

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำแนะนำปรึกษา
และพิจารณาตรวจสอบแผนการจัดกิจกรรมและแบบทดสอบ
วัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

1. อาจารย์พงษ์ศักดิ์ ศรีภิรมย์	คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาภาษาไทย
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์
2. อาจารย์ปิยะนุช เส็งชา	อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาภาษาไทย
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์
3. อาจารย์พิสมร วัชรวิ	หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์
สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดอุดรดิตถ์
เขตการศึกษา จังหวัดอุดรดิตถ์

ผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำแนะนำปรึกษาในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

อาจารย์ ดร.อนุชิต ถ้ายอดมรรคผล	อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์และสถิติ
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร |
|--------------------------------|--|

ภาคผนวก ข
คุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

คุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ตาราง 2 แสดงผลการวิเคราะห์รายข้อ โดยใช้เทคนิค 50 % ของ Chung The Fan

ข้อ	P	r
1	.73	.45
2	.73	.45
3	.43	.50
4	.57	.50
5	.53	.51
6	.47	.51
7	.70	.47
8	.63	.49
9	.60	.50
10	.63	.49
11	.57	.50
12	.50	.51
13	.67	.48
14	.57	.50
15	.63	.49
16	.57	.50
17	.63	.49
18	.57	.50
19	.70	.47
20	.77	.43
21	.57	.50
22	.70	.47
23	.60	.50

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อ	P	r
24	.73	.45
25	.73	.45
26	.67	.48
27	.77	.43
28	.70	.47
29	.70	.47
30	.67	.48
31	.73	.45
32	.67	.48
33	.63	.49
34	.73	.45
35	.63	.49
36	.67	.48
37	.70	.47
38	.73	.45
39	.60	.50
40	.60	.50

ผลการวิเคราะห์รายข้อโดยใช้เทคนิค 50 % ของ Chung The Fan

คะแนนเฉลี่ย	= 25.7333
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	= 5.4007
ค่าความเชื่อมั่น KR 20	= 0.7012

ตาราง 3 แสดงผลการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

คะแนนเต็ม 40 คะแนน

คนที่	คะแนนทดสอบ ก่อนเรียน $\bar{X}_1$	คะแนนทดสอบ หลังเรียน $\bar{X}_2$	d $(\bar{X}_2 - \bar{X}_1)$	$\bar{d} - d$	$(d - \bar{d})^2$
1	12	23	11.000	0.306	0.093
2	19	24	5.000	-5.694	32.427
3	16	25	9.000	-1.694	2.871
4	15	25	10.000	-0.694	0.482
5	17	26	9.000	-1.694	2.871
6	17	28	11.000	0.306	0.093
7	17	28	11.000	0.306	0.093
8	20	32	12.000	1.306	1.704
9	15	24	9.000	-1.694	2.871
10	21	32	11.000	0.306	0.093
11	15	27	12.000	1.306	1.704
12	15	26	11.000	0.306	0.093
13	11	22	11.000	0.306	0.093
14	15	27	12.000	1.306	1.704
15	18	27	9.000	-1.694	2.871
16	20	28	8.000	-2.694	7.260
17	16	26	10.000	-0.694	0.482
18	23	35	12.000	1.306	1.704
19	15	32	17.000	6.306	39.760
20	19	30	11.000	0.306	0.093
21	24	33	9.000	-1.694	2.871
22	21	29	8.000	-2.694	7.260
23	17	27	10.000	-0.694	0.482

ตาราง 3 (ต่อ)

คนที่	คะแนนทดสอบ ก่อนเรียน $\bar{X}_1$	คะแนนทดสอบ หลังเรียน $\bar{X}_2$	$\bar{d}$ $(\bar{X}_2 - \bar{X}_1)$	$d - \bar{d}$	$(d - \bar{d})^2$
24	16	25	9.000	-1.694	2.871
25	15	23	8.000	-2.694	7.260
26	17	29	12.000	1.306	1.704
27	21	33	12.000	1.306	1.704
28	18	30	12.000	1.306	1.704
29	13	24	11.000	0.306	0.093
30	18	31	13.000	2.306	5.316
31	18	32	14.000	3.306	10.927
32	20	31	11.000	0.306	0.093
33	17	29	12.000	1.306	1.704
34	16	27	11.000	0.306	0.093
35	14	28	14.000	3.306	10.927
36	23	31	8.000	-2.694	7.260
	$\Sigma X_1 = 624$ $\bar{X}_1 = 17.33$	$\Sigma X_2 = 1,009$ $\bar{X}_2 = 28.03$	$\Sigma d = 385$ $\bar{d} = 10.69$		$\Sigma (d - \bar{d})^2$ $= 161.64$

การทดสอบคะแนนก่อนสอนและหลังสอน

$$t = \frac{\bar{d}}{\frac{Sd}{\sqrt{n}}}$$

$$Sd = \sqrt{\frac{\sum (d - \bar{d})^2}{n - 1}}$$

$$d = x_2 - x_1$$

$$\bar{d} = \frac{\sum d}{n}$$

แทนค่าจากสูตร

$$\bar{d} = \frac{385}{36} = 10.69$$

$$Sd = \sqrt{\frac{161.64}{35}} = \sqrt{4.62} = 2.15$$

$$t = \frac{10.69}{\frac{2.15}{\sqrt{36}}}$$

$$t = \frac{10.69}{0.358} = 29.860$$

ภาคผนวก ค

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนและหลังเรียน

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนและหลังเรียน

คำชี้แจง

แบบทดสอบฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษา ดังนั้นนักศึกษาจึงควรตั้งใจทำอย่างเต็มความสามารถ และในการทำแบบทดสอบ นักศึกษ ควรปฏิบัติดังนี้

1. เขียนชื่อ – นามสกุล และเลขที่ ลงบนกระดาษกระดาษคำตอบให้ชัดเจน
2. ตรวจสอบเรียบร้อยของแบบทดสอบ ซึ่งเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ โดยใช้ เวลาในการทำแบบทดสอบ 1.30 ชั่วโมง
3. อ่านคำสั่งให้เข้าใจก่อนลงมือทำแบบทดสอบ
4. วิธีตอบให้นักศึกษาทำเครื่องหมาย X ลงในช่องสี่เหลี่ยม ของคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อละ คำตอบเดียวลงในกระดาษคำตอบ

ตัวอย่าง

1.

		X	
--	--	---	--

ถ้าต้องการเปลี่ยนคำตอบให้ปฏิบัติดังนี้

1.

X		X	
---	--	---	--

แบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

คำชี้แจง – โปรดอ่านแต่ละข้อความในข้อทดสอบต่อไปนี้ หนึ่งข้อแสดงความต้องการในการคิด ส่วนอีกสามข้อความถูกต้อง จงทำเครื่องหมายกากบาทบนตัวอักษรหน้าข้อความที่ไม่ถูกต้อง

1. ก. เส้นสามเส้นไม่จำเป็นต้องต่อเป็นรูปสามเหลี่ยมเสมอไป และเลข 5 สามตัวก็ไม่ได้ใช้แทน 555 เสมอไป
 - ข. มารดาชาวจีนคนหนึ่ง เพิ่งคลอดบุตรคนที่หก เมื่ออายุ 37 ปี บุตรคนที่สามของเธอบอกว่า เธอมีพี่สาวสองคน ปัจจุบันคนโตอายุ 24 ปี คนรองอายุ 22 ปี เธอมีน้องชายสองคน อายุ 16 ปี และ 14 ปี
 - ค. ความชำนาญทางศิลปะมักจะพัฒนาตามอายุ นายโทนี่ จอห์นสัน เริ่มอาชีพเป็นนักเขียนเมื่ออายุได้ 63 ปี เพราะฉะนั้นใคร ๆ ก็มีโอกาสนะจะเป็นนักเขียนที่ประสบความสำเร็จได้ แม้ช้าหน่อยก็ยังดีกว่าไม่ได้เป็นเลย
 - ง. เหตุผลของการขาดงานและสาเหตุที่อ้างกันบ่อย ๆ เมื่อจะไปหาหมอหรือไปชื้อยามากินเองก็คือเป็นไข้หวัด แต่บางคนก็เป็นหวัดการเมือง แล้วก็ไม่ไปทำงาน
2. ก. มาซาเรียนหนักและได้คะแนนไม่ดี ทว่าอาพลไม่ได้เรียนหนักและได้คะแนนดี
 - ข. วิลลี่เห็นแมลงวันบนกองขยะที่ตกอยู่บนพื้น นี่ก็แสดงว่าแมลงวันเกิดจากกองขยะ
 - ค. จินตหราเปิดไฟในห้องที่มืด เธอจึงมองเห็นได้ดีขึ้น
 - ง. บางอย่างขึ้นไปแล้วอาจจะไม่ลงมาก็ได้ แม้ว่าคนเราอาจจะมีวันรุ่งเรืองและตกอับ
3. ก. ในช่วง 2 - 3 ทศวรรษที่แล้่วมา บางส่วนของโลกได้ถูกจัดสรรให้เป็นอาณาจักรแห่ง
 - อาณานิคม อาณาจักรเหล่านี้กินอาณาเขตส่วนใหญ่ ในทวีปเอเชียและแอฟริกา ส่วนอื่น ๆ ในโลกนี้ส่วนใหญ่ก็เคยมีและยังคงมีระบบการเมืองซึ่งประชาชนมีสิทธิมีเสียงอยู่ในวงจำกัดมาก
 - ข. ในระหว่างช่วงปี ค.ศ. 1960 (พ.ศ.2503) ถึงปี ค.ศ. 2000 (พ.ศ.2543) ประชากรโลกจะเพิ่มขึ้นเป็น 3.5 ล้านล้านคน โดยส่วนใหญ่จะเป็นประชากรในโลกที่สาม
 - ค. ผู้เผด็จการในประเทศละตินอเมริกาประเทศหนึ่ง กล่าวว่าประชาชนของเขาจะต้องไม่ถูกเผด็จการ โดยประธานาธิบดีสหรัฐหรือบุคคลอื่นใดทั้งสิ้น
 - ง. ในปีพ.ศ. 2544 ผู้คนก็ได้เห็นกันแล้วว่า สันติภาพนั้นเป็นเรื่องที่สหรัฐอเมริกาสนใจ แต่

สันติภาพยังเป็นที่ยึดมั่นของชาวอิสราเอล ชาวอาหรับ ในประเทศที่เป็นกลางบางประเทศ รวมทั้งชาวปาเลสไตน์ด้วย

4. ก. ผู้สื่อข่าวถามนักการเมืองชาวลอนดอนว่า “คุณจะนั่งเครื่องบิน คอนคอร์ด อีกหรือไม่ ถ้าเขาได้ตรวจตราเครื่องบินและรับรองความปลอดภัยของคุณ” นักการเมืองตอบว่า “เมื่อเขาตรวจตราเครื่องบินเรียบร้อยแล้ว ผมก็มั่นใจว่าเครื่องบินนั้น จะปลอดภัยเสียยิ่งกว่าเครื่องบินแบบอื่น ๆ เสียอีก”
 - ข. นักธุรกิจคนหนึ่งพูดอย่างเป็นงานเป็นการว่า “ผมมีประกันชีวิตสำหรับทั้งครอบครัวเลยครับ ผมไม่กลัวตายด้วย แต่อย่างไรก็ตาม ผมเลือกข้างปลอดภัยไว้ก่อนดีกว่า เพื่อป้องกันครอบครัวของผม”
 - ค. สาวสวยนักช้อปปิ้งจากกรุงเทพฯ ไม่พูดมาก เธอพูดฮัม ๆ ว่า “เดี๋ยวยังชอบไปช้อปปิ้งที่ฮ่องกงอีกค่ะ เดินทางวิธีไหนก็ไม่สะดวกสบายเท่าบินไปนะคะ”
 - ง. พนักงานบนเครื่องบินของสายการบินเจแปนแอร์ไลน์ ซึ่งยังคงตื่นตระหนกที่เพื่อน ๆ ของเธอเสียชีวิตลงเพราะเครื่องบินตก กล่าวแก่ผู้สื่อข่าวด้วยน้ำเสียงที่สั่นเครือว่า “ดิฉันอยากจะขอเตือนท่านผู้โดยสารทุกท่าน ให้ใส่ใจต่อการสาธิตวิธีช่วยตัวเองบนเครื่องบินมากขึ้นค่ะ เราไม่สามารถช่วยผู้โดยสารทุกท่านได้ในเวลาเดียวกัน หากเกิดอุบัติเหตุขึ้น”
5. ก. หากพรรคไทยรักชาติได้ที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎรอีกยี่สิบที่นั่ง พรรคนี้ก็จะอาจจะควบคุมรัฐบาลได้
 - ข. ถ้าหากพรรคไทยรักชาติควบคุมรัฐบาลได้ ประเทศก็จะมีโอกาสได้ประโยชน์จาก “แผนการฟื้นฟูเศรษฐกิจ” อย่างแน่นอน
 - ค. การแต่งงานเป็นสถาบันทางสังคมสถาบันหนึ่ง คนที่แต่งงานแล้วถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันทางสังคมนั้น
 - ง. อัยการกราบเรียนต่อศาลว่า ผู้ต้องหาคนนี้สติไม่สมประกอบ จึงได้สามารถกระทำอาชญากรรมตามที่ถูกกล่าวหาได้
6. ก. รินลณีบอกพี่ชายว่า “หนูจะเรียนสามวิชานะ หนูเรียนทั้งหมดสิบสามชั่วโมง” พี่ชายถามว่า “เธอเรียนสองวิชา วิชาละ 4 ชั่วโมงหรือเปล่า” รินลณีพูดว่า “ใช่ค่ะหนูเรียนสองวิชา วิชาละ 4 ชั่วโมง และวิชาหนึ่ง 5 ชั่วโมง”

- ข. ที่สถานเสาวภา ชายคนหนึ่งเล่นอยู่กับงูตัวใหญ่ โดยงูไม่กัดเขา นี่แสดงว่าเขาอาจจะฝึกงูไม่ให้กัดก็ได้
- ค. ลูกหมีดีใจได้ไปเที่ยวสวนสัตว์เชียงใหม่ เพราะการได้เห็นสัตว์ต่าง ๆ นั้นสนุก นอกจากนั้นที่สวนสัตว์ยังมีขนมและไอศกรีมกินอีกด้วย
- ง. เพื่อนของตะพุดว่า “ตะไปปล้นร้านนั้นไม่ได้หรอกครับ เขาอยู่บ้านผมตอนที่ร้านถูกปล้น”
7. ก. แม้ว่าค่าใช้จ่ายในการผลิตโทรทัศน์ขาวดำ และโทรทัศน์สี จะต่างกันเพียงเล็กน้อย แต่ราคาโทรทัศน์สีก็แพงเกือบสองเท่าของโทรทัศน์ขาวดำ
- ข. ผู้หญิงที่มีระดับการศึกษาสูง เมื่อแต่งงานแล้วมีบุตรน้อยกว่าผู้หญิงที่แต่งงานแล้วและมีระดับการศึกษาค่ำ การศึกษาจึงมีผลต่อการเจริญพันธุ์โดยธรรมชาติ
- ค. ผลจากการวิจัยแสดงว่าความสามารถในการอ่านและการสะกดคำ มีความสัมพันธ์กันมาก ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าผู้อ่านที่มีความสามารถก่อนไปในระดับสูงกว่าระดับเฉลี่ยมักมีแนวโน้มเป็นผู้ที่สามารถสะกดคำได้ในระดับที่สูงกว่าระดับเฉลี่ยด้วย
- ง. มนุษย์มักจะทะนงตนว่าเป็นสัตว์ที่มีเหตุผล แต่มนุษย์ก็ยังคงยึดมั่นในความเชื่อ ที่ตกทอดกันมา ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต
8. ก. ดินจัยใส่บาตรทุกวันเสาร์ ไปวัดทุกวันพระ และไปทอดกฐินต่างจังหวัดทุกปี อาจกล่าวได้ว่า เธอเป็นตัวอย่างของพุทธศาสนิกชนที่ดี
- ข. ก่อนที่ลลิตาจะไปจ่ายตลาดที่สนามหลวง เธอก็ไปที่ศาลเจ้าพ่อหลักเมืองก่อน เธอปล่อยนกเมื่อปล่อยแล้วเขามีความรู้สึกว่าสุขใจ แต่ทว่านกเหล่านั้นส่วนใหญ่ถูกจับอีก แล้วก็ถูกนำมาขายอีก
- ค. เมื่อชาคริตเข้าชมรมพุทธศาสตร์ของสถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์แล้ว เขาก็ไม่มีเวลาสำหรับเรื่องสนุกสนานนัก เขาต้องอ่านหนังสือทางศาสนามากขึ้น ต้องสวดมนต์ร่วมกับสมาชิกชมรมทุกวันพฤหัสบดีด้วย
- ง. มนุษย์จะต้องเชื่อมั่นในอะไรสักอย่างหนึ่ง ถ้าหากไม่เชื่อมั่นอะไรเลย เขาก็เชื่อมั่นในความไม่มีอะไรเลย
9. ก. ทุกคนควรมีเสรีในการอ่านสิ่งที่เราต้องการอ่าน แต่หนังสือบางเล่มจำเป็นต้องเก็บออกไปจากห้องสมุด

- ข. เพลงสำหรับเด็กเพลงหนึ่งขึ้นต้นว่า “พวกหนูเล็กเด็กทั้งหลาย อย่างอนตื่นสาย เป็นเด็ก
เกียจคร้าน ตื่นเช้าจะได้เบิกบาน สดชื่นสำราญ สมองผ่องใส..”
- ค. ผู้ชายฉลาดกับผู้หญิงฉลาดมักจะมีบุตรฉลาดด้วย
- ง. สองมืออาจจะทำอะไร ได้เร็วกว่ามือเดียว แต่สี่มืออาจจะทำได้ช้ากว่าสองมือ
10. ก. ลำโพงหนึ่งปอนด์กินเนื้อที่มากกว่าก็จริง แต่ลำโพงหนึ่งปอนด์ก็ไม่เคยหนักเท่ากับเหล็กหนึ่ง
ปอนด์เลย
- ข. เป็นเรื่องเศร้าแต่จริงว่าวันขึ้นปีใหม่ มีใช้เวลาสำหรับความสุขสำหรับทุกคน
- ค. ในช่วงวันหยุดเทศกาลต่าง ๆ จะมีรถยนต์บนทางหลวงมากกว่าปกติ นี่ก็เป็นเหตุผลอีกข้อ
ที่ว่า ทำไมจึงเกิดอุบัติเหตุมากกว่าปกติในวันหยุด
- ง. นิโนตีใจมาก ๆ ที่ได้ไปเที่ยวบางแสน เพราะได้เห็นทะเล และยังได้เล่นบานาน่าโบ๊ทด้วย
11. ก. แม่น้ำน่านตอนใต้เขื่อนสิริกิติ์มีน้ำน้อยลง และมีสิ่งโสโครกมากขึ้นกว่าเมื่อห้าสิบปีที่แล้ว
เมื่อคุณจารุณียังเป็นสาวรุ่นอยู่นั้น เธอลงอาบน้ำในแม่น้ำน่านทุกวัน และยังขุดหอยกาบไป
ปรุงอาหารเย็นได้ด้วย
- ข. ภายในบริเวณวัดพระแท่นศิลาอาสน์ ซึ่งมีเนื้อที่ 22 ไร่ กำลังได้รับการปรับปรุงตกแต่ง
ด้วยการปลูกสมุนไพรนานาพันธุ์ เพื่อให้เป็นอุทยานธรรมชาติ ช่วยผ่อนคลายความร้อนใน
ยามที่บางเวลาอุณหภูมิสูงถึง 35 - 40 องศาเซลเซียส
- ค. ความแตกต่างระหว่างข่าวกับการนิพนธ์นั้น อยู่ที่การพูดเสียงดังขึ้นหรือเบาลง
- ง. โจนัสตกอยู่ในอันตราย เขายูบย่นต้นไม้ และหมีตัวหนึ่งกำลังจะขึ้นไปถึงเขา โจนัสตะโกน
ขอความช่วยเหลือ แต่เขาก็รู้ว่าบางทีอาจจะ ไม่มีใครได้ยินเสียงเขาหรอก เพราะเขาออกมา
ไกลจากหมู่บ้านมาก
12. ก. สองหัวดีกว่าหัวเดียว งูสองหัวมักจะตกเป็นข่าว แต่งูหัวเดียวมักจะถูกล่าเสมอ
- ข. ใคร ๆ ก็รู้ว่าเราทุกคนนั้นต่างกัน ธรรมชาติของมนุษย์บอกเราว่า ความแตกต่างระหว่างผู้
คนนั้นควรจะเป็นที่ยอมรับ
- ค. ขณะที่เราเรียนอยู่เราก็ถูกชักจูงไปในตัวด้วย
- ง. ประวัติศาสตร์มิได้ซ้ารอยตัวมันเอง แต่คนเรานั้นแหละซ้ารอยบรรพบุรุษ และที่คนเรารู้ว่า
ซ้ารอย ก็เพราะเราเรียนรู้มาจากประวัติศาสตร์

13. ก. วิชาการแพทย์สมัยใหม่ เทคโนโลยี และระบบทางสังคม ช่วยให้คนพิการมีอายุยืนยาวขึ้น
เราจึงจะได้เห็นคนพิการมากขึ้นในอนาคต
- ข. ความจริงที่สำคัญข้อหนึ่งที่นักการศึกษาไม่ว่าใคร่ตระหนักถึงนักก็คือ เด็ก ๆ เกือบทุกคนมี
แรงผลักดันที่จะเป็นตัวของตัวเองอย่างสมบูรณ์ และจะเรียนรู้ว่าสิ่งใดมีความหมายต่อเขา
- ค. นักศึกษาควรจะได้รับส่งเสริมให้เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ ในการศึกษาเกี่ยวกับระบบ
การเมืองใด ๆ ก็ตาม นักศึกษาควรสำรวจข้อดีและความสำเร็จตลอดจนข้อเสียและความ
ล้มเหลวของสังคมชนิดต่าง ๆ รวมทั้งสังคมคอมมิวนิสต์ด้วย
- ง. ศาสนาทุกศาสนาสอนให้คนทุกคนเป็นคนดี ศาสนาพุทธก็เช่นเดียวกัน
14. ก. ผู้ที่ต่อยศคนลืมนั้นแข็งแรงจริง แต่คนที่ยกตัวเองได้ แข็งแรงกว่า
- ข. ถึงแม้แรงงานสตรี จะเป็นหน่วยพลังกรรมกรที่ขยายตัวได้เร็วที่สุด สตรีจำนวนมากก็ยังไม่
พร้อมที่จะฉวยโอกาสนั้น
- ค. การก่อวินาศกรรมที่เมืองนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกาทำให้สูญเสียทั้งชีวิต และ
ทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก จึ่งเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่รัฐบาลสหรัฐอเมริกจะต้อง
ดำเนินการตอบโต้และหาตัวผู้ก่อการร้ายมารับโทษ
- ง. นายกรัฐมนตรีอังกฤษยืนยันว่าจะรบเคียงบ่าเคียงไหล่กับสหรัฐอเมริกาและพร้อมที่จะ
สนับสนุนอาวุธยุทโธปกรณ์ทุกอย่าง เพื่อดำรงแค้นรัฐบาลตาลิบัน ประเทศอัฟกานิสถาน
ที่เป็นตัวการใหญ่หนุนหลังกลุ่มผู้ก่อการร้ายโจมตีสหรัฐอเมริกา
15. ก. เมื่อคนไทยพูดถึง “แขก” เขาอาจจะหมายถึงพวกอินเดีย มาเลเซีย อินโดนีเซีย อาหรับ หรือ
พวกคล้าย ๆ กันนั้น ทว่า “แขก” ก็อาจจะหมายถึง ผู้มาเยี่ยมเยียนได้เหมือนกัน
- ข. คุณกินยาน้ำสี่เหลืงนี้วันละสี่ครั้ง หลังอาหารและก่อนนอน หรือคุณจะกินยาเม็ดสี่หมพ
วันละสองครั้งก็ได้ อาการของคุณควรจะหายภายในหนึ่งสัปดาห์
- ค. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการกล่าวว่า เพศศึกษาไม่จำเป็นสำหรับนักเรียน
เมื่อนักเรียนโตขึ้น ก็จะสามารถเรียนรู้ได้เอง ท่านเห็นว่าเพศศึกษาจะก่อผลในทางเสีย
มากกว่าทางดี
- ง. ถ้าคุณว่ารายการนี้ไม่ดีพอ คุณก็ทำอะไรสักอย่างสิ อย่าเอาแต่บ่นเลย

16. ก. วิธีแห่งความรักอันแท้จริงนั้นไม่เคยราบรื่น

- ข. มนุษย์ย่อมปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของตน และการที่มนุษย์เผ่าต่าง ๆ แตกต่างกันนั้น ก็อาจจะขึ้นอยู่กับปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม เป็นต้นว่า การปรับตัวให้เข้ากับความร้อน แสงอาทิตย์ และแหล่งอาหาร
- ค. ผู้ที่ไม่ศึกษาอดีตจะทำความผิดซ้ำอีก ผู้ที่ศึกษาอดีตก็จะเห็นช่องทางอื่นที่จะทำผิด
- ง. ถ้าคุณตอบคำถามแบบ “ถูก – ผิด” ว่า “ถูก” ทุกข้อ คุณมีทางที่จะได้คะแนนถึงร้อยละห้าสิบ ผมไปสอบโดยไม่รู้อะไรเลย ผมใช้ระบบอย่างว่าและได้คะแนนถึงร้อยละ ๗๐

17. ก. หยุดทุมเทเงินทองให้พวกอาหรับเสียที หันหน้ามาช่วยกันประหยัดน้ำมันดีกว่า

- ข. จ่ายเงินเพิ่มขึ้นอีกหน่อยเพื่อความสะดวกสบายขึ้น ลองใช้โทรศัพท์มือถือซิคะ สนใจรายละเอียด สอบถามได้ที่ หมายเลขโทรศัพท์ 02 - 8834321 .
- ค. คิดให้ดีสิครับทำไมต้องจ่ายเงินมากในเมื่อคุณจ่ายน้อยกว่าได้
- ง. ศิราณีขอเรียนถามหน่อยค่ะ “ทำไมจะต้องจ่ายเงินต่างกัน ถ้าคุณบอกไม่ได้ว่าของต่างกันยังไง”

18. ก. น้ามมารดา มีสารซึ่งมีคุณค่าทางโภชนาการ ในจำนวนที่เหมาะสม และมีโครงสร้างทางเคมีซึ่งทารกส่วนมากจะย่อยได้ง่ายและนำไปใช้ประโยชน์ได้ดีที่สุด

- ข. ที่จริงแล้วมนุษย์เป็นส่วนประกอบของธรรมชาติ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับธรรมชาติ
- ค. อาการปวดศีรษะบางชนิดอาจจะบรรเทาลงได้ด้วยการนอนหลับ อย่างไรก็ตาม บางคนก็หลับไม่ลง เพราะว่าปวดศีรษะ
- ง. หากชายและหญิงเสมอภาคกันจริง ๆ แล้ว เรื่องราวของมนุษย์ควรจะเรียกว่า herstory เหมือนกับที่เรียกว่า history หรือจะเรียกว่า ourstory ก็น่าจะได้

19. ก. การเล่นน้ำเต่าปูปลาเป็นการพนันอย่างหนึ่ง เพราะฉะนั้นก็ย่อมจะเหมือนกับการพนันแบบอื่น ๆ นั่นแหละ คือว่าผู้เล่นมักจะเสีย

- ข. ข้าวหอมมะลินั้นต้นทุนการผลิตสูงกว่าข้าวสารธรรมดา ราคาจึงแพงกว่าตามไปด้วย การบริโภคข้าวหอมมะลิ จึงมีส่วนทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ
- ค. แหล่งทรัพยากรของประเทศไทยมีจำกัด และแผ่นดินที่ใช้เพาะปลูกได้ส่วนใหญ่ ก็กำลังใช้เพาะปลูกกันอยู่แล้ว กระนั้นประชากรก็ยังเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว
- ง. เมื่อประชากรของไทยเพิ่มจำนวนขึ้น เสรีภาพส่วนบุคคลบางอย่างก็เสียไป และกฎเกณฑ์

ต่าง ๆ ก็มีเพิ่มมากขึ้น

20. ก. นักวิจัยทางด้านนิเวศวิทยาของคณะกรรมการนิเวศวิทยาแห่งชาติ ได้ทำการวิจัย พบว่า ร้อยละ 90 ของสาเหตุแห่งมะเร็งนั้นมาจากสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ สิ่งแวดล้อมเหล่านี้ ได้แก่ อากาศ น้ำ สารเคมี และฝุ่นละออง
- ข. ศาสตร์การพยากรณ์ มีมาตั้งแต่สมัยอดีตกาล จึงเป็นศาสตร์ที่มีความแม่นยำ เชื่อตรง และเชื่อถือได้อย่างแน่นอน 100 %
- ค. สุนทรภู่ได้รับการยกย่องให้เป็นกวีเอกของโลก ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากผลงานทางด้านกวี ที่ท่านได้ประพันธ์ไว้นั่นเอง
- ง. พระอภัยมณีพระเอกในวรรณคดี มีนิสัยเจ้าชู้ และมีความสามารถด้านใช้อุบายในการรบ
21. ก. เมื่อบุตรชายทั้งสองของหัทธภักกลับจากโรงเรียน โดยที่สอบเลขคณิตตก คุณพ่อก็ทราบว่า บุตรชายซึ่งหัวดีทั้งคู่และกำลังเรียนอยู่ชั้น ป.4 และ ป.5 นั้น ไม่เคยท่องสูตรคูณเลย
- ข. สหรัฐอเมริกาเปิดฉากโจมตีเมืองคาบูล ในอัฟกานิสถาน อย่างดุเดือดรุนแรง ทำลาย ทั้งชีวิตและทรัพย์สินของพลเรือนชาวอัฟกานิสถานอย่างมากมาย
- ค. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เปิดรับสมัครนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาคพิเศษ โดยจัดการเรียนการสอนเฉพาะวันเสาร์ – อาทิตย์ ที่คณะศึกษาศาสตร์ สนใจขอ รายละเอียดที่โทรศัพท์ 053 - 810949
- ง. มหาวิทยาลัยพายัพเปิดสอนหลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ นับได้ เป็นระยะเวลา 15 ปีแล้ว
22. ก. เราต้องไล่พวกรัฐมนตรีที่ดีแต่พูดออกจากรัฐบาล และหาคนที่เข้าใจปัญหาของประชาชน เข้ามาทำงาน
- ข. ก่อนที่เรื่องศักดิ์จะไปศึกษาต่อต่างประเทศ เขาได้สัญญากับศศิกันดว่า “ขณะที่ผมเรียน อยู่นะ ผมจะเขียนจดหมายถึงคุณ ไม่ก็ส่งไปสการ์ดถึงคุณเสมอ หรือผมอาจจะโทรฯ ทาง ไกลมาหาคุณก็ได้”
- ค. โคมกีนอาหารที่เป็นประโยชน์แก่ร่างกาย ถ้าไม่สบายเขาก็ไปหาหมอ เขาออกกำลังกาย สม่าเสมอ เขาไม่ดื่มเหล้าและไม่สูบบุหรี่ เขาตายเมื่ออายุ 20 ปี
- ง. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีสโลแกนที่ตราตรึงอยู่ในจิตใจของศิษย์ทุกรุ่นตลอดมานั้นก็คือ “ฉันรักธรรมศาสตร์ เพราะธรรมศาสตร์สอนให้ฉันรักประชาชน”

23. ก. ขุนแผนส่งจางรูปหล่อ แต่ขุนช้างอัปลักขณ์และมีศีรษะล้าน นั้นเป็นเพราะ ผลจากการ
ที่นางเทพทองฝันไม่ดีก่อนที่จะให้กำเนิดขุนช้างนั่นเอง
- ข. สุตสาครเป็นเด็กซื่อ สังเกตได้จากตอนที่ถูกจีเปลี่ยหลอกเอาไม้เท้าวิเศษและม้านิลมังกรไป
จนกระทั่งปลัดสุตสาครตกลงเหว
- ค. สามเณรแก้วลักลอบได้เสียกับนางพิมพิลา โดย เป็นการกระทำที่ผิดศีลธรรม สามเณรต้อง
ถือศีลเพียงแค่ 10 ข้อเท่านั้น
- ง. ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นนักปราชญ์ที่มีความรอบรู้ในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านประวัติศาสตร์
ด้านการเมือง ด้านการศึกษา และด้านวรรณคดี ฯลฯ ท่านจึงได้รับการยกย่องและยอมรับ
จากบุคคลทั่วไป
24. ก. คำกล่าวที่ว่าหนุมานเป็นลูกพระพาย คงเป็นจริงอย่างแน่นอน เพราะคราใดที่หนุมานตาย
เมื่อมีลมพัดมาหนุมานก็จะฟื้นคืนชีพในทันที
- ข. นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนักการเมืองหนุ่มรูปหล่อ อนาคตไกล และมีความซื่อสัตย์
สุจริต อีกสิบปีข้างหน้า ประเทศไทยอาจจะมีนายกรัฐมนตรีที่ชื่อนี้ก็ได้
- ค. ดร.ไตรรงค์ สุวรรณคีรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคประชาธิปัตย์ จังหวัดสงขลา
พูดออกสำเนียง “ทองแดง” แสดงว่ามีอุปนิสัยแข็งกระด้าง
- ง. ดร.จรูญ ชูลาภ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับความเคารพนับถือจากผู้ได้บังคับ
บัญชามาก
25. ก. หาดป่าตอง จังหวัดภูเก็ต มีสภาพไม่แตกต่าง ไปจากพัทยาสักเท่าไร คือเป็นศูนย์รวมสถาน
บันเทิงประเภทต่าง ๆ มากมาย และมีแต่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่
- ข. แหลมพรหมเทพเป็นแหลมที่สวยงามที่สุดในประเทศไทย เวลาเย็น ๆ นักท่องเที่ยว
ชอบไปนั่งชมพระอาทิตย์ตก เพราะได้บรรยากาศงดงามที่ดีมาก
- ค. ถ้าไปเที่ยวจังหวัดตรัง ทุกคนมักจะนึกถึงหมู่บ้านจังหวัดตรัง เพราะหนังกรอบ เนื้อนุ่ม
กลิ่นหอม มีรสชาติอร่อย
- ง. สุสานหอย 75 ล้านปี จังหวัดกระบี่ เป็นสถานที่ที่สวยงามมาก ๆ ดิฉันดับ 1 ใน 10
ของสถานที่ที่สวยงามในภาคใต้ แต่นักท่องเที่ยวไม่ค่อยนิยมไปกันนัก

26. ก. ความสามัคคีของคนในชาติ จะเป็นเกราะกำบังภัยร้ายทุกรูปแบบที่จะเข้ามาในประเทศไทยของเรา
- ข. ความกตัญญูตเวทิตา เป็นคุณธรรมที่แสดงความรัก ความโอบอ้อมอารี และความมีน้ำใจของเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน
- ค. ความซื่อสัตย์เป็นคุณสมบัติของคนดี หากว่าใครไม่มีคุณธรรมข้อนี้ ก็ไม่สามารถเป็นคนดีที่สมบูรณ์แบบได้
- ง. ธรรมะไม่กลับมา โลกจะวินาศ มีความหมายว่า หากทุกคนไม่มีธรรมะในจิตใจ โลกนี้ก็จะมีความเดือดร้อน ไม่สงบสุข
27. ก. อนุสาวรีย์ย่าโมตั้งเด่นเป็นสง่ากลางเมืองโคราช เป็นสิ่งแสดงศักดิ์ศรีและความกล้าหาญของหญิงไทยในอดีตกาล
- ข. พระยาพิชัยดาบหัก นักรบไทยผู้เกรียงไกร ทหารเอกสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช แห่งแผ่นดินกรุงธนบุรี มีความจงรักภักดีเป็นที่ตั้ง ถูกหลานชาวจังหวัดอุดรดิตถ์และชาวไทยทุก ๆ คนภาคภูมิใจ ที่มีวีรบุรุษกล้าหาญเช่นนี้
- ค. ท้าวเทพกษัตรีและท้าวศรีสุนทร วีรสตรีผู้กล้าหาญ ผู้ปกป้องเมืองถลางในคราวสงครามเก้าทัพ ให้ออกพ้นจากข้าศึกศัตรูที่เข้ามารุกราน สมควรอย่างยิ่งที่หญิงไทยทุกคนควรถือเป็นแบบอย่าง
- ง. พันท้ายนรสิงห์ นายท้ายเรือพระที่นั่งในสมเด็จพระเจ้าเสือ ในสมัยอยุธยาเป็นราชธานี กระทำผิดกฎหมายเหี้ยมบาด จึงได้รับโทษประหารชีวิต ทั้ง ๆ ที่บนเรือพระที่นั่งไม่มีผู้ใดเป็นอันตรายเลย
28. ก. สุภาษิตที่ว่า “ชีช้างจับตั๊กแตน” หมายถึงการลงทุนมากไม่คุ้มกับผลกำไรน้อยนิด เพราะฉะนั้น ทำไปก็ไม่เกิดประโยชน์
- ข. “ชักแม่น้ำทั้งห้า” คือการพยายามโน้มน้าว ชักจูง หว่านล้อม ด้วยวิธีการต่าง ๆ นานา ให้เห็นคล้อยตาม เหมือนในคราวสมเด็จพระพนรัตน์ วัดป่าแก้ว ทูลขอพระราชทานอภัยโทษให้เหล่าทหารที่ตามทัพสมเด็จพระนเรศวร ไม่ทันในคราวกระทำยุทธหัตถีกับสมเด็จพระมหาอุปราชา
- ค. “ดำน้ำพริกละลายแม่น้ำ” คือการลงทุนลงแรงที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แต่อย่างใด ดู ๆ ไปก็เหมือนกับสำนวนที่ว่า “ฝนทิ้งให้เป็นเจ็บ”

ง. โคลงบทที่ว่า “นานาประเทศล้วน นับถือ
คนทีรู้หนังสือ แต่งได้
ใครเกลียดอักษรคือ คนป่า
ใครเยาะกวีไชร์ เน้นแท้คนคง” (พระนลคำหลวง)

ขยายความได้ว่า ประเทศทั้งหลายต่างนับถือ คนทีรู้หนังสือ คนที่มีความสามารถในการเขียน คนที่ไม่ชอบเรียนหนังสือและคนที่เยาะเย้ยกวี ก็คือคนป่าคนคง

29. ก. ต้นไม้เจริญงอกงามได้ ด้วยองค์ประกอบทางธรรมชาติ หลาย ๆ อย่าง ได้แก่ น้ำ อากาศ แสงแดด และดิน ฯลฯ นอกจากนี้แล้วเรธาตุต่าง ๆ ที่มีอยู่ในธรรมชาติ ยังเสริมการเติบโตของต้นไม้ได้เช่นกัน
- ข. ปัญหาเกษตรกร ปลูกหอมแดงแล้วได้ผลผลิตไม่ดีเท่าที่ควร อาจเกิดจากการที่เกษตรกรบางคนนำสัตว์เลี้ยง เช่น วัว ควาย ไปเลี้ยงบริเวณที่ทำการเพาะปลูกหอมแดง ทำให้ดินเสื่อมคุณภาพ
- ค. ชาวลิบแลประกอบอาชีพทำสวนผลไม้ เป็นส่วนใหญ่ นั่นเป็นเพราะบรรพบุรุษของชาวลิบแลได้วางรากฐานและทิ้งมรดกอันมีคุณค่าไว้ให้ลูกหลานแล้วคือ ดินทุเรียน และดินยางสาด
- ง. นักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ค่อนข้างเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองสูงเพราะเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงได้
30. ก. สถาบันราชภัฏได้รับการจัดอันดับว่าเป็นสถาบันการศึกษาประเภทสอง เพราะบัณฑิตไม่มีงานทำ ไม่เหมือนกับนักศึกษาที่จบออกมาจาก มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่จบออกมาแล้วได้งานเลย
- ข. คนที่จะเป็นเชิรส์ติคเตอร์ของจุฬาฯ ในงานฟุตบอลประเพณีธรรมศาสตร์ – จุฬาฯ ประจำปี 2545 ได้ จะต้องมีความสมบัติพิเศษ คือ หล่อ สวย และรวยด้วย โดยเฉพาะข้อหลังสุด เพราะความพร้อมด้านการเงินเป็นสิ่งสำคัญในการเป็นเชิรส์ติคเตอร์
- ค. วันที่ 23 ตุลาคม ของทุกปี เป็นวันคล้ายวันสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว นิสิตจุฬาฯ ทุกคนควรเข้าร่วมพิธีรำลึกถึงพระองค์ท่าน ซึ่งทรงสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ง. มีคนกล่าวว่า ถ้าเรียนจุฬาฯ ต้องเรียนคณะอักษรศาสตร์ และถ้าเรียนธรรมศาสตร์ก็ต้องเรียนคณะนิติศาสตร์ เป็นคำกล่าวที่กำลังลบเลือนไปแล้ว

31. ก. อาจารย์อภิชิต คำดี เป็นนักพูดที่เก่ง เข้าบทเข้ากลอน และสร้างอารมณ์ขันให้
ผู้ฟังอยู่เสมอ จึงเป็นขวัญใจของคนอีสาน
- ข. ยูนันท์ เป็นนักแสดงที่มีประสบการณ์และความสามารถมาก จึงได้รับการทาบทาม
ให้เล่นละครหลายช่อง ทั้งช่อง 3 ช่อง 5 ช่อง 7
- ค. ละครเรื่องใหม่ ที่ผู้จัดช่อง 7 เตรียมปิดผืนนำมาสร้างอีกครั้ง คือเรื่องห้องหุ่น โดยคุณแดง
ได้ทาบทามคอน วีระธาดา มารับบทเป็นพระเอกเรื่องนี้แล้ว ทางผู้จัดคาดว่าเรตติ้ง
ละครเรื่องนี้ต้องดีแน่ ๆ
- ง. ในละครสะใภ้ไร้ศักดินา พรชิตา ณ สงขลา ต้องรับบทเป็นสาวน้อยบ้านนอกคอกนา
ผู้หลงใหลเพลงลูกทุ่ง ในภายหลังกลับโด่งดังมีชื่อเสียง เป็นนักร้องลูกทุ่งยอดนิยม
เป็นขุมทรัพย์ใจว่า แฟนละครคงชอบการแสดงของเธอ เช่นเดียวกับ ผลงานละครที่ผ่านมา ๆ มา
32. ก. ครอบครัวกลางถนน เป็นเรื่องสั้นที่สะท้อนให้เห็นสภาพปัญหาและความเร่ร่อนในชีวิต
ประจำวัน อ่านแล้วให้อารมณ์ขัน และคลายเครียดดีมาก
- ข. อำพราง อำชวน ฟังชื่อแล้วเหมือนมีเสน่ห์ ช่วยให้อยากอ่าน อยากรู้ความเป็นไปในเรื่องหา
พอได้อ่านแล้ววางไม่ลงจริง ๆ พับผ้าสิ
- ค. หนังสือคอแหลงดัด ของ “พิง ลำพระเพลิง” อ่านมาก ๆ ไม่ดี แม้จะคลายเครียดก็ตามที่
เธอรู้สึกว่าย่านแล้ว พฤติกรรมจะเปลี่ยน ไปเหมือนชื่อเรื่องเข้าทุกทีแล้วสิ
- ง. หนังสือโป๊ ของอุดม แต้พานิช อ่านแล้วให้อารมณ์ขันดี ต้องคอยวาดภาพในจินตนาการ
ตามเรื่องที่อ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตอนเกลียดตุ๊กแกของไนต์ สนุกจริง ๆ
33. ก. บริษัทแกรมมี่เอนเตอร์เทนเมนท์ เป็นบริษัทยักษ์ใหญ่ ผลิตนักร้องที่มีคุณภาพมากมาย
ทุกอัลบั้มขายดีเป็นเทน้ำเทท่า เช่น อัลบั้มมิโคลพันธุ์ดุ ของนิโคล เทริโอ
- ข. จุฬาลงกรณ์เป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง ใคร ๆ ก็อยากเข้ามาเรียนในสถาบันการศึกษานี้
บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากจุฬาฯ จึงเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพและมีความสามารถกว่า
บัณฑิตจากมหาวิทยาลัยอื่น ๆ
- ค. โบราณกล่าวไว้ว่า “อย่าไว้ใจทาง อย่าวางใจคน จะจนใจเอง” เป็นคำกล่าวที่มีเหตุผล
ควรค่าแก่การรับฟัง
- ง. ละครวังวารี ทางช่อง 3 ได้รับความนิยมจากผู้ชมทางบ้านอย่างยิ่ง นั่นเป็นเพราะเนื้อหา
เรื่องราวที่ลึกลับซับซ้อน ขวนขวายตาม และที่สำคัญพระเอกในเรื่องคือ ดิ็ก เจษฎาภรณ์

34. ก. พระพุทธชินราช พระพุทธรูปที่สวยงามที่สุดในประเทศไทย สิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมือง
จังหวัดพิษณุโลก สร้างขึ้นในสมัยสุโขทัย เป็นที่เคารพสักการะของบุคคลทั่วไป ทั้งชาวไทย
และชาวต่างประเทศ
- ข. ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำพระจันทร์ สร้างลงไปใต้ดิน ถึง 4 ชั้นด้วยกัน
ปีหนึ่ง ๆ ต้องเสียค่าป้องกันเชื้อรา เป็นเงินหลายล้านบาท เพราะความชื้นจากแม่น้ำ -
เจ้าพระยา คัด ๆ ไปรู้สึกเสียค่าเงิน
- ค. ประเทศไทยดำรงคงเอกราชอยู่ได้ตราบนานทุกวันนี้ ก็เพราะมีพระมหากษัตริย์ที่ทรงพระ
ปรีชาสามารถ และทรงเห็นการณ์ไกล
- ง. ญาณ์หาญ นิ่งพักนอนในห้องรับแขกที่บ้าน ทันใดนั้น มีเสียงดังมาจากแอร์คอนดิชัน
ทุกกัก ๆ แม่ของญาณ์หาญพูดว่า “น่าจะมีหนูตกเข้าไปตายในแอร์นะ แอร์ถึงได้กัก ๆ
กัก ๆ มีเสียงดัง”
35. ก. คนที่ขึ้นถ่ายเอกสารนาน ๆ อาจจะเป็นหมันได้
- ข. อ้วนมี 2 แบบ คืออ้วนแบบผลส้ม กับอ้วนแบบชมพู นักวิจัยค้นพบว่า อ้วนแบบชมพูจะมี
อันตรายมากกว่าอ้วนแบบผลส้ม
- ค. ผู้ชายที่กินแดงโหมมาก ๆ สมรรถภาพทางเพศจะเสื่อมในที่สุด
- ง. คนเป็นโรคเก๊าท์ หมอจะห้ามกินสัตว์ปีก เครื่องในสัตว์ทุกชนิด รวมทั้งยอดอ่อนของผัก
เพราะอาการของโรคเก๊าท์จะกำเริบได้
36. ก. พระอภัยมณีมีคุณธรรมสูงกว่าขุนแผน เพราะชื่อบ่งชี้คุณธรรมข้อให้อภัย
- ข. สุนทรภู่เป็นจินตกวี จะเห็นได้จากเรื่องราวในพระอภัยมณี เช่น วิเชียร สามารถยิงธนูได้
คราวละ 7 ดอกพร้อมกัน เปรียบจินตนาการของท่านสุนทรภู่ในปัจจุบันคือปืนกลนั่นเอง
- ค. คุณหมอบอกว่า การนั่งทำงานหน้าจอคอมพิวเตอร์นาน ๆ อาจทำให้สายตาเสียได้
- ง. การหัวเราะได้ประโยชน์หลายทาง นักจิตวิทยาบอกว่าช่วยให้มีสุขภาพแข็งแรง อายุยืน
ช่วยบรรเทาความเครียดในใจ และยังเป็นการบริหารกล้ามเนื้อบริเวณหน้าท้องอีกด้วย
37. ก. การสวดมนต์และนั่งสมาธิเป็นประจำ ช่วยให้มีความสุขอยู่ตลอดเวลา สมอง
แจ่มใส สามารถคิดหรือแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี
- ข. ชายหนุ่มในสมัยก่อน มักนิยมไปให้พระเกจิอาจารย์ดั่ง ๆ สักร่างกายเป็นรูปต่าง ๆ เช่น
สักเสือเผ่น มังกร พญานาค และรูปยันต์ต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อจะได้แคล้วคลาดอยู่คง

กระพัน มีเส้นไหมตามหานิยม มีชีวิตยืนยาว

- ค. โรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นสถานที่บำบัดรักษาผู้ที่มีอาการทางจิต คนที่มีญาติพี่น้องมีอาการทางจิต เป็นโรคประสาท ควรพามาตรวจที่โรงพยาบาลสวนปรุง
- ง. ตามห้องสมุดต่าง ๆ มักจะมีป้ายเขียนเตือนต่าง ๆ เช่น กรุณาอย่าใช้เสียง ปิดเครื่องมือสื่อสารทุกชนิด โปรดเงียบ ขอบคุณที่ไม่พูด อ่านในใจนะค่ะ ฯลฯ เป็นสื่อให้บุคคลที่มาใช้บริการทราบว่า ทุกคนต้องการความสงบและสมาธิ

38. ก. ขณะที่ถูกกักกำลังทานอาหารอยู่กับครอบครัวนั้น ก็ถูกกักคุมะเชื้อในแกงเขียวหวาน ขึ้นมาทานแต่มีหนอนอยู่ในมะเขื่อนั้น คุณย่ามองเห็นจึงพูดว่า “กินมดผสม กินหนอนอ้วน”
- ข. คุณตาบอกหนูแค่ว่า “กินกับเขอะ ๆ ไม่ดีนะหลาน จะเป็นชางเอนะจ๊ะ”
 - ค. โจท่งเสียตั้งแต่เข้ายังไม่หาย ลูกของโจแนะนำว่า ให้กินน้ำสไปรท์ผสมเกลือ เดียวอาการท้องเสียจะทุเลาและหายไปเองโดยไม่ต้องกินยา
 - ง. อ่อนชอบเข้าห้องนํ้านาน ๆ เพราะคิดว่าไม่ควรปล่อยให้เวลาสูญเสียไปโดยเปล่าประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตอนที่ถ่ายอุจจาระอยู่ อ่อนจะอ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเสมอ ๆ อ่อนบอกว่าได้ความรู้ดี

39. ก. นิตยามีนิสัยเกียจคร้านไม่ค่อยอ่านหนังสือ ผลการเรียนออกมาจึงไม่ดีเท่าที่ควร
- ข. จอนนี่ชอบดูหนังจักร ๆ วงศ์ ๆ เรื่องสี่ยอดกุมาร เขาตื่นนอนเช้าเป็นพิเศษเพื่อเตรียมพร้อมที่จะดูเรื่องนี้โดยเฉพาะ จอนนี่บอกว่าดูแล้วสนุก เพราะจินตนาการที่สร้างสรรค์
 - ค. แมงหวี่เป็นพาหะนำโรคตาแดงมาสู่คน ฉะนั้นถ้าไม่อยากเป็นโรคตาแดง ต้องระมัดระวังและคอยป้องกันไม่ให้จากแมงหวี่ตอมตา
 - ง. ดินาชอบใส่เครื่องประดับทองคำ เช่น สร้อยคอ สร้อยข้อมือ กำไล แหวน ดินาคิดว่าการใส่เครื่องประดับเขอะ ๆ เป็นการแสดงว่าร่ำรวยและเป็นไฮโซ

40. ก. ออยไม่ชอบสุนัขหรี เพราะกลัวเป็นมะเร็งปอดเหมือนคุณลุงของออย

ข. ลิฟท์กับเพื่อน ๆ ชอบไปเดินเที่ยวที่ตลาดจตุจักร เป็นประจำทุกวันเสาร์ และไม่เว้นที่จะซื้อต้นกล้วยไม้กลับมาด้วยทุกครั้งไป

ค. ฟลุ๊คเป็นคนรวย คุณพ่อของเขาเป็นประธานบริษัทผลิตคอมพิวเตอร์ และฟลุ๊คยังหล่ออีกด้วย หญิงสาวทั่วไปจึงใฝ่ฝันที่จะเป็นแฟนกับฟลุ๊ค

ง. เต๋าคือนักบาสเกตบอลทีมชาติ ปีนี้ทีมบาสเกตบอลที่เขาลงแข่งขันด้วย พังชนะเลิศเป็นแชมป์ระดับเอเชีย ชื่อของเขาจึงเป็นที่รู้จักในหมู่บ้าน

เฉลยคำตอบแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

1. ค	21. ค
2. ข	22. ก
3. ค	23. ก
4. ข	24. ค
5. ข	25. ค
6. ง	26. ข
7. ข	27. ง
8. ก	28. ค
9. ก	29. ข
10. ก	30. ก
11. ข	31. ก
12. ก	32. ค
13. ก	33. ข
14. ค	34. ง
15. ค	35. ค
16. ค	36. ก
17. ข	37. ข
18. ง	38. ข
19. ข	39. ง
20. ข	40. ง

ภาคผนวก ง

**แผนการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่าน
อย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 7 แผนกิจกรรม**

แผนการจัดกิจกรรมที่ 1

ชื่อกิจกรรม กิจกรรมสัมมนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
ผู้จัดกิจกรรม นายสุทัศน์ คล้ายสุวรรณ
ผู้ร่วมกิจกรรม นักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 3
 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์

คำชี้แจง

กิจกรรมสัมมนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นกิจกรรมเริ่มต้นเพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เรียนรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีความพร้อม ประสพการณ์ และปรับทัศนคติของนักศึกษา เพื่อก่อให้เกิดทักษะและพัฒนาความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ความคิดรวบยอด

กิจกรรมสัมมนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นกิจกรรมเสริมทักษะเริ่มแรกที่จะช่วยสร้างพื้นฐานความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้อง ตลอดจนขยายกรอบประสบการณ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณแก่นักศึกษามีความพร้อมทางการอ่าน อีกทั้งเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษามีเจตคติและนิสัยรักการอ่าน ซึ่งจะเป็พื้นฐานเชื่อมโยงไปสู่การจัดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณรูปแบบอื่น ๆ ต่อไป

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้ นักศึกษาได้มี โอกาสเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสพการณ์ และฝึกฝนทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ อันจะก่อให้เกิดความพร้อม ความรู้ ความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดีต่อการมีพัฒนาการทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้น

วิธีดำเนินกิจกรรม

1.นัดหมายสมาชิกเข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ” ซึ่งใช้ระยะเวลาสัมมนา 1 วัน ระหว่างเวลา 08.00 – 16.30 น.

2. ประธานการอบรมกล่าวเปิดงาน แล้วบรรยายพิเศษ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

3. วิทยากรบรรยายในหัวข้อ “หลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ” แล้วให้สมาชิกสอบถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับวิทยากร

4. สมาชิกฟังการอภิปรายหัวข้อ “วิจารณ์งานในการอ่านกับชีวิตประจำวัน”

5. สมาชิกฟังการบรรยายหัวข้อ “การพัฒนาทักษะกระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ”

6. สมาชิกฟังการบรรยายและฝึกปฏิบัติการ หัวข้อ “การจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ”

7. สรุปผลการจัดกิจกรรมสัมมนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

8. รับมอบวุฒิบัตรแสดงว่าผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการ

9. สมาชิกตอบแบบประเมินผลการจัดสัมมนา และบันทึกผลการเข้าร่วมกิจกรรมสัมมนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

สื่อ / อุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม

1. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ
2. ไมโครโฟน / เครื่องเสียง
3. แผ่นใส + ปากกาเขียนแผ่นใส
4. จอสไลด์
5. โทรทัศน์ + เครื่องเล่นวีดิทัศน์
6. กระดาษ A 4
7. เอกสารประกอบการบรรยายของวิทยากร
8. โต๊ะ – เก้าอี้
9. / ดอกไม้ / พ้ายผ้า
10. แท่นยืนพูด

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตความตั้งใจและความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และฝึกฝน
2. สังเกตการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสพการณ์ และการโต้ตอบซักถามกับวิทยากร
3. สังเกตการจดบันทึกข้อมูลและเนื้อหาสาระ
4. สังเกตการรับฟังและร่วมปฏิบัติการในกระบวนการสัมมนา
5. สังเกตจากความกล้าแสดงออกและการรายงานผลการปฏิบัติงาน

6. ตรวจสอบจากการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจากวิทยากร
7. สังเกตพฤติกรรมระหว่างการประชุมปฏิบัติการและผลของการปฏิบัติการในกลุ่มย่อย
8. สุ่มสัมภาษณ์ผู้เข้าสัมมนาและสังเกตปฏิกิริยาตอบสนองของผู้เข้าสัมมนา

แผนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
โดยใช้กิจกรรมสัมมนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ระดับ ปริญญาตรีชั้นปีที่ 3

โปรแกรม วิชาภาษาไทย

คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์

กิจกรรมการเรียนการสอน (กระบวนการสร้างความตระหนัก)

ขั้นนำ

1. ครุศึกษานิเทศก์เพื่อเข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ” ซึ่งใช้ระยะเวลาสัมมนา 1 วัน ระหว่างเวลา 08.00 – 16.30 น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ (สังเกต)

2. ครุศึกษานิเทศก์ อาจารย์พงษ์ศักดิ์ ศรีภิรมย์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ ประธานการอบรมกล่าวเปิดงาน แล้วบรรยายพิเศษเรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (สังเกต)

ขั้นสอน

3. ครุศึกษานิเทศก์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ สายแสง ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก บรรยายในหัวข้อ “หลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ” แล้วให้นักศึกษาสอบถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับวิทยากร (วิจารณ์)

4. ครุศึกษานิเทศก์จากหน่วยงานราชการต่าง ๆ ร่วมอภิปรายในหัวข้อ “วิจารณญาณในการอ่านกับชีวิตประจำวัน” โดยมีวิทยากร ดังนี้ (วิจารณ์)

* รองศาสตราจารย์พิศมัย หาญสมบัติ ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์

* อาจารย์ปิยะนุช เส็งชา ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์

* นายแพทย์สุเทพ พาทพุทธิพงศ์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงพยาบาลอุดรดิตถ์

* พันตำรวจตรีบุญเลิศ นาคหัง สารวัตรสืบสวนสอบสวน สถานีตำรวจภูธรเมือง
อุดรดิตถ์

5. นักศึกษาพูดคุยซักถามและแสดงความคิดเห็นกับวิทยากรในระหว่างการอภิปรายได้ (วิจารณ์)

6. ครูเชิญวิทยากร อาจารย์ ดร.ณอมวงศ์ ถ้ายอดมรรคผล จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บรรยายเรื่อง “การพัฒนาทักษะกระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ” และเรื่อง “การจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ” (วิจารณ์)

7. นักศึกษารับฟังและร่วมฝึกปฏิบัติการตามหัวข้อดังกล่าวกับวิทยากร (วิจารณ์)

ขั้นสรุป

8. ครูสรุปผลการจัดกิจกรรมสัมมนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (สรุป)

8. นักศึกษารับมอบวุฒิบัตรแสดงว่าผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการ (สรุป)

9. นักศึกษาตอบแบบประเมินผลการจัดสัมมนา และบันทึกผลการเข้าร่วมกิจกรรมสัมมนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (สรุป)

โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “กิจกรรมสัมมนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ”

หลักการและเหตุผล

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นทักษะการคิดพิจารณา วิเคราะห์ ใคร่ครวญ หาเหตุผลเพื่อประเมินได้ว่า ข้อความหรือเรื่องที่อ่านนั้น ตอนใดเป็นใจความสำคัญ ตอนใดเป็นใจความรอง แยกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็นของผู้เขียนได้ ใช้วิจารณญาณตัดสินใจว่าความคิดของผู้เขียน เป็นลักษณะใดมากกว่าการคล้อยตามในขั้นสุดท้าย ต้องประเมินค่าหรือคุณค่าของเรื่องที่อ่านได้

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันนี้ การติดต่อสื่อสารมีมากมายหลายรูปแบบ เช่น นิตยสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ สิ่งตีพิมพ์ประเภทต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งเรื่องราวหรือข้อความที่ปรากฏในอินเทอร์เน็ต เนื้อหาที่มีทั้ง โฆษณาชวนเชื่อ ข่าวสารการเมือง และการพยากรณ์โชคชะตาราศี ซึ่งกำลังแพร่หลายและได้รับความนิยมอย่างมาก นักศึกษากลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมสัมมนา ซึ่งส่วนใหญ่เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว จะต้องออกไปประกอบอาชีพครูและทำหน้าที่ผู้นำในสังคมชนบทจึงควรมีทักษะการอ่านโดยใช้วิจารณญาณ เพื่อจะได้ช่วยนำสังคมให้ปลอดจากปัญหาใหญ่ทางการศึกษา นั่นคือปัญหาคนไทยจำนวนมากอ่านโดยขาดวิจารณญาณ จึงรับข้อมูลจากสื่อประเภทต่าง ๆ แล้วตกเป็นเหยื่อถูกหลอกลวงได้ การปลูกฝัง ความรู้ ความคิด และส่งเสริมให้นักศึกษาผู้เข้าร่วมสัมมนาอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นเรื่องจำเป็นเพื่อให้เกิดความคิดรู้ทัน รู้เท่า และรู้จริง ในสื่อประเภทต่าง ๆ ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคโลกาภิวัตน์ โดยใช้กิจกรรมสัมมนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นเครื่องมือในการฝึกฝนเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ อีกทั้งเป็นการวางแผนเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจากการอ่านอย่างขาดวิจารณญาณในระยะยาวให้กับสังคมไทย เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 ซึ่งเน้นการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้คิดตัดสินใจในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยอยู่บนพื้นฐานของวิจารณญาณ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ ทฤษฎีและหลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นบรรทัดฐานเดียวกัน
2. เพื่อพัฒนาให้นักศึกษามีทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
3. เพื่อให้นักศึกษาและวิทยากรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดเห็นด้านการอ่านอย่างมี

วิจารณ์ญาณ

4. เพื่อให้ให้นักศึกษานำหลักการและวิธีการของการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

เป้าหมาย

นักศึกษาวิชาเอกภาษาไทยชั้นปีที่ 3 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ จำนวน 40 คน ได้เข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องหลักการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

วิธีดำเนินการ

ฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม

ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนสิงหาคม 2544

สถานที่ดำเนินการ

ห้องประชุมราชพฤกษ์ อาคารเรือนต้นสัก สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นายสุทัศน์ คล้ายสุวรรณ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

งบประมาณดำเนินการ

1. ค่าเช่าสถานที่	1,500	บาท
2. ค่าตอบแทนวิทยากร	5,000	บาท
3. ค่าเดินทางวิทยากร	3,000	บาท
4. ค่าเช่าที่พักวิทยากร	2,000	บาท
5. ค่าตกแต่งสถานที่	2,000	บาท
6. ค่าเช่ารถตู้ อำนวยความสะดวกวิทยากร	2,500	บาท
7. ค่าของที่ระลึกวิทยากร	2,000	บาท
8. ค่าอาหาร อาหารว่าง เครื่องดื่ม	5,000	บาท

9.ค่าจัดทำคู่มือ	1,000	บาท
รวมเป็นค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น	24,000	บาท
(สองหมื่นสี่พันบาทถ้วน)		

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักศึกษาได้รับความรู้ ความเข้าใจทฤษฎีและหลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นบรรทัดฐานเดียวกัน
 2. นักศึกษามีทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพิ่มขึ้น
 3. นักศึกษาและวิทยากรได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ในการอ่าน โดยใช้วิจารณญาณ
 4. นักศึกษาวิชาเอกภาษาไทยได้นำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน
-

กำหนดการสัมมนา
เรื่อง วิจารณ์งานในการอ่านกับชีวิตประจำวัน
ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์

.....

เวลา	07.30 – 08.00 น.	ลงทะเบียนรับเอกสาร
	08.00 – 08.30 น.	พิธีเปิดการสัมมนาและบรรยายพิเศษ โดย อาจารย์พงษ์ศักดิ์ ศรีภิรมย์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
	08.30 – 10.00 น.	การบรรยาย เรื่อง หลักการอ่านอย่างมีวิจารณ์งาน โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ สายแสง ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
	10.00 – 10.15 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
	10.15 – 12.00 น.	การอภิปรายเรื่อง “วิจารณ์งานในการอ่านกับชีวิตประจำวัน” โดย รองศาสตราจารย์พิศมัย หาญสมบัติ อาจารย์ปิยะนุช เล็งชา นายแพทย์สุเทพ พาทพุทธิพงศ์ พันตำรวจตรีบุญเลิศ นาคทั้ง
	12.00 - 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
	13.00 – 14.30 น.	การบรรยายเรื่อง การพัฒนาทักษะกระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณ์งาน โดย อาจารย์ ดร.ธนอมวงศ์ ถ้ายอดมรรคผล ภาควิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์
	14.30 – 14.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
	14.45 - 16.15 น.	การบรรยายและฝึกปฏิบัติการ เรื่อง การจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอย่างมีวิจารณ์งาน โดย อาจารย์ ดร.ธนอมวงศ์ ถ้ายอดมรรคผล ภาควิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์
	16.15 – 16.30 น.	สรุปผลการฝึกอบรม มอบวุฒิบัตร และพิธีปิดการสัมมนา

คำกล่าวรายงาน

เรียน ท่านประธานที่เคารพ

ในนามของศูนย์ฝึกอบรม ผู้ดำเนินการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ” ขอขอบพระคุณท่านประธานเป็นอย่างสูง ที่ได้กรุณามาเป็นประธานเปิดการฝึกอบรมในวันนี้

การเรียนรู้ด้านภาษานั้น ผู้เรียนจำเป็นต้องมีการพัฒนาทักษะทั้ง ๔ ด้านคือ ฟัง พูด อ่าน เขียน ผสมผสานกับทักษะที่สำคัญยิ่งอีกประการหนึ่งคือ ทักษะการคิด การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการผสมผสานทักษะการอ่านกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณเข้าด้วยกัน ทำให้การสื่อสารเป็นไปอย่างถูกต้อง แม่นยำ มีประสิทธิภาพ

การฝึกอบรมครั้งนี้เป็นขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการศึกษาวิจัยในชั้นเรียนระดับอุดมศึกษา มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ

๑. เพื่อให้ผู้เข้าฝึกอบรมได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

๒. เพื่อให้ผู้เข้าฝึกอบรมได้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการใช้วิจารณญาณในการอ่านทั้งในด้านการเรียน การสอน และการดำเนินชีวิตประจำวันในสังคม

๓. เพื่อพัฒนาบุคลากรผู้จะเป็นครูอาจารย์สอนภาษาไทยเกี่ยวกับกระบวนการศึกษาวิจัยในชั้นเรียน ระยะ Pre - Service Training

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมในครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี โปรแกรมวิชาภาษาไทย สาขาครุศาสตร์ ชั้นปีที่ ๓ จำนวน ๘๐ คน

คณะวิทยากรเป็นอาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โรงพยาบาลอุดรดิตถ์ กองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดอุดรดิตถ์ และคณาจารย์สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์

รูปแบบของการฝึกอบรมเป็นการฟังบรรยาย อภิปราย การเรียนรู้จากการปฏิบัติ และการสรุปบทเรียนร่วมกัน

บัดนี้ได้เวลาสมควรแล้ว ขอเรียนเชิญท่านประธานได้กล่าวเปิดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ” และบรรยายพิเศษ เพื่อให้แนวคิดแก่ผู้เข้าฝึกอบรม นำไปใช้ในการเรียนรู้ และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

ขอเรียนเชิญครับ

เอกสารประกอบการบรรยายพิเศษ เรื่อง “การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ”

โดย อาจารย์พงษ์ศักดิ์ ศรีภิรมย์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์

เราอ่านหนังสือกันทำไม

๑. เพื่อความเพลิดเพลิน หนังสือที่อ่านคือบันเทิงคดี อ่านเพื่อความสนุก ปลดปล่อยอารมณ์ ฆ่าเวลา บันเทิงคดีที่ควรอ่านจริง ๆ คือ วรรณคดี ต้องอ่านเป็น ซึ่งจะสนุก ได้รส

๒. หนังสือที่อ่านเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ

๓. เพื่อเปิดหูเปิดตา ได้แก่ หนังสือความรู้รอบตัว ทำให้รู้จักโลกยิ่งขึ้น อ่านมากก็เป็นประโยชน์ อ่านหนังสือ ทำให้เป็นคนอย่างสมบูรณ์ (ฟรานซิส เบคอน)

การอ่านเป็นเครื่องมือสู่ความสำเร็จ เบื้องหลังความรู้ความสามารถปราศเบื่องของนักปราชญ์และ อัจฉริยะบุคคล ล้วนมีพื้นฐานจากการเป็นนักอ่านทั้งสิ้น

จางจื้อ กล่าวว่า ถ้าในโลกนี้ไม่มีหนังสือก็แล้วไปเถอะ แต่เมื่อมีหนังสือในโลก เราก็ควรจะอ่าน หนังสือ

ตัวหนังสือ มีในโลกประมาณ ๕,๐๐๐ ปีมานี้

- มีความสำคัญอย่างรวดเร็ว
- ทำให้โลกเจริญอย่างรวดเร็ว
- มีความจำเป็นต้องเลือกอ่าน

อ่าน หมายถึง - ว่าตามตัวหนังสือ

- ออกเสียงตามตัวหนังสือ
- ดูหรือเข้าใจความจากตัวหนังสือ
- สังเกตหรือพิจารณาดูเพื่อให้เข้าใจ
- คิด

ในทางวิชาการ

การอ่าน (หนังสือ) คือกระบวนการที่จะเข้าใจความหมายที่ติดอยู่กับตัวอักษรหรือตัวหนังสือ ความเข้าใจสิ่งที่อ่าน (๒ ความเชื่อ)

๑. เชื่อว่า ความเข้าใจขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ใช้ประสบการณ์เดิมเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจ ความหมาย ขอมรับ หรือไม่ยอมรับสารที่อ่าน

ถ้าเป็นเรื่องไม่มีประสบการณ์เดิมมาก่อน จะอ่านช้า อ่านซ้ำ ๆ

๒. เชื่อว่า ความเข้าใจ เกิดจากการวิเคราะห์โครงสร้างทางภาษา เพื่อหาคำที่ทำหน้าที่ต่างกัน ถ้าใช้คำแต่ละชนิดทำหน้าที่ถูกต้อง ผู้อ่านจะเข้าใจความหมายได้

รูปแบบการอ่าน

๑. แนวความสัมพันธ์ระหว่างข้อความกับประสบการณ์เดิม

สารที่ส่งไปจากผู้เขียน ตามช่องทางการสื่อสาร ถึงผู้อ่าน ในรูปแบบต่าง ๆ เช่นนิทาน นิยาย สารคดี บทกวี ฯลฯ เมื่อผู้อ่านรับสาร จะทำความเข้าใจเรื่องราวในสาร รวมทั้งพิจารณาประโยชน์และคุณค่าต่าง ๆ ที่ได้รับ

ความเข้าใจของผู้อ่าน ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบบางอย่าง เช่น

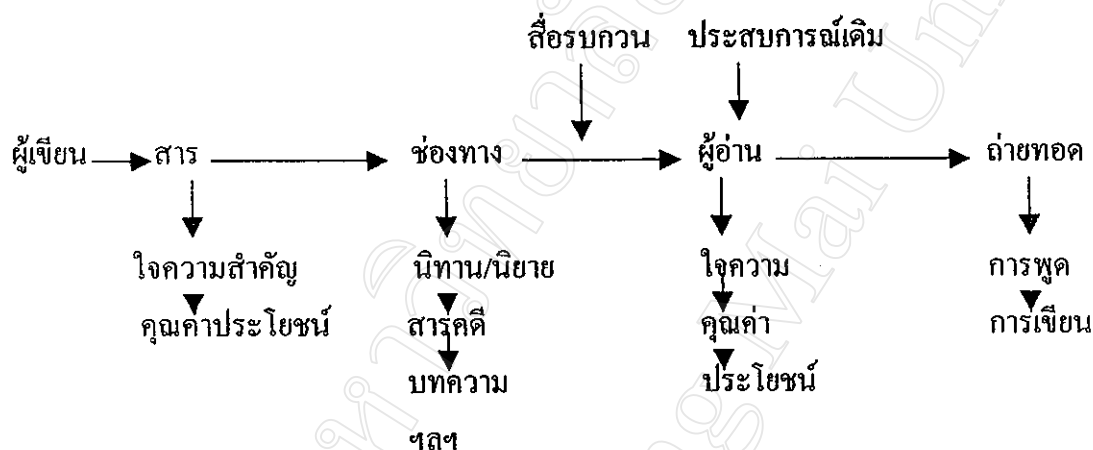
- สารที่ส่งมา และประสบการณ์ของผู้อ่าน ถ้าผู้อ่านมีประสบการณ์เดิมสอดคล้องกับสารนั้นก็จะอ่านได้เร็ว ถ้าผู้อ่านไม่มีประสบการณ์เดิม ก็จะอ่านได้ช้า

- ปัญหาหรืออุปสรรคที่ทำให้ผู้อ่านอ่านช้า เช่น

- เสียงรบกวน / สารไม่ชัดเจน / การใช้ภาษาหรือตัวอักษร

- ตัวผู้อ่าน เช่น สายตา สมอ

เมื่อผู้อ่านรับรู้เข้าใจสารแล้ว จะจัดเรียงลำดับ ให้ถูกต้อง สามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจ เป็นภาษาพูด หรือภาษาเขียนได้

๒. แนวการวิเคราะห์โครงสร้างทางภาษา

ผู้อ่านจะเน้นที่การพิจารณาคำ - การสะกด

เสียง

รูปร่าง

- ความหมาย

- หน้าที่

- ชนิด

แล้วจึงนำไปสู่ความเข้าใจสาร แนวคิดของเรื่อง คุณค่า ประโยชน์ เพราะฉะนั้น ผู้อ่านจะเข้าใจเรื่องราวได้ จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับคำ - สะกดได้

- รู้หน้าที่

- ชนิด

- ความหมาย

ลำดับชั้นความรู้ที่ได้จากการอ่าน

๑. รู้ - จำ

๒. เข้าใจ

๓. ประยุกต์ใช้

๔. วิเคราะห์

๕. สังเคราะห์

๖. ประเมินค่า

(๑-๓ เป็นขั้นพื้นฐาน)

(๔-๖ เป็นขั้นสูง หรือขั้นมีวิจารณญาณ)

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

หมายถึง การอ่านเพื่อพิจารณาทำความเข้าใจสารอย่างมีเหตุผล ประกอบด้วย การอ่านวิเคราะห์ อ่านตีความ และอ่านประเมินค่า

การอ่านวิเคราะห์

เป็นการอ่านงานเขียน เพื่อแยกหาองค์ประกอบให้ได้รายละเอียดต่าง ๆ ความแตกต่าง ความกลมกลืน ข้อดี ข้อด้อย ของแต่ละองค์ประกอบนั้น

การวิเคราะห์ จะมีความแตกต่างกันบ้าง ตามลักษณะของงานเขียน ซึ่งมีรูปแบบ เนื้อหาและวิธีนำเสนอแตกต่างกัน โดยทั่วไป มักจะวิเคราะห์

- รูปแบบการประพันธ์

- เนื้อหา

- กลวิธีการแต่ง

- การใช้ภาษา

การอ่านตีความ (วินิจฉัยสาร / วินิจฉัยสาร / พินิจสาร)

เป็นการพยายามเข้าใจสารที่ผู้เขียนส่งแก่ผู้อ่าน โดยอาศัยความเข้าใจ พื้นหลังของเหตุการณ์ ความรู้เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียม ฯลฯ มาประมวลเข้าด้วยกัน

การอ่านแบบนี้ จะช่วยให้เข้าใจเนื้อหาสาระหลายแง่ หลายมุม ฝึกการคิดใคร่ครวญหาเหตุผล นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันในยุคปัจจุบันได้

การอ่านตีความ ๒ ประเภท

๑. การอ่านออกเสียงอย่างตีความ

๒. การอ่านตีความหรืออ่านวินิจฉัยสาร

การตีความต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่อง

- เสียงของคำและความหมาย

- ภาพพจน์

- สัญลักษณ์
- พื้นหลังของเหตุการณ์
- ความรู้ต่าง ๆ

ฯลฯ

การอ่านประเมินค่า

เป็นการอ่านเพื่อพิจารณาตัดสิน ดี ชม สิ่งทีอ่านว่าดี หรือบกพร่องอย่างไร การประเมินค่าที่ดี ต้องอาศัยข้อมูล สถิติปัญหา เหตุผล การยอมรับของบุคคลอื่น และความเป็นธรรมแก่เจ้าของผลงาน

แนวทางการประเมินค่า

๑. องค์ประกอบและเนื้อหา เช่น โครงเรื่อง จุดมุ่งหมาย รูปแบบการประพันธ์ แนวคิด แก่นเรื่อง ฯลฯ มีความสมบูรณ์ ถมกลื่น มีเอกภาพ กระชับ ฯลฯ เพียงใด
๒. ถ้อยคำภาษา เช่น ภาษาคิงคางม มีน้ำหนัก ยากง่าย สื่อความหมาย เหมาะสม ไพเราะ มีศิลปะ เพียงใด
๓. กลวิธีดำเนินเรื่อง เช่น การผูกเรื่อง เปิดเรื่อง ดำเนินเรื่อง จบเรื่อง ความสมเหตุสมผล ความประทับใจ การสอดแทรกความรู้ ทัศนะ รสนิยม ทำได้ดีเพียงใด
๔. คุณค่างานเขียน ในด้านคุณค่าต่อผู้แต่ง ต่อผู้อ่าน และต่อสังคม

เปลี่ยน ณ นคร แบ่งการอ่านเป็น ๔ ระดับ

ระดับแรก อ่านออก อ่านแตก

เป็นพื้นฐานของการอ่าน ต้องสะกดตัวได้ คล่องแคล่ว และรู้ความหมายคำที่อ่าน

ระดับสอง อ่านตรวจตรา

คือรู้จักหนังสือ โดยไม่ต้องอ่านตลอดเล่ม คู่มือเรื่อง คู่มือแต่ง คูสารบัญ เปิดดูเนื้อในคร่าว ๆ ว่ามีหัวข้อเรื่องย่อย ๆ อะไรบ้าง หรืออ่านเร็ว ๆ ข้าม ๆ

เมื่อต้องการรู้เรื่องละเอียด หรือค้นคว้าจริง ๆ จึงอ่านละเอียดภายหลัง

ระดับสาม อ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

ตรงกับที่เรียกว่า อ่านเป็น ผู้อ่านต้องเข้าใจหนังสือที่อ่านได้เป็นอย่างดี เป็นการอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ และให้เกิดสติปัญญา

ระดับสี่ อ่านอย่างค้นคว้าเพื่อความรอบรู้

เป็นการอ่านค้นคว้าเปรียบเทียบ หนังสือเรื่องเดียวกัน ของผู้แต่งหลาย ๆ คน มีความแตกต่างกันอย่างไร ควรเชื่อถือเล่มใด ผู้อ่านต้องเป็นผู้คงแก่เรียน อ่านมาก อ่านเร็ว และสามารถพิจารณาข้อเท็จจริงจากที่อ่านได้

เอกสารประกอบคำบรรยาย เรื่อง
“หลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ”
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ สายแสง
ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตัวอย่างประกอบคำบรรยายเรื่อง “หลักการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ”

โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ สายแสง

.....เมื่อวันตกเมืองสุโขทัยนี้ มีอริยญิก พ่อขุนรามคำแหงกระทำอวยทานแก่มหาเถร
สังฆราชปราชญ์เรียนจบปิฎกไตร หลวงกว่าปู่ครูในเมืองนี้ ทุกคนดูแต่เมืองศรีธรรมราชมา.....

(ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง ด้านที่ ๒)

หากอ่านอย่างละเอียดและใช้วิจารณ์ญาณในการอ่านจะพบเงื่อนไขว่าพ่อขุนรามคำแหงมิได้
เรียนจบจากสำนักเรียนในสุโขทัย มิฉะนั้นบันทึกคงไม่กล่าวว่าปู่ครูในสุโขทัยไม่เก่ง พระองค์น่าจะ
เรียนมาจากปู่ครูที่นครศรีธรรมราช แล้วจึงเชิญปู่ครูจากนครศรีธรรมราชมาเป็นพระสังฆราช
ที่สุโขทัย คำว่า หลวงกว่าปู่ครูในเมืองนี้ เป็นการยกย่องพระสงฆ์จากนครศรีธรรมราชว่ามีความรู้สูง
กว่าพระสงฆ์ในเมืองสุโขทัย

...เป็นอันน้อยนักหนาเรียกชื่อว่ากัลลหะหวิปีมีเท่านี้ ...เมื่อแรกจะก่อเป็นกัลลหะนั้นมีรูป
๘ อันแรก ๘ อันนั้นคือรูปอันหนึ่งชื่อว่า ปถวีรูป อันหนึ่งเป็นน้ำชื่อว่า อาโปรูป อันหนึ่งร้อนจั้นๆ
ชื่อว่า เตโชรูป อันหนึ่งเป็นลมทรงสัตว์ชื่อว่า วาโยรูป อันหนึ่งเป็นตัวเชื้อ กายรูป อันหนึ่งให้เป็น
ผู้หญิงผู้ชายชื่อ ภาวรูป รูปอันเป็นไปชื่อ หทัยรูป รูปอันหนึ่งให้ตั้งรูปทั้งหลายชื่อชีวิตรูป...

(ไตรภูมิพระร่วง มนุสสภูมิ)

คำว่า หวิปีมีเท่านี้ หมายถึง ตอนเกิดเป็นมนุษย์ใหม่ๆ เล็กมาก หรือหมายถึงแรกเริ่มมีเท่านี้
ส่วนคำว่า กัลลหะ หมายถึง ขนาดที่เล็กเปรียบเทียบได้กับเส้นผมมนุษย์ผ่าเป็น ๘ ส่วน
ซึ่งถ้าพิจารณาไตร่ตรองโดยใช้การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ กัลลหะประกอบด้วย ๘ ส่วนคือ
ปถวีรูป อาโปรูป เตโชรูป วาโยรูป กายรูป ภาวรูป หทัยรูป และชีวิตรูป และหากเปรียบเทียบ
โดยใช้วิจารณ์ญาณคำว่ากัลลหะหากแปลเป็นภาษาอังกฤษ (ตามตัวอักษร)จะได้คำว่า cell ($n=c$)
(สระอะ = e) (ล = l) และในคำว่าเซลล์ (cell) ก็จะมีโปรโตพลาสซึมเป็นส่วนประกอบซึ่งนักศึกษา
อ่านแล้วคิดตามอย่างมีวิจารณ์ญาณจะพบว่าชีวิตรูปหรือสิ่งมีชีวิตในกัลลหะเทียบได้กับ
โปรโตพลาสซึม และพระยาสิทธิไธผู้แต่งเรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ก็ได้แต่งไว้เมื่อ พ.ศ.๑๘๘๘ หากจะ
กล่าวไปแล้วไทยรู้เรื่องเซลล์ (cell) มาก่อนฝรั่ง ๕๐๐ กว่าปี แต่รู้จักกันในนามกัลลหะจึงกล่าวได้ว่า
เรารู้เรื่องทางวิทยาศาสตร์เป็นอย่างดี เพราะฉะนั้นคิดให้ดีไตรภูมิพระร่วงหากใครได้อ่านก็เป็น
ทั้งตำราชีววิทยาและตำราจิตวิทยา

สองเจ้าหันปู้จ๋า	สองชม ชื่นนา
สองกราบกรบังคม	เคียงไหว
<u>สองถวายเครื่องอุดม</u>	<u>สบลึง แลนา</u>
ผจงแต่งบูชาให้	ปู้เจ้าจงเอาฯ
ปู้เห็นสองเจ้าแพ่ง	ภักดี อยู่เนาฯ
ใจปู้ปองปราณี	หนุ่มหน้า
<u>ปู้เอากระยาศรี</u>	<u>ผจงแต่ง ถวายนา</u>
<u>เห็นปู้รับสองเจ้า</u>	<u>พี่น้องยินดีฯ</u>
	(ลิลิตพระลอ)

คำว่า “สองถวายเครื่องอุดม สบลึงแลนา” คือพระเพื่อนพระแพงถวายกระยาศรี (เขียนหมาก) ให้ปู้เจ้าสมิงพราย ประเด็นนี้ คำประพันธ์บรรยายไว้ว่า

“ปู้เอากระยาศรี	ผจงแต่ง ถวายนา
เห็นปู้รับสองเจ้า	พี่น้องยินดี”

ซึ่งหากอ่านโดยใช้วิจารณ์พิจารณาและวิเคราะห์ให้ดี จะทราบได้ว่าปู้เจ้าสมิงพราย รับทำเสน่ห์โดยไม่บอกหรือพูดกล่าววาจาใดๆ แต่แสดงเป็นภาษาท่าทาง (อวัจนภาษา) คือการรับเอากระยาศรี (เขียนหมาก) ที่พระเพื่อนพระแพงนำมาถวาย ก็เป็นการรับรู้ที่ปู้เจ้ารับทำเสน่ห์ให้แล้วนั่นเอง

อหังการอ้อมเอิบกำเรบใจ	จะผลาญให้บรรลัยทั้งไตรจักร
ถ้ำแดงแผดงฤทธิ์อีกอัก	ขุนยักษไถ่ม้วนแผ่นดินฯ
ชมพู่อุดรกาโร	อมรโยยานี้ก็ไถ่สิ้น
หนึบไถ่รักเรื้อสุรินทร์	พาแผ่นดินไปบาดาล
	(รามเกียรติ์ ตอน หิริญตยักษม้วนแผ่นดิน)

คำประพันธ์จากวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ตอนที่ยกมาให้เป็นอย่างนี้ คือตอนหิริญตยักษม้วนแผ่นดิน เพราะได้พรวิเศษจากพระอิศวรจึงกำเรบใจม้วนแผ่นดินหนีรักเรื้อไว้แล้วพาไปบาดาล ประเด็นนี้ถ้าอ่านแล้วคิดตามอย่างมีวิจารณ์พิจารณาจะเข้าใจว่าพอหิริญตยักษม้วนแผ่นดินแล้ว หิริญตยักษจะไปขึ้นตรงไหนเพราะบาดาลก็คือลึกลงไปในทะเลหรือมหาสมุทรซึ่งก็มีพื้นแผ่นดินเช่นกัน ถ้าคิดในมุมกว้างคงรู้ว่ายังมีจักวาลอื่นๆ หิริญตยักษคงขึ้นเหยียบโลกอื่นอยู่ ประเด็นนี้จะมองเห็นแนวคิดเรื่องระบบสุริยะจักรวาล ว่านอกเหนือจากโลกก็ยังมีดาวดวงอื่นอีกมากมาย

ปีชาลวันอังคารเดือนห้า
กรุงจีนเอาแก้วอันแพรวพราว
ให้ใส่ปลายยอดเจดีย์ใหญ่
เรียกวัดเจ้าพระยาไทยแต่ไรมา

ฉันทปีชวดนะหม่อมที่
อ่อนกว่าพี่สองปีเจียวนะพิม
พี่สายทองปีมะเมียคะหม่อมพี่
จะถามปีพี่สายทองไปทำไม

ตกฟากเวลาสามชั้นฉาย
ภคฉายพระเจ้ากรุงอยุธยา
สร้างไว้แต่เมื่อครั้งเมืองหงสา
ให้ชื่อว่าพรายแก้วอันแว่วไว
(ขุนช้างขุนแผนตอนที่ ๑)
สิบหกปีนี่เพิ่งปริปริ้ม
เข้าเนื่อนิมพี่สายทองแกปีไร
ได้ยี่สิบสองปีฉันจำได้
ถวักไครสมสู่เป็นคู่เมีย
(ขุนช้างขุนแผนตอนที่ ๖)
(พรายแก้วเข้าห้องนางสายทอง)

สาเหตุที่ได้ชื่อว่าพลายแก้วเพราะพระเจ้ากรุงจีนเอาแก้วมาถวายพระเจ้ากรุงศรีอยุธยาและ
เป็นตอนเวลาพลายแก้วเกิดพอดี ส่วนที่ต้องอ่านและคิดอย่างใช้วิจารณ์ญาณก็คือเรื่องของอายุของ
พลายแก้ว นางพิมและนางสายทองที่แตกต่างกันและสับสน กล่าวคือในบทประพันธ์บอกว่าพลาย
แก้วเกิดวันอังคาร เดือนห้า ปีชาล อายุมากกว่า นางพิม ๒ ปี (อ่อนกว่าพี่สองปีเจียวนะพิม)
ส่วนนางพิมเกิดปีชวดอายุ ๑๖ ปี และนางสายทองเกิดปีมะเมียอายุ ๒๒ ปี

ผังปีนักษัตร ดังนี้

๑.ชวด	๗.มะเมีย
๒.ฉลู	๘.มะแม
๓.ขาล	๙.วอก
๔.เถาะ	๑๐.ระกา
๕.มะโรง	๑๑.จอ
๖.มะเส็ง	๑๒.กุน

เพราะฉะนั้นนางสายทองอายุ ๒๒ ปี เกิดปีมะเมีย ฉะนั้นแล้วพลายแก้วน่าจะอ่อนกว่า
นางพิม ๒-๑ ปี เพราะต้องนับย้อนหลังขึ้นไป ความจริงแล้วพลายแก้วน่าจะเกิดปีจอมากกว่า

แม่เนื้อเย็นเป็นห้วงมหรณพ
แม่เป็นบัวตัวพี่เป็นภุมรา
เจ้าเป็นถ้ำอำไพขอให้พี่
จะติดตามทราบนวณนวลละออง

พี่ขอพบศรีสวัสดิ์เป็นมัจฉา
เขยผกาโกสุมปทุมทอง
เป็นราชสีห์สิงสู่เป็นคู่สอง
เป็นคู่ครองพิศวาสทุกชาติไป
(พระอภัยมณี ตอนที่ ๓๖)
(พระอภัยทำผูกคอตายได้นางละเวง)

จากบทประพันธ์พบว่า ฝ่ายชายเป็นผู้อาศัยฝ่ายหญิง ซึ่งแตกต่างจากบทเพลงที่ว่า

“เป็นกะลาให้ถือแม่เรือคือขอทาน
เป็นบัลลังก์ตระการแม่เรือคือนางพญา
เป็นโลงทองรองรับแม่เรือดับชีวา”

จะเห็นได้ว่าฝ่ายชายให้เกียรติฝ่ายหญิงมาก

...ถึงโรงเหล้าตากลิ้นควันโขมง
โอบาปกรรมน่านรกรเจียวอกเรา
ทำบุญบวชกรวดน้ำขอตำเร็จ
ถึงสุราพารอดไม่วอดควาย

มีคันโพงผูกสายไว้ปลายเสา
ให้มัวมาเหมือนหนึ่งบ้าเป็นน่าอาย
พระสรเพชรโพธิญาณประมาณหมาย
ไมโกลักรายแกลังเงินก็เกินไป
(นิราศภูเขาทอง)

จากบทประพันธ์ที่ว่า “ไมโกลักรายแกลังเงินก็เกินไป” หมายถึงแกลังทำเป็นไม่สนใจ
แล้วผ่านโรงเหล้าไป มิใช่หมายความว่า ถ้าไม่เข้าไปก็ไม่ใช่นักดื่มสุรา

เอกสารประกอบคำบรรยาย เรื่อง
“การพัฒนาทักษะกระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ”
และ
“การจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ”
โดย อาจารย์ ดร.ธนอมวงศ์ ถ้ายอดมรรคผล
ภาควิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คุณภาพแห่งชีวิต ปฏิทินแห่งความหวัง จากครรภ์มารดาถึงเชิงตะกอน

โดย ศาสตราจารย์ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์

18 ตุลาคม 2516

เมื่อผมอยู่ในครรภ์ของแม่ ผมต้องการให้แม่ได้รับประทานอาหารที่เป็นคุณประโยชน์ ได้รับความเอาใจใส่ และบริการอันดีในเรื่องสวัสดิภาพของแม่และเด็ก

ผมไม่ต้องการมีพี่น้องมากอย่างที่พ่อแม่ของผมมีอยู่ และแม่จะต้องไม่มีลูกติดนัก

พ่อกับแม่จะแต่งงานกัน ถูกกฎหมายหรือธรรมเนียมประเพณีหรือไม่ไม่สำคัญ แต่สำคัญที่พ่อกับแม่ต้องอยู่ด้วยกันอย่างสงบสุข ทำความอบอุ่นให้ผมและพี่น้อง

ในระหว่างสองสามขวบแรกของผม ซึ่งร่างกายและสมองผมกำลังเติบโต ในระยะที่สำคัญ ผมต้องการให้แม่ผมได้รับประทานอาหารที่เป็นคุณประโยชน์

ผมต้องการไปโรงเรียน พี่สาวหรือน้องสาวผมก็ต้องการไปโรงเรียน จะได้มีความรู้ หากินได้ และจะได้รู้คุณธรรมแห่งชาติ ถ้าผมมีสติปัญญาเรียนชั้นสูง ๆ ขึ้นไป ก็ให้มีโอกาสเรียนได้ ไม่ว่าพ่อแม่ผมจะรวยหรือจน จะอยู่ในเมืองหรือชนบทแค้นแค้น

เมื่อออกจากโรงเรียนแล้ว ผมต้องการงานอาชีพที่มีความหมาย ทำให้ได้รับความพอใจ ว่าตนได้ทำงานเป็นประโยชน์แก่สังคม

บ้านเมืองที่ผมอาศัยอยู่ จะต้องมิใช่มีแปะ ไม่มีการข่มขู่กดขี่ หรือประทุษร้ายกัน

ประเทศของผมควรจะมีความสัมพันธ์อันชอบธรรมและเป็นประโยชน์กับโลกภายนอก ผมจะได้มีโอกาสเรียนรู้ถึงความคิดและวิชาของมนุษย์ทั้งโลก และประเทศของผมจะได้มีโอกาสรับเงินทุนจากต่างประเทศมาใช้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม

ผมต้องการให้ชาติของผม ได้ขายผลิตผลแก่ต่างประเทศด้วยราคาอันเป็นธรรม

ในฐานะที่ผมเป็นชาวนาชาวไร่ ผมก็อยากมีที่ดินของผมพอสมควร สำหรับทำมาหากิน มีช่องทางได้กู้ยืมเงินมาขายงาน มีโอกาสรู้วิธีทำกินแบบใหม่ ๆ มีตลาดดีและขายสินค้าได้ราคา ยุติธรรม

ในฐานะที่ผมเป็นกรรมกร ผมก็ควรจะมีหุ้นส่วน มีส่วนในโรงงาน บริษัท ห้างร้าน ที่ผมทำอยู่

ในฐานะที่ผมเป็นมนุษย์ ผมก็ต้องการอ่านหนังสือพิมพ์ และหนังสืออื่น ๆ ที่ไม่แพงนัก จะฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ก็ได้ โดยไม่ต้องทนรบกวนจากการโฆษณาชวนเชื่อ

ผมต้องการสุขภาพอนามัยอันดี และรัฐบาลจะต้องให้บริการป้องกันโรคแก่ผมอย่างฟรี กับบริการทางการแพทย์ รักษาพยาบาลอย่างถูกต้องดี เจ็บป่วยเมื่อใดหาหมอหาพยาบาลได้สะดวก

ผมจำเป็นต้องมีเวลาว่าง สำหรับเพลิดเพลินกับครอบครัว มีสวนสาธารณะที่เขียวชอุ่ม สามารถมีบทบาทและชมศิลปะ วรรณคดี นาฏศิลป์ ดนตรี วัฒนธรรมต่าง ๆ เทียวงานวัด งานลอยกระทง งานนักขัตฤกษ์ งานกุศลอะไรก็ได้พอสมควร

ผมต้องการอากาศบริสุทธิ์ สำหรับหายใจ น้ำบริสุทธิ์สำหรับดื่ม

เรื่องอะไรที่ผมทำเองไม่ได้ หรือได้แต่ไม่ดี ผมก็จะขอร่วมมือ กับเพื่อนฝูงในรูปของ
สหกรณ์ หรือสโมสร หรือสหภาพ จะได้ช่วยซึ่งกันและกัน

เรื่องที่ผมเรียกร้องข้างต้นนี้ ผมไม่เรียกร้องเปล่า ผมยินดีเสียภาษีอากรให้ส่วนรวมตาม
อัตรา

ผมต้องการ โอกาสที่มีส่วนในสังคมรอบตัว ผมต้องการมีส่วนในการวินิจฉัยโชคชะตาทาง
การเมือง เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เมื่อผมก็ต้องการ โอกาสต่าง ๆ เช่นเดียวกับผม และเราสองคนควรจะได้รับความรู้และวิธี
การวางแผนครอบครัว

เมื่อแก่ ผมและเมียก็ควรได้ประโยชน์ตอบแทนจากการประกันสังคม ซึ่งผมได้จ่ายบำรุง
ตลอดมา

เมื่อจะตาย ก็ขออย่าให้ตายอย่างโง่ ๆ อย่างบ้า ๆ คือตายในสงครามที่คนอื่นก่อให้เกิดขึ้น
ตายในสงครามกลางเมือง ตายเพราะอุบัติเหตุรถยนต์ ตายเพราะน้ำหรืออากาศเป็นพิษ หรือตาย
เพราะการเมืองเป็นพิษ

เมื่อตายแล้ว ยังมีทรัพย์สินเหลืออยู่เก็บไว้ให้เมียผมพอใช้ในชีวิตของเธอ ถ้าลูกยังเล็กอยู่ ก็
เก็บไว้เลี้ยงให้โตแต่ลูกที่โตแล้วไม่ให้ นอกนั้นรัฐบาลควรเก็บไปหมด จะได้ใช้เป็นประโยชน์ใน
การบำรุงชีวิตของคนอื่น ๆ บ้าง

ตายแล้ว เผลอผมเกิด อย่าฟัง คนอื่นจะได้มีที่ดินอาศัยและทำกิน และอย่าทำพิธีรีตองในงาน
ศพให้วุ่นวายไป

นี่แหละคือ ความหมายแห่งชีวิต นี่แหละคือการพัฒนาที่จะควรให้เกิดขึ้น เพื่อประโยชน์
ของทุกคน

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณท่านทั้งหลายที่อุตส่าห์อ่านมาจนจบ ขอความสุขสวัสดิ์และสันติ
สุขจงเป็นของท่านทั้งหลาย และพระท่านกล่าวไว้ดังนี้ เกี่ยวกับความสวัสดิ์

“เราตลาดคตไม่เห็นความสวัสดิ์อื่นใดของสัตว์ทั้งหลายนอกจากปัญญา เครื่องตรัสรู้ ความ
เพียร ความสำเร็จอินทรีย์ และความเสียสละ”

อาจารย์ ดร. ถนอมวงศ์ ถ้ายอดมรรคผล ได้ให้นักศึกษาอ่านตัวอย่างบทความจากข้อเขียน
ของ ศ. ดร. ป๋วย อึ๊งภากรณ์ เรื่อง “จากกรรมมารดาถึงเชิงตะกอน” แล้วให้นักศึกษาทดลองเขียน
บทความ โดยปรับประยุกต์นำตนเองเข้าไปแทนที่ นับตั้งแต่เกิดจากกรรมมารดาจนถึงเมื่อตายลง
ว่าต้องการให้ชีวิตมีคุณค่าระดับไหน ตั้งปฏิทินแห่งความหวังไว้เช่นไร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

นางสาวสุพัตรา ภาณุจนะ

วิชาเอก ภาษาไทย ปี ๓ ภาคปกติ

สถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์

ชีวิตของคุณต้องการอะไร

ทั้งแต่ฉันจำความได้ มีน้อยครั้งที่ฉันที่ความต้องการ

ของฉันจะสมหวัง ถึงความต้องการ

ฉัน เคยคิดว่าฉันไม่มีอะไร ฉันคงได้โน้มน้าวสิ่งที่ฉันต้องการ
ไม่ว่าจะ ไปไหนของ ฉันใหม่ ๆ เสื้อผ้าสวย ๆ หรือขนมอร่อย ๆ

แต่ฉันก็ตั้งใจที่ได้เกิดมาเช่นนี้ของพ่อกับแม่ เพราะพ่อแม่
ให้สิ่งดี ๆ แก่ฉันมากมาย ซึ่งบางสิ่งที่มีมนุษย์ทุกคนต้องการ ก็คือ การมี
ทั้งชีวิตที่มีชีวิตในโลกละ

นับจาก วันที่ฉันลืมตาได้ จากอุ้งครรภ์ ๒๑ ปีบริบูรณ์
มีสิ่งที่มีฉัน ต้องการมากมาย และฉันก็คิดว่าทุกสิ่งที่มีฉันต้องการ มีฉัน
ไม่พยายายมไขว่คว้า ก็คงยากที่จะได้มาในสิ่งที่ต้องการ

ฉันต้องการความรัก รักความอบอุ่นจากพ่อแม่

ฉัน ต้องการให้ครอบครัวของฉันมีความสุข มีสุขภาพอนามัย

ที่สมบูรณ์ และมีความสุข

ฉันต้องการให้น้องๆ ของฉันได้เรียนหนังสือสูงๆ จะได้มี
ความรู้ สามารถช่วยเหลือตัวเองได้

ฉันต้องการให้ทุกคนในสังคม มีน้ำใจเมตตาต่อกัน
ต่อกัน รักใคร่สามัคคีกัน สังคมจะได้สงบสุข

ฉันยัง เป็นมนุษย์ที่ไม่สามารถตัดกิเลสได้หมด จึงมี
ทั้งความรัก โศก โกรธ หรือ โศกตัวเอง แต่ฉันก็ไม่เคย ต้องการ
โน้มน้าวให้คนอื่น เตือนสอน

สิ่งที่มีฉัน ต้องการสูงที่สุดในชีวิตก็คือ ฉันต้องการ
ประสบความ สำเร็จในชีวิต ต้องการเรียนจบชั้นสูงๆ เพื่อที่จะ
สามารถทำได้ และหวังว่าในอนาคตกาลข้างหน้า ฉันคงได้ประกอบ
อาชีพแม่พิมพ์ของชาติ ตามที่ทั้งความหวังไว้

แบบประเมินผลการอบรมสัมมนา เรื่อง

“การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ”

วันเสาร์ที่ ๔ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๔

ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์

คำชี้แจง

แบบประเมินนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภาพรวมการจัดสัมมนาเรื่องวิจารณ์ในการอ่านกับชีวิตประจำวัน เพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงในการจัดงานครั้งต่อไป จึงขอความอนุเคราะห์ท่านโปรดให้ข้อมูลตามความเป็นจริง โดยขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหรือเติมข้อความตามความคิดเห็นของท่าน

• แบบประเมินครั้งนี้แบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นต่อการจัดสัมมนาโดยภาพรวม

ตอนที่ ๓ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. สถานภาพผู้ตอบ ☐ เพศชาย ☐ เพศหญิง
☐ ข้าราชการ ☐ นักศึกษา

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นต่อการจัดสัมมนาโดยภาพรวม

รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑. ระยะเวลาในการจัดอบรม					
๒. การรายงานตัวและการต้อนรับ					
๓. โสตทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการอบรมสัมมนา					
๔. สถานที่ / ห้องที่ใช้ในการอบรมสัมมนา					
๕. อาหารกลางวันและอาหารว่าง					
๖. เอกสารประกอบการอบรม					
๗. เนื้อหา / หลักสูตรในการอบรม					
๘. รูปแบบการอบรม					
๙. การอบรมเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้					
๑๐. การบรรยายและการจัดกิจกรรมของวิทยากร					

๑๑. จำนวนวิทยากรในการอบรม					
๑๒. การจัดบริการและอำนวยความสะดวก					
๑๓. พิธีกรประจำการสัมมนา					
๑๔. ท่านได้รับประโยชน์ หรือได้รับการพัฒนามาก น้อยเพียงใดในการอบรมครั้งนี้					
๑๕. ความพึงพอใจต่อการจัดงานโดยสรุปรวม					

ตอนที่ ๓ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือทุกท่าน

แบบประเมินผลการจัดกิจกรรมสัมมนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

วันเสาร์ที่ 4 สิงหาคม 2544

ในการจัดทำแบบประเมินนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นของนักศึกษาที่เข้าร่วมสัมมนา ต่อการจัดสัมมนาในเรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อนำผลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและดำเนินการสำหรับการจัดกิจกรรมครั้งต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยได้แบ่งเกณฑ์ในการแปลความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายความว่า	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายความว่า	มาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายความว่า	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายความว่า	น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายความว่า	น้อยที่สุด

รายการ	ผลการประเมิน		
	$\bar{X}$	SD.	ความหมาย
1. ระยะเวลาในการจัดอบรม	3.00	.48	ปานกลาง
2. การรายงานตัวและการต้อนรับ	4.06	.41	มาก
3. โสตทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการอบรมสัมมนา	4.17	.38	มาก
4. สถานที่ห้องที่ใช้ในการอบรมสัมมนา	4.36	.49	มาก
5. อาหารกลางวันและอาหารว่าง	4.75	.44	มากที่สุด
6. เอกสารประกอบการอบรม	3.36	.49	ปานกลาง
7. เนื้อหา / หลักสูตรในการอบรม	4.92	.28	มากที่สุด
8. รูปแบบการอบรม	4.28	.45	มาก
9. การอบรมเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้	4.14	.35	มาก
10. การบรรยายและการจัดกิจกรรมของวิทยากร	4.81	.40	มากที่สุด
11. จำนวนวิทยากรในการอบรม	4.92	.28	มากที่สุด
12. การจัดบริการและอำนวยความสะดวก	4.03	.38	มาก

รายการ	ผลการประเมิน		
	$\bar{X}$	SD.	ความหมาย
13. พิธีกรประจำการสัมมนา	4.89	.32	มากที่สุด
14. ท่านได้รับประโยชน์หรือได้รับการพัฒนามากน้อยเพียงใดในการอบรมครั้งนี้	4.86	.35	มากที่สุด
15. ความพึงพอใจต่อการจัดงานโดยสรุปรวม	4.42	.50	มาก

จากผลการประเมินพบว่า นักศึกษาที่เข้ารับการอบรมสัมมนาเรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อผลการประเมินในระดับมาก ในเรื่อง การรายงานตัวและการต้อนรับ โสตทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการอบรมสัมมนา สถานที่ที่ใช้ในการอบรมสัมมนา รูปแบบการอบรม การอบรมเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ การจัดบริการและอำนวยความสะดวก และความพึงพอใจต่อการจัดงานโดยสรุปรวม รองลงมาได้แก่ผลการประเมินในระดับมากที่สุด ในเรื่อง อาหารกลางวันและอาหารว่าง เนื้อหาและหลักสูตรในการอบรม การบรรยายและการจัดกิจกรรมของวิทยากร จำนวนวิทยากรในการอบรม พิธีกรประจำการสัมมนา และท่านได้รับประโยชน์หรือได้รับการพัฒนามากน้อยเพียงใดในการอบรมครั้งนี้ และในระดับปานกลาง ในเรื่อง ระยะเวลาในการจัดอบรม และเอกสารประกอบการอบรม

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

- การจัดกิจกรรมสัมมนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในทุกกระบวนการจัดได้ในระดับดี จึงทำให้งานเป็นไปตามระบบ
- สถานที่ในการจัดสัมมนามีความเหมาะสมดีมาก
- วิทยากรที่มาบรรยายมีความหลากหลาย บรรยายสนุก ได้ทั้งสาระความรู้ ความบันเทิง
- อยากให้จัดกิจกรรมสัมมนาลักษณะนี้หลาย ๆ วัน เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษามาก ๆ ทำให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งกับวิทยากรและนักศึกษาด้วยกันเอง
- การฝึกปฏิบัติการมีน้อยเกินไปอยากให้มีการปฏิบัติการมากกว่านี้ เพื่อเป็นประสบการณ์กับนักศึกษา
- การจัดอาหารและอาหารว่างมีความเหมาะสมดีมาก อาหารอร่อย รสชาติดี

- หากมีกิจกรรมดี ๆ ลักษณะเช่นนี้อีก น่าจะเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้วย เพื่อฝึกฝน พัฒนา และเพิ่มทักษะประสบการณ์ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
- การบรรยาย อภิปราย และฝึกปฏิบัติการของวิทยากรในแต่ละช่วงให้ความรู้ดีมาก มีความน่าสนใจ และความหลากหลาย ผู้จัดควรขยายวันเวลาในการสัมมนาออกไปประมาณ 3 วัน น่าจะเป็นการเหมาะสมมาก ๆ เพราะ โอกาสลักษณะนี้มีค่อนข้างน้อยสำหรับนักศึกษาสถาบันราชภัฏ (งบประมาณมีจำกัด)
- ผู้จัดควรจัดเตรียมเอกสารประกอบการอบรมสัมมนาให้มากกว่านี้
- รูปแบบการอบรมมีความน่าสนใจ ทั้งบรรยาย อภิปราย และฝึกปฏิบัติการ
- อยากให้เชิญวิทยากรที่เก่ง ๆ แบบนี้จากต่างสถาบันมาบรรยายและฝึกปฏิบัติการเช่นนี้อีก เพราะไม่น่าเบื่อ และเป็นการเรียนรู้ที่มีความสุข แล้วยังได้เกียรติบัตรเป็นของแถม
- อยากให้มีช่วงฝึกปฏิบัติการการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพิ่มขึ้น โดยอาจเพิ่มเวลาในการจัดสัมมนาขึ้นอีก 1 วันก็ได้ เพื่อประโยชน์ต่อตัวนักศึกษาในการออกฝึกสอนในระดับชั้นปีที่ 4 จะได้นำกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติการไปทดลองสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้

เกียรตินิยมแบบใหม่เพื่อแสดงว่า

นางสาวกรรณิกา ทองดี

ได้ผ่านการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรื่อง "การออกแบบงานวิจัยรณนพณ"

วันที่ ๔ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๔๔

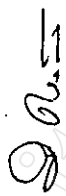
ขอให้เจริญสุขสวัสดิ์ ประสพผลสำเร็จในหน้าที่การงานสืบไป

(ดร.นงนุช สัตยธรรมวาทะ)

ประธานโครงการศิลปศาสตร์ส่งเสริมการอ่าน

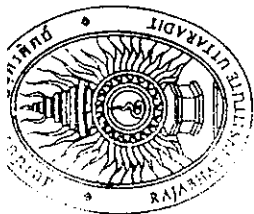
มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิร

(อ.กาญจนา คณานนท์)

ผู้อำนวยการฝึกอบรม

สถาบันราชภัฏวชิร

แผนการจัดกิจกรรมที่ 2

ชื่อกิจกรรม กิจกรรมเกมตอบปัญหาการอ่าน

ผู้จัดกิจกรรม นายสุทัศน์ คล้ายสุวรรณ

ผู้ร่วมกิจกรรม นักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 3

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์

คำชี้แจง

กิจกรรมเกมตอบปัญหาการอ่าน เป็นกิจกรรมที่ฝึกฝนส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแก่นักศึกษาอย่างสอดคล้อง โดยเมื่อนักศึกษาได้อ่านเรื่องราวจากเอกสารใบความรู้แล้ว สามารถใช้วิจารณญาณในการตอบข้อปัญหา อันจะเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ความเข้าใจ การประยุกต์และการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล โดยอยู่บนแนวคิดที่มีวิจารณญาณ

ความคิดรวบยอด

กิจกรรมเกมตอบปัญหาการอ่าน เป็นกิจกรรมช่วยฝึกฝนทักษะได้หลายระดับ นับตั้งแต่การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ คือ อ่านด้วยเวลาที่รวดเร็ว และเข้าใจเรื่องที่อ่าน การอ่านเพื่อตีความเชื่อมโยงไปถึงการอ่านขั้นสูง คือ อ่านอย่างมีวิจารณญาณนั่นเอง กิจกรรมการแข่งขันจะเร้าความสนใจของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี โดยการตอบข้อคำถาม เป็นตัววัดความสามารถในการอ่านของนักศึกษาว่ามีระดับความรู้ความเข้าใจ และเหตุผล ในอันที่จะวิเคราะห์ สังเคราะห์ นำไปใช้ ประเมินค่า วินิจฉัยเรื่องที่อ่านได้มากน้อยเพียงไร

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักศึกษา โดยใช้รูปแบบกิจกรรมเกมตอบปัญหาการอ่านเป็นเครื่องมือในการฝึกฝน เมื่อนักศึกษาอ่านงานเขียนต่าง ๆ ทั้งบันเทิงคดี สารคดีแล้ว สามารถใช้วิจารณญาณในการตอบปัญหาในกิจกรรมเกมตอบปัญหาการอ่านได้ถูกต้องชัดเจน

วิธีดำเนินการกิจกรรม

1. แบ่งเป็นกลุ่ม 4 กลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน
 2. ตั้งชื่อกลุ่ม เลือกประธาน รองประธาน และเลขานุการกลุ่ม
 3. ดิคกระดาศซาร์ท (ที่ตีตารางสำหรับกรอกคะแนนไว้แล้ว) บนกระดานดำ เขียนชื่อกลุ่มทั้ง 4 กลุ่ม บนกระดาศซาร์ท
 4. อธิบายหลักเกณฑ์และกติกาเกมตอบปัญหาการอ่าน
 5. แจกใบความรู้เรื่อง “ให้คิดลึนจือ สมุนไพรรยอคณิชม” ให้ทุกกลุ่มอ่าน 10 นาที
 6. แจกกระดาศสำหรับเขียนคำตอบให้ทุกกลุ่ม
 7. เก็บใบความรู้คืน แล้วอ่านคำถามทีละข้อ รวม 5 ข้อ สมาชิกเขียนตอบและส่งกระดาศคำตอบคืน ภายในเวลา 1 นาที
 8. ชักถามเหตุผลในคำตอบของแต่ละกลุ่ม จนครบทั้ง 5 ข้อ แล้วเฉลย
 9. กรอกคะแนนและรวมคะแนนจากคำถามชุดแรก
 10. แจกใบความรู้ชุดที่ 2 เรื่อง “เมืองลับแล” และดำเนินการตามขั้นตอน
- ข้อ 7 - 8 รวมคะแนนชุดที่ 2
11. แจกใบความรู้ชุดที่ 3 เรื่อง “พระยาพิชัยดาบหัก” และดำเนินการตามขั้นตอน
- ข้อ 7 - 8 รวมคะแนนชุดที่ 3
12. แจกใบความรู้ชุดที่ 4 เรื่อง “ศาสนาและไสยศาสตร์” และดำเนินการตามขั้นตอน
- ข้อ 7 - 8 รวมคะแนนชุดที่ 4
13. สรุปคะแนนทั้งหมด ประกาศผลการแข่งขัน กล่าวชมเชยและให้กำลังใจนักศึกษา แล้วมอบของรางวัลให้กลุ่มที่มีคะแนนรวมสูงสุด กลุ่มอื่น ๆ ได้รับรางวัลชมเชยตามลำดับ
 14. ให้สมาชิกช่วยกันอภิปรายว่าการแข่งขันตอบปัญหาช่วยให้ได้พัฒนาทักษะการอ่านโดยใช้วิจารณญาณอย่างไรบ้าง
 15. ชมเชยนักศึกษาทั้งหมดอีกครั้ง และขอให้ทุกคนหมั่นฝึกฝนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านอย่างสม่ำเสมอ

สื่อ / อุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม

1. แผ่นชาร์ต ขนาดใหญ่ 1 แผ่น สำหรับกรอกคะแนน
2. กระดาษขาว
3. ปากกาเขียนแผ่นชาร์ต 3 ด้าม (สีน้ำเงิน สีดำ สีแดง)
4. ของรางวัลสำหรับกลุ่มที่ทำคะแนนสูงสุดและรางวัลชมเชย

5. ใบความรู้ เรื่อง เห็ดหลินจือ สมุนไพรยอดนิยม
6. ใบความรู้ เรื่อง เมืองลับแล
7. ใบความรู้ เรื่อง พระยาพิชัยดาบหัก
8. ใบความรู้เรื่อง ศาสนาและไสยศาสตร์

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและการอภิปรายผลร่วมกัน
2. สังเกตความสนใจและความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรม
3. สังเกตจากความร่วมมือของนักศึกษาในการปฏิบัติกิจกรรม
4. สังเกตจากการแสดงเหตุผลประกอบการตัดสินใจตอบข้อคำถาม

แผนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

โดยใช้กิจกรรมเกมตอบปัญหาการอ่าน

ระดับ ปริญญาตรีชั้นปีที่ 3

โปรแกรม วิชาภาษาไทย

คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน (กระบวนการกลุ่ม)

ขั้นนำ

1. ครูให้นักศึกษา แบ่งเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 9 คน (ขั้นการมีผู้นำกลุ่ม)
2. นักศึกษาตั้งชื่อกลุ่ม เลือกประธาน รองประธาน และเลขานุการกลุ่ม (ขั้นการมีผู้นำกลุ่ม)

ขั้นสอน

3. ครูคิดกระดาษชาร์ต (ที่ติดตารางสำหรับกรอกคะแนนไว้แล้ว) บนกระดานดำ เขียนชื่อกลุ่มทั้ง 4 กลุ่ม บนกระดาษชาร์ต (ขั้นการกำหนดจุดประสงค์และวิธีการ)
 4. ครูอธิบายหลักเกณฑ์และกติกาเกมตอบปัญหาการอ่าน (ขั้นการกำหนดจุดประสงค์และวิธีการ)
 5. ครูแจกใบความรู้เรื่อง “เห็ดหลินจือ สมุนไพรยอดนิยม” ให้ทุกกลุ่มอ่าน 10 นาที และปรึกษาหารือร่วมกันภายในกลุ่ม (ขั้นการรับฟังความคิดเห็นจากสมาชิก)
 6. ครูแจกกระดาษสำหรับเขียนคำตอบให้ทุกกลุ่ม (ขั้นการแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบ)
 7. ครูเก็บใบความรู้คืน แล้วอ่านคำถามทีละข้อ รวม 5 ข้อ นักศึกษาเขียนตอบและส่งกระดาษคำตอบคืนครู ภายในเวลา 1 นาที (ขั้นการแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบ)
 8. ครูซักถามเหตุผลในคำตอบของแต่ละกลุ่ม จนครบทั้ง 5 ข้อ แล้วเฉลย (ขั้นการแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบ)
 9. ครูกรอกคะแนนและรวมคะแนนจากคำถามชุดแรก (ขั้นการแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบ)
 10. ครูแจกใบความรู้ชุดที่ 2 เรื่อง “เมืองลับแล” และดำเนินการตามขั้นตอน
- ข้อ 7 - 8 รวมคะแนนชุดที่ 2 (ขั้นติดตามผลและปรับปรุง)
11. ครูแจกใบความรู้ชุดที่ 3 เรื่อง “พระยาพิชัยดาบหัก” และดำเนินการตามขั้นตอน
- ข้อ 7 - 8 รวมคะแนนชุดที่ 3 (ขั้นติดตามผลและปรับปรุง)
12. ครูแจกใบความรู้ชุดที่ 4 เรื่อง “ศาสนาและไสยศาสตร์” และดำเนินการตามขั้นตอน

ข้อ 7 – 8 รวมคะแนนชุดที่ 4 (ขึ้นติดตามผลและปรับปรุง)

ขั้นสรุป

13. ครูสรุปคะแนนทั้งหมด ประกาศผลการแข่งขัน กล่าวชมเชยและให้กำลังใจนักศึกษา แล้วมอบของรางวัลให้กลุ่มที่มีคะแนนรวมสูงสุด กลุ่มอื่น ๆ ได้รับรางวัลชมเชยตามลำดับ (ขั้นการประเมินผลและชื่นชมงาน)

14. ครูให้นักศึกษาช่วยกันอภิปรายว่าการแข่งขันตอบปัญหาช่วยให้นักศึกษาได้พัฒนาทักษะการอ่านโดยใช้วิจารณญาณอย่างไรบ้าง (ขั้นการประเมินผลและชื่นชมงาน)

15. ครูชมเชยนักศึกษาทั้งหมดอีกครั้ง และขอให้ทุกคนหมั่นฝึกฝนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านอย่างสม่ำเสมอ (ขั้นการประเมินผลและชื่นชมงาน)

เห็ดหลินจือ สมุนไพรยอดนิยม

เห็ดหลินจือเป็นสมุนไพรที่แต่เดิมใช้กันในประเทศจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี จีนเรียกว่า Ling zhi ญี่ปุ่นเรียก Reishi ในธรรมชาติจะพบได้ในป่าเขตอบอุ่นและเขตร้อน พวกขึ้นอยู่กับต้นไม้จำพวกเห็ด ก้ามปู หางนกยูงฝรั่ง ยางนา ยางพารา มักจะขึ้นอยู่บนต้นไม้ที่ตายแล้ว บางครั้งอาจพบเป็นพาราสิตของรากพืชได้

เห็ดหลินจือ เป็นเห็ดที่ชาวจีนมีความเชื่อว่า มีสรรพคุณทางยา มากมายมานานนับพันปีแล้ว โดยจะมีปรากฏในตำรายาจีน ถือว่าเป็นเห็ดที่มีค่า และราคาแพง ในธรรมชาติพบได้น้อย จึงมีปริมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการ ต่อมาเมื่อมีการศึกษาถึงการเพาะเห็ดชนิดนี้ขึ้น ในประเทศไทยหน่วยปฏิบัติการวิจัยเห็ด จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ทดลองนำหัวเชื้อเห็ดเพาะในถุงซีลื้อ โดยใช้น้ำเลี้ยงของพาราฟสมร่า ขี้ปิ้ง ฉีเกลือ บ่มถุงที่อุณหภูมิธรรมชาติ ในช่วงฤดูฝนที่อากาศไม่ร้อนจัด เส้นใยจะเจริญได้ดี เมื่อเส้นใยเต็มถุงแล้วต้องรอให้ก้อนเชื้อสมบูรณ์ อีก ๒ สัปดาห์ จึงทำการเปิดถุงออก โดยดึงลูกสำลีออกแล้วให้ความชื้น เห็ดจะเริ่มโผล่ส่วนก้านขึ้นมา ในเวลา ๗ -๑๐ วัน ดอกเห็ดเจริญเติบโตช้า ใช้เวลาอีกประมาณ ๓ สัปดาห์ จึงจะพัฒนาเต็มที่ สร้างรูได้ หมวกและสร้างสปอร์ เห็ดที่เพาะจากถุงซีลื้อ ลักษณะดอกเห็ดและสีอาจแตกต่างจากที่ขึ้นในธรรมชาติได้ ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัยอาหารและสิ่งแวดล้อมที่ต่างกันออกไป

ในปัจจุบันมีการทดลองเพาะเห็ดหลินจือออกจำหน่าย เช่น ศูนย์เพาะเห็ดอัญญิก อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม และโครงการสวนพระองค์สวนจิตรลดา สำหรับผลิตภัณฑ์เห็ดหลินจือที่มีจำหน่ายในปัจจุบัน ได้แก่ เห็ดหลินจือผ่านเป็นชิ้น บรรจุซองเพื่อให้นำไปต้มน้ำรับประทาน น้ำเห็ดหลินจือบรรจุกระป๋อง เห็ดหลินจือเม็ด และชาชงเห็ดหลินจือ เป็นต้น

สารเคมีที่พบในเห็ดหลินจือมีมากมายหลายชนิด ที่สำคัญและเชื่อว่ามีฤทธิ์ในการรักษาโรค ได้แก่

๑. เบต้า - ดี - กลูแคน ซึ่งเป็นสารจำพวกโพลีแซคคาไรด์ ที่พบได้ในเห็ดหลายชนิด รวมทั้งเห็ดหอม เชื่อว่ามีฤทธิ์ในการต้านมะเร็ง

๒. สารจำพวกไตรเทอร์ปีน ซึ่งทำให้เห็ดหลินจือมีรสขม เช่น กรดกาโนเดอริก (ganoderic acid) มีฤทธิ์ลดความดันโลหิต

๓. กาโนเดอแรน (ganoderan) เป็นสารในกลุ่มกลัยแคน (glycan) มีฤทธิ์ลดน้ำตาลในเลือด

๔. สารอะดีโนซีน (adenosine) ออกฤทธิ์ยับยั้งการเกาะกลุ่มของเกร็ดเลือด

๕. สารกาโนโดสเตอรอน (ganodosterone) ซึ่งเป็นสารจำพวกสเตียรอยด์ มีฤทธิ์กระตุ้นการทำงานของตับ

๖. สารในกลุ่มโปรตีน เช่น Ling - Zhi มีฤทธิ์กระตุ้นภูมิคุ้มกัน

สำหรับสารอาหารที่พบในเห็ดหลินจือได้แก่แร่ธาตุต่าง ๆ เช่น โพแทสเซียม แคลเซียม แมกนีเซียม ไวตามินบี และซัลเฟอร์ เป็นต้น ทั้งนี้สารต่าง ๆ ที่พบในเห็ดหลินจือ จะมากน้อยต่างกันไปแล้วแต่สายพันธุ์ของเห็ด อายุเห็ด และแหล่งที่ปลูก

ฤทธิ์และประโยชน์ทางยา

เห็ดหลินจือเป็นสมุนไพรที่เชื่อว่ารักษาโรคได้สารพัด จากรายงานผลการวิจัยในสัตว์ทดลองพบว่าเห็ดหลินจือมีฤทธิ์หลายด้าน ได้แก่

๑. ฤทธิ์ต้านมะเร็ง จากการทดลองในหนูด้วยวิธีฉีดสารสกัดเห็ดหลินจือเข้าช่องท้องพบว่าสามารถยับยั้งเนื้องอกได้ แต่เมื่อให้โดยวิธีป้อนสารสกัดทางปาก พบว่าไม่ได้ผล สารที่เชื่อว่ามีฤทธิ์ยับยั้งเนื้องอกได้คือ โพลีแซคคาไรด์ ชนิดเบต้า - ดี - กลูแคน จากการศึกษาวิจัยในประเทศไทยโดยสถาบันมะเร็งแห่งชาติ พบว่าสารสกัดเห็ดหลินจือมีผลต่อเซลล์มะเร็งในสัตว์ทดลอง ขณะนี้อยู่ในระหว่างการศึกษาวิจัยเพื่อศึกษาฤทธิ์ของยาในคน

๒. ฤทธิ์กระตุ้นภูมิคุ้มกัน มีรายงานว่าสารกลัยโคโพลีแซคคาไรด์ และกลัยโคโปรตีนบางชนิดในเห็ดหลินจือสามารถออกฤทธิ์ช่วยให้ร่างกายมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี นอกจากนี้เห็ดหลินจือยังมีฤทธิ์ด้านพิษที่เกิดจากการฉายรังสีอีกด้วย จึงอาจเป็นไปได้ว่าการใช้เห็ดหลินจือจะช่วยชะลอการลุกลามของมะเร็งเนื่องจากฤทธิ์ในการเพิ่มประสิทธิภาพ

๓. ฤทธิ์ต่อโรคมะเร็ง มีคนจำนวนมากนิยมรับประทานเห็ดหลินจือเพื่อบำบัดโรคมะเร็ง จากการผลการวิจัยพบว่ากรดกาโนเดอริกในเห็ดหลินจือ ซึ่งเป็นสารประเภทไตรเทอร์ปีนมีฤทธิ์ยับยั้งการหลั่งฮิสตามีนจากแมสเซลล์ (mast cell) ได้ ซึ่งสารฮิสตามีนนี้เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการแพ้ นอกจากนี้ยังมีผู้ศึกษาสารโปรตีนแอลแซส - 8 (LZ - 8) ซึ่งพบว่าสามารถป้องกันการแพ้ที่รุนแรงได้ นักวิทยาศาสตร์บางท่านยังรายงานเพิ่มเติมว่าสารสกัดด้วยน้ำของเห็ดหลินจือสามารถป้องกันอาการหอบหืดในหนูตะเภา และป้องกันการแพ้ที่เป็นผื่นคันได้อีกด้วย ปัจจุบันได้มีการจดทะเบียนสิทธิบัตรสารกลัยโคโปรตีนที่แยกได้จากเห็ดหลินจือ โดยระบุประโยชน์ว่าเป็นการใช้รักษาโรคมะเร็ง อย่างไรก็ตามสเปิร์ของเห็ดที่ลอยอยู่ในอากาศอาจกระตุ้นให้เกิดอาการแพ้ในทางเดินหายใจของผู้ที่ไวต่อสเปิร์ได้

๔. ฤทธิ์ลดความดันโลหิต จากผลการวิจัยในหนูขาว พบว่าสารจำพวกกรดกาโนเดอริก โดยเฉพาะกรดกาโนเดอริกเอฟ (ganoderic acid F) มีฤทธิ์ลดความดันโลหิตได้โดยเชื่อว่าสารดังกล่าวไปออกฤทธิ์ยับยั้งการทำงานของเอนไซม์เอซีอี (ACE , angiotensin converting enzyme) ซึ่งเป็นสารที่ทำให้ความดันโลหิตสูง สำหรับการวิจัยทางคลินิกพบว่าเมื่อให้ผู้ป่วยรับประทานยาเม็ดสารสกัดเห็ดหลินจือวันละ ๒๔๐ มิลลิกรัม เป็นเวลา ๖ เดือน พบว่ามีผลลดความดันโลหิตในผู้ป่วยที่มีความดันโลหิตสูง แต่ไม่มีผลในกลุ่มผู้ป่วยที่มีความดันปกติ หรือความดันสูงเพียงเล็กน้อย และเมื่อทดลองให้ผู้ป่วยความดันโลหิตสูงเนื่องจากมีปริมาณไขมันในเลือดสูง และเกิดการอุดตันของหลอดเลือด พบว่าเห็ดหลินจือทำให้ความดันโลหิตลดลงได้ และความข้นเหนียวของโลหิตลดลงอีกด้วย

๕. ฤทธิ์ลดโคเลสเตอรอล มีผู้วิจัยรายงานว่าหนูที่เลี้ยงด้วยเห็ดหลินจือ จะมีระดับโคเลสเตอรอลรวมในพลาสมาต่ำกว่าหนูที่เลี้ยงด้วยอาหารปกติ แต่ระดับโคเลสเตอรอลอิสระ ระดับไตรกลีเซอไรด์ และฟอสโฟไลปิดไม่แตกต่างกัน และยังมีรายงานว่ากรดกาโนเดอริกเอ็มเอฟ (ganoderic acid Mf) ในเห็ดหลินจือมีฤทธิ์ยับยั้งการสังเคราะห์โคเลสเตอรอลได้

๖. **ฤทธิ์ลดน้ำตาลในเลือด** ได้มีการวิจัยถึงผลของการลดน้ำตาลในเลือดของเห็ดหลินจือพบว่าสารสกัดด้วยน้ำและสารสกัดแอลกอฮอล์ของเห็ดหลินจือสามารถลดระดับน้ำตาลในเลือดของหนูถีบจักรทั้งหนูปกติและหนูที่ทำให้เป็นเบาหวานด้วยอัลลอกแซน (alloxan) โดยวิธีฉีดเข้าช่องท้อง สารที่ออกฤทธิ์ลดน้ำตาลคือสารประกอบจำพวกกลัยแคน ชื่อกาโนเคอแรน เอ บี ซี โดยสารในกลุ่มนี้จะออกฤทธิ์ลดน้ำตาลโดยมีผลทำให้ระดับอินซูลินเพิ่มขึ้น และมีผลต่อการย่อยกลูโคส

๗. **ฤทธิ์ยับยั้งการเกาะกลุ่มของเกร็ดเลือดได้** ซึ่งค่าความเป็นผลของสารอะดีโนซีน เมื่อทดลองให้อาสาสมัคร ๑๕ คน รับประทานสารสกัดเห็ดหลินจือด้วยน้ำ พบว่ามีผลทำให้เลือดมีการเกาะกลุ่มช้าลง และเมื่อทดลองให้ผู้ป่วยซึ่งมีอาการหลอดเลือดอุดตันรับประทานเห็ดหลินจือครั้งละ ๑ กรัม วันละ ๓ ครั้ง นาน ๒ สัปดาห์ พบว่าทำให้การเกาะกลุ่มของเกร็ดเลือดช้าลง

๘. **ฤทธิ์บำรุงตับ และป้องกันตับจากสารพิษ**

มีรายงานผลการวิจัยสารสกัดแอลกอฮอล์ของเห็ดหลินจือสามารถป้องกันพิษของคาร์บอนเตตราคลอไรด์ต่อตับของหนูถีบจักรได้ โดยไปลดการสะสมของไขมันในตับ และเมื่อทดลองให้ส่วนสกัดโพลีแซคคาไรด์จากเห็ดหลินจือแก่หนู พบว่ามีการสร้างโปรตีนในตับเพิ่มขึ้น ด้วยเหตุนี้ประเทศญี่ปุ่น จึงได้นำสารกาโนโคสเตอโรน ซึ่งสกัดได้จากเห็ดหลินจือมาทำเป็นยาบำรุงตับ

๙. **ฤทธิ์ต่อหัวใจ** มีรายงานผลการวิจัยในสัตว์ทดลองว่า สารสกัดด้วยน้ำของเห็ดหลินจือมีผลทำให้อัตราการเต้นของหัวใจช้าลง แต่เต้นได้แรงขึ้น มีผู้ทดลองให้ส่วนสกัดแอลกอฮอล์ แก่หนูถีบจักรทางหลอดเลือดพบว่าสามารถเพิ่มเลือดไปเลี้ยงหัวใจโดยขยายหลอดเลือด ทำให้การขาดเลือดไปเลี้ยงหัวใจลดลง ความปลอดภัยในการรับประทานเห็ดหลินจือ

เนื่องจากเชื่อกันว่าเห็ดหลินจือใช้รักษาโรคได้สารพัด เช่น รักษา มะเร็ง แก้วมิมิแพ้ บำรุงตับ แก้วเบาหวาน ลดความดัน เป็นต้น จึงมีผู้รับประทานเห็ดหลินจือกันมากแม้ว่าจะมีราคาค่อนข้างแพงก็ตาม ได้มีผู้ศึกษาด้านพิษวิทยาของเห็ดหลินจือว่าจะมีอันตรายหรือไม่อย่างไร โดยการศึกษาในหนูถีบจักร พบว่าส่วนสกัดด้วยน้ำ และส่วนสกัดที่เป็นโพลีแซคคาไรด์ของเห็ดหลินจือค่อนข้างปลอดภัย ยังไม่พบความเป็นพิษใด ๆ ในปัจจุบันหน่วยงานรัฐบาลหลาย หน่วยงานในประเทศไทยกำลังเร่งศึกษาเกี่ยวกับเห็ดหลินจือด้านต่าง ๆ อาทิ กรมวิทยาศาสตร์บริการ รับผิดชอบโครงการวิจัยการสกัดสารที่มีประโยชน์จากเห็ดหลินจือ สถาบันมะเร็งแห่งชาติ รับผิดชอบโครงการศึกษาคุณสมบัติด้านมะเร็งของเห็ดหลินจือในหนูทดลอง และโครงการวิจัยทางคลินิกเกี่ยวกับศักยภาพของสารสกัดเห็ดหลินจือต่อการรักษามะเร็งเต้านมทางเคมีบำบัด องค์การเภสัชกรรม รับผิดชอบการวิจัยและพัฒนาตำรับยาจากเห็ดหลินจือเพื่อใช้ในการรักษาโรคมะเร็ง เป็นต้น ปัจจุบันเห็ดหลินจือได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นยาแผนโบราณที่ใช้บำรุงร่างกาย ในอนาคตอันใกล้เห็ดหลินจือคงจะได้รับการพัฒนาเป็นยาแผนปัจจุบัน อย่างไรก็ตามการศึกษาวิจัยฤทธิ์ต่าง ๆ ของเห็ดหลินจือในขณะนี้กำลังอยู่ในระหว่างการศึกษาในคน จึงไม่ควรปักใจเชื่อแน่ว่าเห็ดหลินจือจะสามารถรักษามะเร็งให้หายขาดได้แน่นอน ควรรอผลการศึกษาวิจัยที่สามารถยืนยันผลการรักษาให้แน่ชัดเสียก่อน

วิธีเตรียมเห็ดหลินจือเพื่อรับประทาน

การต้ม ใช้เห็ดหลินจือ ๒๐ กรัม (ประมาณ ๒๐ ชิ้น) ต้มกับน้ำ ๒ ลิตร ให้เดือด หรือไฟแกว่เตี๊วต่ออีกประมาณ ๑๐ นาที เติมน้ำตาลเล็กน้อยเพื่อแต่งรสหวาน ใช้คีมตักน้ำ เวลาต้มควรคีมน้ำต้มเห็ดที่อุ่น ๆ ปริมาณน้ำเห็ดที่ควรคีมต่อวันคือ ๐.๕ – ๑ ลิตร

หนังสืออ้างอิง

วันดี กฤษณพันธ์, (๒๕๓๕). สมุนไพรน่ารู้. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ข้อคำถาม เรื่อง เห็ดหลินจือสมุนไพรยอดนิยม

๑. เห็ดหลินจือเป็นสมุนไพรที่แต่เดิมใช้กันในประเทศใด

๑. จีน ญี่ปุ่น อินเดีย
๒. เกาหลี จีน กัมพูชา
๓. ญี่ปุ่น เกาหลี จีน
๔. จีน ฮองกง เวียดนาม

๒. สารจำพวกโพลีแซคคาไรด์ในเห็ดหลินจือ ที่มีชื่อเรียกว่า “เบต้าดีกลูแคน” เป็นสารสำคัญที่เชื่อว่า มีฤทธิ์ในการรักษาโรคอะไร

๑. มีฤทธิ์ลดความดันโลหิต
๒. มีฤทธิ์ในการต้านมะเร็ง
๓. มีฤทธิ์ยับยั้งการเกาะกลุ่มของเกร็ดเลือด
๔. มีฤทธิ์กระตุ้นการทำงานของตับ

๓. รายงานผลการวิจัยในสัตว์ทดลอง พบว่าเห็ดหลินจือเป็นสมุนไพรที่มีฤทธิ์ในการรักษาโรคได้หลายด้าน ยกเว้นข้อใด

๑. ด้านมะเร็ง กระตุ้นภูมิคุ้มกัน ป้องกันโรคมะเร็ง
๒. ด้านมะเร็ง ลดโคเลสเตอรอล ลดความดันโลหิต
๓. ด้านมะเร็ง ป้องกันตับจากสารพิษ บำรุงหัวใจ
๔. ด้านมะเร็ง ลดน้ำตาลในเลือด ป้องกันโรคเบาหวาน

๔. มีคำกล่าวว่า “เห็ดหลินจือสามารถรักษามะเร็งให้หายขาดได้แน่นอน” ท่านควรจะเชื่อในคำกล่าวนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด

๑. เชื่อ เพราะผลการวิจัยในสัตว์ทดลองเห็ดหลินจือมีฤทธิ์ในการต้านมะเร็ง เพราะฉะนั้นในคนก็สามารถรักษามะเร็งได้เช่นกัน
๒. เชื่อ เพราะเห็ดหลินจือมีสารเคมีสำคัญที่ออกฤทธิ์ในการต้านมะเร็งคือเบต้าดีกลูแคน
๓. ไม่เชื่อ เพราะกำลังอยู่ในระหว่างการศึกษาวิจัยในคนว่า เห็ดหลินจือสามารถรักษามะเร็งในคนได้จริงหรือไม่
๔. ไม่เชื่อ เพราะเห็ดหลินจือเป็นสมุนไพรที่มีสรรพคุณในการบำรุงสุขภาพร่างกายมากกว่าใช้ในการรักษามะเร็ง

๕. หากเลือกได้ ท่านจะนำความรู้ที่ได้รับจากเรื่องเห็ดหลินจือสมุนไพรชนิดนี้ไปปรับประยุกต์ใช้เพื่อดำเนินการในด้านใด จึงจะเหมาะสมกับสภาพของตัวท่านมากที่สุด

๑. ศึกษาทดลองเพาะพันธุ์เห็ดหลินจือขาย เพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว
๒. ศึกษาค้นคว้าสมุนไพรเห็ดหลินจืออย่างละเอียดว่ามีฤทธิ์ในการรักษาโรคหรือมีสรรพคุณทางยาเช่นไร เพื่อประโยชน์ต่อวงการแพทย์ โดยดำเนินการในรูปองค์กรความร่วมมือ
๓. ใช้ตนเองเป็นสื่อในการทดลองสมุนไพรเห็ดหลินจือ เพื่อศึกษาวิจัยผลทางการศึกษาที่มีต่อมนุษย์
๔. เปิดร้านขายยาแผนโบราณ โดยขายเฉพาะผลิตภัณฑ์ยาจากเห็ดหลินจือเท่านั้น

เมืองลับแล

เมืองลับแลอยู่ในอำเภอลับแลเป็นเมืองโบราณอยู่ทางทิศตะวันตกของเมืองอุตรดิตถ์ต่อเทือกเขาเมืองแพร่ ตั้งขึ้นในสมัยอยุธยาเดิมเป็นตำบลที่พวกชาวเมืองเหนือหนีความเดือดร้อนอพยพมาอยู่ก่อน ภายหลังจึงตั้งเป็นเมืองขึ้นเรียก เมืองลับแล ทำเลท้องที่เมืองลับแลเป็นแอ่งอยู่ในระหว่างเขา มีที่ลุ่มกับที่ดอนสลับกันหลายตอน มีลำห้วยผ่านมาในท้องที่นี้

คำว่า “ลับแล” หมายความว่าตามรูปศัพท์ว่า “ที่ซึ่งมองดูไม่เห็น” เป็นชื่อเมืองที่ตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ เพราะเมืองลับแลตั้งอยู่ในภูมิประเทศที่ลึบซับซ้อน เมื่อมองจากภายนอกเห็นแต่ป่าไม้ไม่ค่อยพบเห็นบ้านเรือน กล่าวกันว่าหากคนต่างถิ่นหลงเข้าไปในดินแดนเมืองลับแลอาจหาทางออกไม่ได้ ข้อความดังกล่าวคงจะเป็นจริง เพราะภูมิประเทศเมืองลับแลเป็นป่าเขา ลึบซับซ้อนมีบรรยากาศเยือกเย็น ยามพลบค่ำแม้ดวงอาทิตย์จะยังไม่ตกดินก็จะมีมืดแล้ว เพราะมีดอยม่อนฤาษีสูงใหญ่เป็นฉากกั้นแสงอาทิตย์ ป่าบริเวณนี้จึงได้ชื่อว่า ลับแลง ต่อมาได้เรียกเพี้ยนเป็นคำว่า “ลับแล”

เมืองลับแลนี้มีตำนานเก่าแก่พื้นบ้านที่ชาวเมืองลับแลเล่าสืบต่อกันมาสองทางคือ ตำนานทางพุทธศาสนาเล่าว่า เมื่อครั้งที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้เสด็จมาโปรดเวไนยสัตว์ที่หมู่บ้านซึ่งต่อมาชื่อเมืองทุ่งขี้ผึ้ง พระองค์ได้ประทับนั่งบำเพ็ญภาวนาที่พระแท่นศิลาอาสน์ ทรงเสด็จประทับยืนแล้วเดินจงกรมที่วัดพระยืนพุทธบาทยุคล ได้ทอดพระเนตรไปทางทิศเหนือเห็นหนองน้ำกว้างใหญ่ ต่อมาหนองน้ำนี้เรียกว่า “หนองพระแล” และพระองค์ได้ทอดพระเนตรไปยังที่ตั้งของเมืองใหญ่ ต่อมาหนองน้ำนี้เรียกว่า “หนองพระแล” และพระองค์ได้ทอดพระเนตรไปยังที่ตั้งของเมืองลับแล แต่ปรากฏว่ามีต้นไม้บังมากมายค้ำกับเป็นที่ลึกลับ ดินแดนนี้จึงมีชื่อเรียกกันต่อมาว่า “ลับแล” ส่วนตำนานพื้นบ้านอีกทางหนึ่งเล่ากันว่า เมืองลับแลเป็นเมืองแม่หม้ายเป็นเมืองตั้งอยู่ในภูมิประเทศที่ลึบซับซ้อน พลเมืองมีแต่ผู้หญิง ปกครองยึดมั่นแต่ความดีมีศีลธรรม และรักษาวาจาสัตย์ ต่อมาชายชาวเมืองทุ่งขี้ผึ้ง คนหนึ่งเดินทางเข้าไปในป่าเมืองลับแล ได้พบกับสาวชาวเมืองลับแล ทั้งสองเกิดความรักต่อกัน สาวจึงรับหนุ่มไปอยู่บ้านตนและได้อยู่ด้วยกันฉันสามีภรรยา สาวให้ชายสัญญาว่าจะไม่ทอดทิ้ง สองสามีภรรยาอยู่ด้วยกันมาจนมีบุตรหนึ่งคน วันหนึ่งขณะที่ภรรยาออกไปเก็บผักหักฟันบุตรหิวจึงร้องไห้ไม่หยุด บิดาปลอมให้บุตรหุ้กร้องไห้ได้ โดยหลอกว่า มารดากลับมาแล้วบุตรจึงหยุดร้องไห้ เมื่อภรรยาทราบว่ามีภรรยาเท็จบุตรก็จำเป็นต้องให้สามีออกจากเมืองไปเพราะไม่รักษาวาจาสัตย์ตามสัญญา ก่อนออกเดินทางภรรยาพยายามพร้อมกำชับไม่ให้เปิดดูในระหว่างเดินทาง แต่สามีมีฟังคำภรรยาได้เปิดขามดูระหว่างทาง เห็นเป็นขมิ้นจึงทิ้งของในขามออกบ้าง ครั้นไปถึงบ้านของตนพบว่าขมิ้นที่เหลือนมาเพียงหัวเดียวนั้นเป็นทองคำ จากหลักฐานและตำนานพื้นบ้านดังกล่าว ทำให้อนุมานได้ว่าเมืองลับแลเป็นชื่อที่ตั้งตามลักษณะภูมิประเทศที่ลึบซับซ้อน เพราะมีภูเขาและป่าไม้บังบัง มิให้บุคคลภายนอกเดินทางเข้าไปได้โดย

สะดวก ประกอบกับสมัยก่อนชาวพื้นเมืองลี้บแลเอง ค่อนข้างไม่อยากจะพบปะเกี่ยวข้องกับบุคคลต่างถิ่น สภาพลักษณะภูมิประเทศและอุปนิสัยของชาวลี้บแลดังกล่าว จึงทำให้บริเวณนี้มิชื่อเรียกว่า “ลี้บแล” บริเวณที่ได้ชื่อว่าลี้บแลคือพื้นที่ตอนเหนือของอำเภอลี้บแล ในตำบลชัยชุมพล ตำบลศรีพนมมาศ ตำบลฝ่ายหลวง ตำบลแม่พูล และตำบลนานกกก

จากเอกสารท้องถิ่นประวัติการสร้างเมืองลี้บแลซึ่งรวบรวมโดย นายสมปรารถน์ เสาวไพบุณย์ (นายอำเภอลี้บแลคนที่ ๒๐ ดำรงตำแหน่ง ระยะเวลา พ.ศ.2526 – 2527) ได้กล่าวถึง การตั้งถิ่นฐานและการสร้างเมืองลี้บแลไว้ว่า

เมื่อประมาณพุทธศักราช ๑๕๐๐ อาณาจักรโยนกนคร หรือที่รู้จักอีกชื่อหนึ่งว่า อาณาจักรโยนกเชียงแสน มีนครเชียงแสนเป็นราชธานี (ปัจจุบันคือ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย) ได้เกิดสงครามรบพุ่งกันอยู่เสมอ และมีโรคระบาดเกิดขึ้นทั่วไป จึงมีราษฎรอาณาจักรโยนกเชียงแสนประมาณ ๒๐ ครอบครัว เกิดความเบื่อหน่ายการทำสงคราม มีความประสงค์จะหาทำเลที่ตั้งถิ่นฐานแห่งใหม่ได้พร้อมใจกันยกให้หนานคำลือและหนานคำแสนเป็นหัวหน้าอพยพครอบครัวพร้อมทั้งลูกหลานทรัพย์สินสมบัติ เท่าที่จะพอนำไปได้ บรรทุกใส่เกวียนเดินทางลงใต้ โดยได้รับการบอกเล่าจากวิญญูณ “เจ้าปู่พญาแก้ววงศ์เมือง” (อดีตกษัตริย์องค์ที่ ๑๑ แห่งอาณาจักรโยนกเชียงแสน) ว่ามีแหล่งทำมาหากินที่อุดมสมบูรณ์ มีน้ำตกและธารน้ำไหลตลอดฤดูกาล ดินฟ้าอากาศร่มเย็นไม่ร้อนไม่หนาวจนเกินไป ราษฎรอาณาจักรโยนกเชียงแสนทั้ง ๒๐ ครอบครัวจึงได้เชิญวิญญูณของเจ้าปู่พญาแก้ววงศ์เมือง ไปด้วยเพื่อเสาะแสวงหาแหล่งทำมาหากินที่เหมาะสมตามความฝัน การเดินทางใช้เวลาอันยาวนาน ผ่านจังหวัดลำปางและจังหวัดแพร่ ยังไม่พบแหล่งทำมาหากินที่เหมาะสมตามที่กล่าวไว้ จนในที่สุดได้บรรจู่ถึงหุบเขาลี้บแล เห็นว่ามีลักษณะภูมิประเทศถูกต้องตรงกับความฝันทุกประการ คือ ดินแดนนี้ประกอบด้วยน้ำตก ธารน้ำไหลเย็น ดินฟ้าอากาศเย็นสบายชุ่มชื้น มีภูเขาเตี้ย ๆ อุดมไปด้วยพันธุ์ไม้นานาชนิด แสงแดดส่องถึงพื้นดิน ราษฎรอาณาจักรโยนกเชียงแสนทั้ง ๒๐ ครอบครัว จึงตกลงใจตั้งถิ่นฐานที่ดินแดนแห่งนี้และเริ่มก่อสร้างเมืองครั้งแรกขึ้นที่บ้านเชียงแสน บริเวณนี้จึงได้ชื่อว่า บ้านเชียงแสน ส่วนสัตว์พาหนะ ช้าง ม้า วัว ควาย ที่นำมาด้วยก็จัดให้อยู่ที่บ้านคอกช้าง และบ้านคอกควาย เมื่อตั้งบ้านเรือนเรียบร้อยแล้วจึงได้มีการประชุมเลือกผู้ปกครองขึ้น ที่ประชุมมีมติแต่งตั้งหนานคำลือเป็นเจ้าแคว้น (เทียบเท่าตำแหน่งกำนัน) และยกหนานคำแสนเป็นเจ้าหลัก (เทียบเท่าตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน) ช่วยกันปกครองราษฎรเมืองลี้บแลให้ได้รับความร่มเย็นเป็นสุขทั่วหน้ากัน

หลังจากที่หนานคำลือ (เจ้าแคว้น) และหนานคำแสน (เจ้าหลัก) สร้างบ้านแปลงเมืองที่ลี้บแลเรียบร้อยแล้ว จึงคิดกลับไปเยี่ยมบ้านเกิดเมืองนอนที่อาณาจักรโยนกเชียงแสน เพื่อนำข่าวสารความสำเร็จในการสร้างเมืองลี้บแลนี้ไปรายงานให้ญาติพี่น้องได้ทราบ เมื่อเจ้าแคว้นและเจ้าหลักนำราษฎรเมืองลี้บแลกลับถึงอาณาจักรโยนกเชียงแสน ได้เข้าเฝ้าพระเจ้าเรืองธิราช กษัตริย์องค์ที่ ๒๑ แห่งอาณาจักรโยนกเชียงแสน ได้กราบทูลถึงความเป็นไปของการอพยพและความเป็นอยู่ของ

ราษฎรที่ไปตั้งถิ่นฐานที่เมืองลับแลแต่พระเจ้าเรืองธิราช และขอพระราชทานพระสงฆ์และพระไตรปิฎกเพื่อไปเผยแผ่พุทธศาสนาที่เมืองลับแลด้วย พระเจ้าเรืองธิราชทรงสนพระทัยเป็นอย่างยิ่ง จึงโปรดประทานให้คิลให้พรและขอให้ราษฎรเมืองลับแลอยู่กันอย่างมีความสุข พร้อมกันนั้นได้พระราชทานพระสงฆ์จำนวน ๖ รูป พระธรรม พระไตรปิฎก และเครื่องใช้สอยเกี่ยวกับศาสนพิธี มอบให้หนานคำลือ (เจ้าแคว้น) นำไปเผยแผ่ที่เมืองลับแลต่อไป ครั้นเจ้าแคว้นกลับถึงเมืองลับแลแล้วราษฎรมีความยินดีมาก จึงได้ช่วยกันสร้างวัดแห่งแรกของเมืองลับแลขึ้นชื่อว่า “วัดเก่าเจ้ามูลศรัทธา” ปัจจุบัน คือ วัดใหม่ อยู่ที่บ้านฝายหลวงปัจจุบันนี้ นับว่าราษฎรเมืองลับแลมีความศรัทธาและนับถือพระพุทธศาสนามาตั้งแต่ระยะเริ่มแรก ของการตั้งถิ่นฐานของการก่อสร้างเมืองลับแลในช่วงระหว่างพุทธศตวรรษที่ ๑๕ และพุทธศตวรรษที่ ๑๖ (พ.ศ.๑๕๐๐ - พ.ศ.๑๖๐๐)

ต่อมาเจ้าแคว้นมีธิดาคนหนึ่ง ชื่อ นางสุมาลี เจ้าหลักก็มีธิดาเช่นกันชื่อ นางสุมาลา ทั้งสองสาวมีรูปร่างหน้าตาสวยงาม กิริยามารยาทเรียบร้อยตรงตามลักษณะเบญจกัลยาณีทุกประการ นางทั้งสองมีสติปัญญาเฉลียวฉลาด มีอุปนิสัยชอบในการเย็บปักถักร้อย สามารถประดิษฐ์คิดค้นงานประดิษฐ์ต่าง ๆ ได้อย่างสวยงาม ได้ริเริ่มประดิษฐ์ทุกทอผ้าแบบพิศดารขึ้น มีการทอผ้าขึ้นดินจก ขึ้นนกกไหม หน้าหมอนหก หน้าหมอนแปด ดูกุดา ผ้าห่มหัวเก็บ กระดุม ฯลฯ และยังชักชวนอบรม สั่งสอนให้หญิงสาวในเมืองลับแลรู้จักทำหัตถกรรมดังกล่าวให้แพร่หลายทั่วไปในเมืองลับแลด้วย ความสามารถในการประดิษฐ์หัตถกรรมของนางสุมาลีและนางสุมาลาถึงความแปลกปลี้นใจให้แก่เจ้าแคว้นและเจ้าหลักเป็นอันมาก ทั้งสองประสงค์จะนำสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ เหล่านี้ถวายแด่พระเจ้าเรืองธิราช เจ้าแคว้นและเจ้าหลักจึงรวบรวมส่งประดิษฐ์ทั้งงดงามนานาชนิดพร้อมด้วยนางสุมาลี และนางสุมาลา ออกเดินทางไปอาณาจักรโยนกเชียงแสนอีกครั้งหนึ่ง เมื่อถึงราชธานีของอาณาจักรโยนกเชียงแสน จึงได้นำสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ เข้าเฝ้าถวายต่อพระเจ้าเรืองธิราช พระองค์ได้ทอดพระเนตรสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ที่นำมาจากเมืองลับแลด้วยความสนพระทัยและทรงพอพระทัยเป็นอันมาก ตรัสชมเชยและถามถึงช่างประดิษฐ์ เจ้าแคว้นได้กราบทูลว่าเป็นฝีมือของนางสุมาลีและนางสุมาลา ซึ่งเป็นธิดาของตนและธิดาของหนานคำแสน (เจ้าหลัก) พระองค์จึงรับสั่งให้นำช่างฝีมือทั้งสองเข้าเฝ้าเพื่อดูตัว เจ้าแคว้นได้นำนางสุมาลีและนางสุมาลาเข้าเฝ้าพระเจ้าเรืองธิราชตามรับสั่ง พระองค์พเคราะห์และพิจารณาแล้วเห็นว่าหญิงสาวทั้งสองมีลักษณะรูปพรรณผิวกายงามชวนทั่วไป คือ มีคุณสมบัติครบถ้วนทุกประการที่จะเป็นชายาของเจ้าฟ้าอำมมาราษฎรของพระองค์ได้ จึงเฝ้าปากขอนางทั้งสองต่อเจ้าแคว้นและเจ้าหลักเพื่อให้เป็นชายาราชบุตรของพระองค์ เจ้าแคว้นและเจ้าหลักไม่ขัดข้อง พระเจ้าเรืองธิราชจึงประกาศกำหนดให้มีพิธีอภิเษกสมรสเจ้าฟ้าอำมมาราษฎรกับนางสุมาลีและนางสุมาลาภายใน ๖ เดือน ครั้นถึงกำหนด ๖ เดือนแล้ว เจ้าฟ้าอำมมาราษฎรพร้อมด้วยพระญาติ สมณะชีพรามณ์ ทหาร ข้าทาสบริวาร ได้ตกแต่งขบวนขันหมากแห่แหนจากอาณาจักรโยนกเชียงแสนเดินทางมุ่งมายังเมืองลับแล ครั้นถึงเมืองลับแลได้จัดพิธีอภิเษกสมรสระหว่างเจ้าฟ้าอำมมารากับนางสุมาลีและนางสุมาลา ตรงตามราชประเพณีทุกประการ

หลังจากการอภิเษกสมรสแล้วเจ้าฟ้าอ๋ามกุมารได้แต่งตั้งให้นางตุมาลีและนางตุมาลาเป็นพระชายาฝ่ายซ้ายและฝ่ายขวาของพระองค์ และได้สร้างวังขึ้นใกล้เคียงกับวัดป่าแก้วเรไร (ปัจจุบันคือบริเวณวัดเจดีย์ศรีวิหาร ยังมีซากอุรังคธาตุอยู่) เจ้าฟ้าอ๋ามกุมารได้เป็นกษัตริย์พระองค์แรกที่ปกครองเมืองลับแลประมาณปี พ.ศ. 1513 ต่อจากนั้นได้มีราษฎรคนไทยจากดินแดนอื่นอพยพมาตั้งถิ่นฐานที่เมืองลับแลเพิ่มมากขึ้น เจ้าฟ้าอ๋ามกุมารได้จัดสรรที่ดินให้แก่ราษฎรตั้งหลักฐานตามความเหมาะสม เช่นราษฎรที่มีเชื้อสายมาจากอาณาจักรโยนกเชียงแสนให้ตั้งบ้านเรือนตั้งแต่บ้านคอกช้าง บ้านคันเกลือถึงบ้านท้องลับแล ส่วนราษฎรที่มีเชื้อสายมาจากเวียงจันทน์ให้ไปตั้งบ้านเรือนอยู่ที่บ้านกระต่าย บ้านนาแก้ว และบ้านนาทะเล

หนังสืออ้างอิง

นฤมล วัฒนพานิช . (๒๕๓๔) . ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ .
ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์
สหวิทยาลัยล้านนา .

ข้อคำถาม เรื่อง เมืองลับแล

๑. มีคำกล่าวว่า “หากคนต่างถิ่นหลงเข้าไปในดินแดนเมืองลับแล อาจหาทางออกไม่ได้” คำกล่าวที่
ว่านี้ มีเหตุผลอะไรที่น่าจะเป็นข้อสนับสนุน

๑. เพราะเมืองลับแลเป็นเมืองโบราณ เชื่อว่ามีอาถรรพณ์เร้นลับครอบคลุมนอยู่ บุคคลต่างถิ่น
หากพลัดหลงเข้าไป ถ้าไม่ตายก็จะหายสาบสูญไป
๒. เพราะเมืองลับแลกว้างใหญ่ไพศาล จึงมีความเป็นไปได้ที่บุคคลซึ่งพลัดหลงเข้าไป จะ
หาทางกลับออกมาไม่ได้ เว้นเสียแต่มีบุคคลภายในเมืองลับแลชี้ทางออกให้
๓. เพราะเมืองลับแลมีภูมิประเทศเป็นป่าเขาสลับซับซ้อน บรรยากาศเยือกเย็น ยามพลบค่ำ
แม้ดวงอาทิตย์ยังไม่ตกคืนก็จะมีดแล้ว
๔. เพราะเมืองลับแลในอดีตมีแต่ผู้หญิง เป็นเมืองที่สงบ เกรงครัดในกฎระเบียบและ
ศีลธรรม หากบุคคลใดพลัดหลงเข้าไป ชาวเมืองลับแลจะถือเป็นผู้นุกรูและอาจมี
เจตนาที่ไม่ดี จึงกักตัวไว้ไม่ให้ออกจากเมืองลับแล เพราะกลัวจะแพร่กระจายความลับ
ของเมืองลับแลออกไปภายนอก อันจะนำภัยมาสู่เมืองลับแล

๒. ตำนานการตั้งถิ่นฐานและการสร้างเมืองลับแลในอดีตกาลเชื่อกันว่า ปฐมกษัตริย์ของเมืองลับแล
คือใครและสืบเชื้อสายมาจากที่ใด

๑. เจ้าปู่พญาแก้ววงศ์เมือง สืบเชื้อสายมาจากอาณาจักรโยนกเชียงแสน
๒. เจ้าฟ้าฮ่มกุมาร สืบเชื้อสายมาจากอาณาจักรโยนกเชียงแสน
๓. เจ้าหนานคำลือ สืบเชื้อสายมาจากอาณาจักรโยนกเชียงแสน
๔. เจ้าหนานคำแสน สืบเชื้อสายมาจากอาณาจักรกัมโพชนคร

๓. “หนองพระแล” ชื่อของสถานที่นี้ มีที่มาจากอะไร

๑. ตำนานทางพุทธศาสนา กล่าวว่าพระพุทธองค์ได้ทอดพระเนตรไปทางทิศเหนือ เห็น
หนองน้ำกว้างใหญ่จึงให้ชื่อว่า หนองพระแล
๒. ตำนานเมืองลับแล กล่าวว่า ใจกลางเมืองลับแลยังมีหนองน้ำใหญ่ซึ่งชาวเมือง เรียกว่า
“หนองลับแล” และต่อมาภายหลัง ได้กลายมาเป็น “หนองพระแล” นั่นเอง
๓. ตำนานทางพุทธศาสนา กล่าวว่า พระพุทธองค์ได้ทอดพระเนตรไปท่ามกลางเมืองลับแล
และมองเห็นหนองน้ำใหญ่ อยู่ใจกลางเมืองลับแล จึงขนานนามหนองน้ำแห่งนั้นว่า
“หนองพระแล”

๔. ในอดีตกาล ล้านเกสรราชกาลที่ ๕ เสด็จประพาสเมืองลับแลในปีพุทธศักราช ๒๔๔๔ คราวนั้นเสด็จไปนมัสการพระแท่นศิลาอาสน์ และได้ทรงประทับยืนทอดพระเนตรย้อนกลับมาในเมืองลับแล และทรงแลเห็นหนองน้ำใหญ่อยู่ระหว่างวัดพระแท่นศิลาอาสน์กับเมืองลับแล พระองค์จึงให้นามหนองน้ำแห่งนั้นว่า “หนองพระแล”

๕. ตามเอกสารตำนานเมืองลับแล มีช่วงหนึ่งที่กล่าวถึงวัดพระแท่นศิลาอาสน์ หากให้ท่านพิจารณาตามชื่อวัด ท่านคิดว่าวัดพระแท่นศิลาอาสน์ เป็นวัดที่มีความสำคัญอย่างไร ในทางพุทธศาสนา

๑. เป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า
๒. เป็นที่ประทับยืนขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าในอดีตกาล
๓. เป็นที่ที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเคยเสด็จมาประทับนอนและประทับรอยพระพุทธรูปทั้งไว้ในอดีตกาล
๔. เป็นสถานที่ประทับนั่งบำเพ็ญภาวนาขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าในอดีตกาล

๕. ในตำนานพื้นบ้านเมืองลับแลที่กล่าวถึงชายชาวเมืองทุ่งยั้งซึ่งพลัดหลงเข้าไปในดินแดนเมืองลับแล และอาศัยอยู่กินกับหญิงสาวชาวเมืองลับแลจนมีบุตรด้วยกันหนึ่งคน แต่มีเหตุให้ฝ่ายชายชาวเมืองทุ่งยั้ง ต้องออกจากเมืองลับแลไป หากสมมุติว่าท่านเป็นชายชาวเมืองทุ่งยั้งตามตำนาน ท่านจะใช้วิธีใดที่คิดว่าดีที่สุดในการหนีเช่นนั้น

๑. เล่านิทานให้บุตรฟัง เพื่อให้บุตรหยุกร้องไห้
๒. หาวอาหารอย่างอื่นมาทดแทนเพื่อให้บุตรรับประทานแทนนม เช่น น้ำข้าว หรือกล้วย
๓. ทำท่าทางตก ๆ และทะเล้น เพื่อชักชวนให้บุตรเกิดอารมณ์รำเริง สนุกสนาน จะได้หยุกร้องไห้
๔. พาบุตรไปเดินเล่นนอกบ้าน เพื่อให้ลืมความหิว บุตรจะได้หยุกร้องไห้

พระยาพิชัยดาบหัก

ชีวประวัติ

พระยาพิชัยดาบหัก คำว่า “ดาบหัก” เป็นสมญาที่ท่านได้รับในการต่อสู้กับทหารพม่าจนดาบหัก แต่ก็ยังสามารถเอาชนะทหารพม่าได้ เป็นวีรบุรุษไทยที่มีคุณธรรม มีความกล้าหาญ และมีความกตัญญูกตเวทิตาได้เลื่อนบรรดาศักดิ์ขึ้นเป็น “พระยาสิทธิราชเคไชย” ดำรงตำแหน่งเจ้าเมืองพิชัย คือจังหวัดอุตรดิตถ์ในปัจจุบัน

มีประวัติความเป็นมาโดยย่อ ๆ ว่า พระยาพิชัยดาบหัก มีนามเดิมชื่อ “จ้อย” เป็นลูกชาวนาอยู่เมืองพิชัย ตรงกับสมัยพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ ระหว่าง พ.ศ. ๒๒๗๕ - ๒๓๐๑ มีพี่น้องร่วมท้องด้วยกัน ๔ คน ตายเสีย ๓ คน เหลือแต่จ้อยคนเดียว บิดาได้พาจ้อยไปฝากไว้กับท่านพระครูวัดมหาธาตุ เมืองพิชัย จ้อยเป็นเด็กสุภาพเรียบร้อย มีสติปัญญาดี เก่งกล้าในเรื่องหมัด ๆ มวย ๆ จัดว่าพอตัว จนไม่มีใครที่จะกล้ารังแก จ้อยอยู่กับท่านพระครูวัดมหาธาตุจนอายุได้ ๑๔ ปี แต่ก็เจอการถูกรังแกเข้าจนได้ อยู่มาวันหนึ่งโดนคุณเถิด บุตรเจ้าเมืองและลูกน้องคุณเถิดคุมแรงงานจ้อย แต่โดนจ้อยเล่นงานเอาเสียยับเยิน จ้อยเกรงว่าถ้ายังอยู่ที่วัดนี้ต่อไปจะต้องมีเรื่องแก้แค้นกันไม่สิ้นสุด จึงตัดสินใจหนีไปบ้านท่าเสา แขวงเมืองอุตรดิตถ์ เพื่อไปหาครูมวยที่ชื่อ “เมฆ” แต่พอเดินทางไปถึงวัดบ้านแก่ง ตำบลบ้านแก่ง มีครูมวยชื่อ “เที่ยง” กำลังสอนวิชามวยให้ศิษย์อยู่ จ้อยจึงขอสมัครเป็นลูกศิษย์ด้วย แต่ได้เปลี่ยนชื่อใหม่ว่าชื่อ “ทองดี” ได้เรียนวิชามวยกับครูเที่ยงเก่งและชำนาญกว่าศิษย์คนอื่น บังเอิญเจอพระที่วัดบ้านแก่ง จะไปนมัสการพระแท่นศิลาอาสน์ นายทองดีจึงได้โอกาสลาครูเที่ยงเดินทางไปศิลาอาสน์ด้วย ในงานวัดเขามีजू เล่นหกคะเมนตีลังกา กระโดดข้ามหัวคนได้ นายทองดีจึงจดจำเอามาฝึกฝนบ้าง จนสามารถทำได้อย่างคล่องแคล่ว จึงได้เดินทางต่อไปจนพบครูเมฆตามความต้องการ ขณะนี้นายทองดีอายุย่างเข้า ๑๘ ปี อยู่ที่ท่าเสาด้วยความสงบสุข เป็นที่รักของชาวบ้านโดยทั่วไป และเริ่มชกมวยอาชีพเพื่อให้ได้เงิน จนมีชื่อเสียง ในเมืองลับแล ห่งยังสาวกบฏ และเมืองพิชัย

อยู่มาวันมีพระภิกษุรูปหนึ่งจากสวรรค์โลกมาที่ท่าเสา พบกับนายทองดี ชักชวนให้ไปเรียนการฟันดาบกับนักดาบฝีมือดีที่สวรรค์โลก นายทองดีจึงลาครูเมฆไปเรียนวิชาการฟันดาบจนสำเร็จภายในเวลา ๓ เดือน พระภิกษุองค์เดียวกันได้พานายทองดีไปเที่ยวเมืองสุโขทัย ไปพบครูมวยจีนเข้าอีก นายทองดีก็สามารถเรียนวิชามวยจีนจบในเวลาเพียง ๑ เดือน ชื่อเสียงของนายทองดีรัลลือมีคณานิยมมาก นายทองดีจึงเปิดค่ายสอนมวยและฟันดาบเพื่อเลี้ยงชีพ จึงได้เจอเด็กกำพร้าคนหนึ่งชื่อ “บุญเกิด” มาเป็นเพื่อนร่วมทุกข์ร่วมสุขด้วย อยู่สุโขทัยไม่นานนัก นายทองดีได้รู้จักกับพ่อค้าจีนชาวเมืองตากคนหนึ่งมาค้าขายที่สุโขทัยเสร็จแล้ว ต้องการเพื่อนเดินทางกลับเมืองตาก พ่อค้าจีนคนนั้นเล่าให้ฟังว่า พระยาตากสิน เจ้าเมืองตาก นิยมคนดีที่มีฝีมือทางมวยและการฟันดาบ คนอย่างนายทองดีถ้าไปเมืองตากคงมีโอกาสเจริญก้าวหน้ากว่าอยู่ที่สุโขทัยแน่ นายทองดีได้ฟังดังนั้นจึง

คือใจอยากไปเสี่ยงโชค จึงตอบตกลงกับพ่อค้าจีนคนนั้น ครั้นแล้วพ่อค้าจีน นายทองดี และบุญเกิด ก็ออกเดินทางไปด้วยกัน ครั้นไปนอนพักแรมกลางป่า ต้องผัดกันสุ่มไฟอยู่ยาม เพราะสัตว์ป่าและ เสือชุม คืนวันหนึ่งเด็กบุญเกิดหลับยามลืมนุ้มนไฟ เสือจึงตะครุบคาบเด็กบุญเกิดไป ความว่องไวเมื่อ ได้ยินเสียงเด็กร้อง นายทองดีคิดว่ามีคนล้นไล่ตามเสือไปแย่งเอาเด็กบุญเกิดคืนมาได้ แล้วฆ่าเสือดาย นายทองดีและพ่อค้าจีนก็ช่วยกันพยาบาลและหามเด็กบุญเกิดไปจนถึงเมืองตาก พยาบาลอยู่สอง เดือนเด็กบุญเกิดจึงหายเป็นปกติ

วันหนึ่งมีพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา คือการแสดงความจริงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ ทาง ราชการจัดให้มีงานรื่นเริงต่าง ๆ และมีการแข่งขันชกมวยด้วย นายทองดีได้ไปดูเขาเปรียบมวย (ประยกุ่มวย) แต่มีนักมวยอยู่คนหนึ่งยังหาคู่ชกไม่ได้ ทราบว่ามีฝีมือดีและเป็นครูมวยด้วย ชื่อว่า ครูห้าว นายทองดีรับอาสาชกกับครูห้าว ทั้งที่ครูห้าวรูปร่างโตกว่านายทองดี ชาวเมืองเมื่อทราบว่ามี นักมวยหนุ่มแปลกหน้ามาท้าชกกับครูห้าว ผู้คนก็ฮือฮา ตื่นเต้นอยากดูการชกของมวยคู่นี้กันทั้ง เมือง รวมไปถึงเจ้าเมืองตากด้วย แต่ท่านพระครูในวัดที่นายทองดีพักอยู่ขอร้องและห้ามปราม เพราะท่านเคยเห็นฝีมือของครูห้าวแล้วนับว่าเก่งหาตัวจับยาก ถ้าแพ้ก็เจ็บตัวเปล่า ถ้าชนะก็จะอยู่ใน เมืองตากไม่ได้ ดังนั้นพอถึงเวลามวยสำคัญคู่นี้ กรรมการเรียกตัวนายทองดีซึ่งไม่ยอมออกไปต่อชก ในขณะนั้นพระยาตากนั่งอยู่ที่สนามมวย เมื่อทราบว่ามีคนกล้าท้าทาชครูห้าวชกก็อยากดู จึงให้คน ไปตามตัวมาจากภูมิต่านพระครู ท่านพระครูจึงนำนายทองดีไปหาพระยาตาก และเล่าถึงความ สามารถของนายทองดีที่ผ่านมา ทั้งเหตุผลที่ไม่อยากชกกับครูห้าวฟัง เมื่อพระยาตากได้ทราบเรื่อง โดยตลอดจึงให้คำรับรองว่าสิ่งวิเศษนั้นจะมีให้เกิดขึ้นเป็นอันขาด ในที่สุดการชกระหว่างนายทองดี กับครูห้าวก็ระเบิดขึ้น พอขึ้นยกที่ ๑ นายทองดียังไม่ชกเต็มฝีมือเพียงแค่ชกขึ้นเชิง ส่วนครูห้าวก็ไล่ชก เต็มที่ คนดูก็พากันสงสาร พระยาตากยังถามว่าจะสู้ไหวไหม ถ้าไม่ไหวก็ให้ยอมแพ้เสีย นายทองดี ตอบว่าขอลองอีกสักยก พอเริ่มยกที่ ๒ นายทองดีใช้กลยุทธ์แบบจีนปนไทย กระโดดข้ามหัวคู่ต่อสู้ ไปยืนข้างหลังโดยจับพาดัน พร้อมทั้งระดมชกต่อยเตะจนครูห้าวตั้งตัวไม่ติด ในที่สุดถูกเตะขา กระไรอย่างแรง จนเลือดไหลออกทางปากทางจมูก ล้มทั้งยืน สลบคาเวที นายทองดีจึงชนะ ครูห้าวไปอย่างสบาย อยู่ต่อมามีคนมาขอท้าชกกับนายทองดีอีก นายทองดีก็รับคำท้าแต่ปรากฏว่า เวลาชกกันจริง ฝีมือยังเป็นรองนายทองดีอีกมาก จึงโดนนายทองดีเตะเล่นแบบเตะต้นกล้วยจน สลบคาเวทีอีกคนหนึ่ง คนดูจึงให้ร้องกันรอบทิศ พระยาตากพอใจมาก ให้เงินรางวัลถึง ๕ ตำลึง แล้ว ชวนให้ไปอยู่ด้วย นายทองดีพอใจและมีความยินดีมาก แต่เนื่องจากนายทองดีมิใช่เก่งแต่ทาง ชกมวยอย่างเดียว ยังมีความรู้ทางด้านหนังสือด้วย จึงได้เข้ารับราชการ ส่วนนายบุญเกิดก็ได้เข้าฝึก งานราชการด้วยกัน พระยาตากรักให้ความอุปการะนายทองดีเท่ากับญาติคนหนึ่ง คือเมื่ออายุครบ ๒๑ ปี ก็จัดอุปสมบทให้ตามประเพณี ๑ พรรษา สึกออกมาแล้วรับราชการตามเดิม จนได้รับ บรรดาศักดิ์เป็นหลวงพิชัยอาสา และแต่งงานตั้งหลักฐานอยู่ที่เมืองตากจนถึง พ.ศ. ๒๓๐๕

ในขณะนั้นสมเด็จพระเจ้าเอกทัศ มีพระบรมราชโองการให้พระยาตากไปช่วยรบพม่าที่กรุงศรีอยุธยา พระยาตากจึงได้พาหลวงพิชัยอาสาและนายบุญเกิดเดินทางไปยังกรุงศรีอยุธยาด้วยกรุงศรีอยุธยาหลังจากที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศเสด็จสวรรคตลงแล้ว ข้าราชการแบ่งกันเป็นพรรคเป็นพวก แตกความสามัคคีกัน บ้างถูกเนรเทศ บ้างถูกสำเร็จโทษ บ้างหลบหนี กระจัดกระจายไปจากกรุงศรีอยุธยาเป็นอันมาก เมื่อกองทัพพม่าได้ยกทัพเข้ามาใกล้กรุงศรีอยุธยา พระยาตากต้องนำทหารเข้าต่อสู้ แต่ก็ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร พระยาตากต้องผจญกับภาวะคับแค้นใจหลายอย่างในการต่อสู้กับพม่าข้าศึก เช่น ในเรื่องการยิงปืนใหญ่ และเรื่องผู้ร่วมงานที่ไม่ยอมเชื่อฟังและไม่สามัคคีกัน กองทัพพม่ามีกำลังมากกว่า การรบมีผลคืบหน้ามาเป็นลำดับ ส่วนฝ่ายไทยไม่มีผลคืบหน้า มีแต่เสียทีมาเป็นระยะ แม้ทัพนายกองล้มตายมากขึ้น พระยาตากเห็นเหตุการณ์บีบรัดเข้ามาทุกที จึงต้องหาทางเปลี่ยนวิธีการเสียใหม่ เช่น ไปหาที่สะสมคน อาวุธและเสบียงอาหาร แล้วยกมาช่วยกรุงศรีอยุธยาภายหลัง คนส่วนหนึ่งก็เห็นด้วย พระยาตากจึงรวบรวมผู้คนที่มีความสวามิภักดิ์และรักษาดีทั้งหลายพร้อมด้วยหลวงพิชัยอาสาประมาณ ๕๐๐ คน ตีฝ่าวงล้อมของทหารพม่าออกไปได้ แม้จะต้องปะทะกับทหารพม่าในระหว่างการเดินทางหลายครั้ง แต่ก็สามารถเอาชนะไปได้โดยตลอด ด้วยความร่วมมือที่เข้มแข็งของหลวงพิชัยอาสาและนายบุญเกิด จนผ่านไปถึงชลบุรี ศรีราชาระยอง ต่างได้รับความร่วมมือ จากเมืองเหล่านั้นเป็นอย่างดี แต่พอไปถึงเมืองจันทบุรี มีผู้ขู่ข่มขู่เจ้าเมืองจันทบุรีไม่ยอมให้ความร่วมมือกับพระยาตาก ดังนั้นพระยาตากจึงสั่งหลวงพิชัยอาสาและทหารให้ทำลายภาชนะหุงต้มและเสบียงอาหารที่มีอยู่ให้หมดเสียก่อน ถ้าตีเมืองจันทบุรีไม่ได้ในคืนนั้น รุ่งเช้าก็ต้องให้ออกอาหารกันหมดทุกคน จะเป็นเพราะเหล่าทหารเกรงจะอดข้าวหรือเพราะความกลัวหาญเค็ดเคียวก็ไม่อาจทราบได้ ในที่สุดทหารพระยาตากก็ตีเข้าเมืองจันทบุรีได้สำเร็จ

พระยาตากอยู่ที่จันทบุรีได้ ๓ เดือน ได้ต่อเรือรบได้ ๑๐๐ ลำ สะสมผู้คนที่มีฝีมือได้อีกมาก จึงยกกองทัพเรือไปช่วยกรุงศรีอยุธยาตีคืนจากพม่าได้เสร็จเรียบร้อยภายในเวลา ๓ เดือน ตามแผนที่ได้วางไว้ ข้าราชการ ทหาร และประชาชนพร้อมใจกันอัญเชิญพระยาตากขึ้นเป็นพระเจ้าแผ่นดินในเวลาต่อมา ในการสงครามทุกครั้ง หลวงพิชัยอาสาเป็นทหารเอกใกล้ชิดผู้หนึ่ง จึงได้สมญาว่าเป็นหนึ่งในทหารเสือพระเจ้าตาก ได้ทำการรบอย่างเค็ดเคียวกล้าหาญมาตลอด จนได้เลื่อนบรรดาศักดิ์ขึ้นเป็น “พระยาสิทธิราชเดโชชัย” และทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้พระยาสิทธิราชเดโชชัย หรือพระยาพิชัยดาบหัก คุมทหาร ๕,๐๐๐ คนไปอยู่เมืองพิชัย และมอบอำนาจให้ประหารชีวิตคนได้ส่วนเด็กชายบุญเกิดเป็นหมื่นหาญณรงค์

ต่อมาพระยาสิทธิราชเดโชชัย หรือที่ชาวบ้านเรียกติดปากว่า “พระยาพิชัย” ได้นำพลออกต่อสู้กับทหารพม่า ขณะที่ขุณฑมนันพระยาพิชัยกำลังเสียหลักเซถลาตามลงคำดินจนหัก ทหารพม่ากระโดดเข้าฟัน แต่บังเอิญหมื่นหาญณรงค์ หรือนายบุญเกิดกระโดดเข้าขวางกันฟันทหารพม่านั้นตายคาที่ และตัวเขาเองก็โดนปืนยิงตายด้วยเหมือนกัน ส่วนพระยาพิชัยคงใช้ดาบหักไล่ฟันพม่า

อย่างดุเดือดจนพม่าพ่ายแพ้กลับไปอย่างยับเยิน ตั้งแต่นั้นมาประวัติศาสตร์ได้บันทึกและให้สมญานามว่า “พระยาพิชัยดาบหัก” และคงรับราชการอยู่นานจนสิ้นแผ่นดินของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช และไม่ยอมรับราชการต่อในรัชสมัยของสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เพราะรักเจ้านายเก่ามาก ตามประวัติศาสตร์กล่าวว่า ถูกลงโทษประหารชีวิต ในปี พ.ศ. ๒๓๒๔ อายุได้ ๔๑ ปี แต่ถูกชายได้รับราชการสืบต่อมาจนกระทั่งพระบาทสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า รัชกาลที่ ๖ ได้พระราชทานนามสกุล “วิชัยขัทคะ” เป็นต้นสกุลของพระยาพิชัย มาจนถึงปัจจุบันนี้

การสร้างอนุสาวรีย์

ดั่งนั้นทางราชการพร้อมด้วยชาวเมืองอุตรดิตถ์ ได้ซาบซึ้งถึงเกียรติคุณ ความเคียดแค้นกล้าหาญ และความจงรักภักดีที่มีต่อแผ่นดิน จึงร่วมใจกันสร้างอนุสาวรีย์ขึ้นเรียกว่า “อนุสาวรีย์พระยาพิชัยดาบหัก” ยืนตระหง่านอยู่บนแท่น ทั้งสองมือถือดาบจ้งก้า มือขวาเป็นดาบหัก สวมชุดนักรบไทยโบราณ เป็นรูปหล่อโตกว่าตัวจริงอย่างสง่างามอยู่ ณ หน้าศาลากลางจังหวัดอุตรดิตถ์ เพื่อเป็นอนุสรณ์แด่วีรบุรุษไทยที่มีอุดมคติว่า “ไม่ยอมเป็นข้าสองเจ้า บ่าวสองนาย” ทั้ง ๆ ที่มีอายุยังพอจะรับใช้ชาติบ้านเมืองไปได้อีกนาน และเป็นหนึ่งในสามทหารเสือพระเจ้าตาก ก็อวสานลงอย่างน่าเสียดาย

หนังสืออ้างอิง

ศรณรงค์ ปิยะกาญจน์. วีรกรรมบรรพบุรุษไทย . พิมพ์ครั้งที่ ๒ . กรุงเทพฯ ฯ : นิยมวิทยา , ๒๕๓๓ .

ข้อคำถาม เรื่อง พระยาพิชัยดาบหัก

๑. คุณลักษณะข้อใดไม่ปรากฏในชีวิตประวัติของพระยาพิชัยดาบหัก

๑. ความจงรักภักดี ความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ความอุตสาหะอดทน
๒. ความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ความกตัญญูทดแทน ความเฉลียวฉลาดมีไหวพริบ
๓. ความซื่อสัตย์สุจริต ความเฉลียวฉลาดมีไหวพริบ ความเพียรพยายาม
๔. ความเพียรพยายาม ความยุติธรรม ความอ่อนโยนเรียบง่าย

๒. สามทหารเสือในยุคพระเจ้าตากสิน นอกเหนือจากพระยาพิชัยดาบหักแล้วท่านคิดว่าอีกสองท่านเป็นบุคคลในข้อใด

๑. กรมหมื่นสรวริจิต พระยาสิทธิราชเคโ
๒. พระยาสุรภราชวดี เจ้าพระยาพระคลัง (หน)
๓. กรม พระราชวังบรมมหาสุรสิงหนาท สมเด็จเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก
๔. เจ้าพระยาจักรี พระยาโกษาธิบดี

๓. หากให้ท่านลองพิจารณา ในประเด็นที่ว่า ทำไมดาบของพระยาพิชัยจึงหักได้ ทั้ง ๆ ที่ดาบนั้นตามตำนานบอกว่า ทำมาจากเหล็กน้ำพี้ ซึ่งเป็นเหล็กที่ดีและแข็งแกร่งที่สุดในโลก ท่านคิดว่าเป็นเพราะสาเหตุใด

๑. พระยาพิชัยถือดาบสองมือ ดาบข้างหนึ่งทำจากเหล็กน้ำพี้จึงแข็งแกร่ง แต่ดาบอีกข้างหนึ่งไม่ได้ทำจากเหล็กน้ำพี้จึงหักได้
๒. ความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวในการศึกสงครามกับพม่าคราวศึกไปสุพลา ยกทัพมาประชิดหัวเมืองฝ่ายเหนือ พระยาพิชัยออกบรรดาศักดิ์ฟาดฟันเหล่าทหารพม่าจนกระทั่งดาบหักคามือ
๓. ระหว่างสู้รบกับกองทัพพม่าในคราวศึกไปสุพลา พระยาพิชัยเกิดความเมื่อยล้าจากการสู้รบจึงใช้ดาบข้างขวาปักลงดิน รูปร่างที่สูงใหญ่และน้ำหนักของพระยาพิชัยจึงทำให้ดาบข้างขวาที่ปักลงดินหักสะบั้นลง
๔. เหตุผลที่ยกมานำเสนอถูกทุกข้อ

๔. นามสกุล “วิชัยทกะ” ต้นสกุลของพระยาพิชัย เป็นนามสกุลที่มีที่มาจากพระมหากษัตริย์พระองค์ใด

๑. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
๒. พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
๓. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
๔. พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

๕. ท่านคิดว่า การที่พระยาพิชัยดาบหัก ไม่ยอมรับราชการสนองพระเดชพระคุณ ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชต่อ่นั้น ในที่สุดจึงต้องโทษประหารชีวิต เป็นการตัดสินใจที่ผิดหรือไม่

๑. ผิด เพราะมีเช่นนั้น พระยาพิชัยดาบหักอาจมีตำแหน่งหน้าที่การงานก้าวหน้าสูงขึ้น
๒. ผิด เพราะขัดพระบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
๓. ไม่ผิด เพราะพระยาพิชัยเป็นผู้มีความกตัญญูตเวทีและต้องการแสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
๔. ไม่ผิด เพราะพระยาพิชัยมีสิทธิที่จะคิดและตัดสินใจ

ศาสนาและไสยศาสตร์

เมื่อพิจารณาคำว่าศาสนาในความหมายอย่างกว้าง จะเห็นว่าความเชื่อในเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์และความเชื่อในสิ่งเหนือธรรมชาติเป็นส่วนประกอบสำคัญของศาสนา อำนาจเหนือธรรมชาติเหล่านี้ ในทัศนะของเสถียรโกเศศ ซึ่งสะท้อนความเชื่อของคนไทยที่สำคัญได้แก่ ผี ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ อย่างคือ ผีตามธรรมชาติอันเกิดจากวิญญาณของโลกธาตุ เป็นจำพวกผีฟ้าหรือเทวดา ซึ่งถือว่าเป็นวิญญาณที่ให้คุณมากกว่าให้โทษแก่นมนุษย์ อีกพวกหนึ่งเป็นผีอันเกิดจากวิญญาณของคนตายแล้วซึ่งเป็นเจ้าผี หรือเป็นผีชั้นสามัญหรือผีสาระเลว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณงามความดีหรือความเก่งกล้าสามารถของบุคคลเมื่อครั้งยังเป็นคนอยู่

ความเชื่อในเรื่องผีและวิญญาณนี้ ภาษาไทยเรียกว่า animism ซึ่งเป็นความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหนือธรรมชาติทั้งหมด เมื่อนิยามคำว่า ศาสนาให้รวมถึงความเชื่อในสิ่งเหนือธรรมชาติทั้งหมด จึงเท่ากับว่าได้รวมเอาความเชื่อเรื่องผีและวิญญาณให้เป็นส่วนหนึ่งของความเชื่อในศาสนาด้วย

การบูชาบรรพบุรุษก็ถือได้ว่าเป็นศาสนารูปแบบหนึ่งเพราะการบูชาบรรพบุรุษก็คือการบูชาผีในความหมายของผีที่เกิดจากวิญญาณของคนตายแล้ว ทั้งนี้รวมทั้งการบูชาบรรพบุรุษของคนจีน และการกราบไหว้แสดงคารวะต่อผีปู่ตา ในภาคอีสาน ซึ่งเชื่อว่าเป็นผีของบรรพบุรุษผู้อพยพเข้ามาอยู่ในหมู่บ้านเป็นคนแรก และผู้ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านก็มีความเคารพยำเกรง มีพิธีแสดงความกตัญญูรู้คุณและกราบไหว้สืบทอดกันมาชั่วลูกชั่วหลาน

รูปแบบของสิ่งศักดิ์สิทธิ์อีกรูปแบบหนึ่งคือรูปแบบของพระเจ้า ซึ่งมนุษย์เรามักจะจินตนาการให้มีรูปร่างหน้าตาเหมือนมนุษย์ ในศาสนาส่วนใหญ่มีการปั้นแบบจำลองพระเจ้าไว้เพื่อแสดงความเคารพ ตัวอย่างของพระพุทธรูปเป็นตัวอย่างของแบบจำลองขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ชัดเจน และมีหลายแบบหลายสมัย จนกลายเป็นประติมากรรมทางศิลปะซึ่งเป็นที่ชื่นชมกันทั่วไป เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงศิลปะสมัยต่าง ๆ ด้วย ในทางตรงกันข้าม ศาสนาอิสลามห้ามบูชารูปปั้นใด ๆ ทั้งสิ้น และองค์พระอัลลอฮ์ก็ได้รับการนมัสการแสดงความเคารพโดยไม่มีรูปปั้นเป็นตัวแทน

ศาสนาหลักของโลก เช่น ศาสนาคริสต์ พุทธ ฮินดู อิสลาม ขงจื๊อ จีนโด มีความเชื่อเกี่ยวกับพระเจ้าของศาสนาอย่างชัดเจน ทั้งนี้พระเจ้าและพระศาสดาผู้ก่อตั้งศาสนาอาจเป็นคนเดียวกันหรือคนละคนก็ได้ และศาสนาบางศาสนาอาจมีศาสดาโดยไม่มีพระเจ้าเช่นกัน ความเชื่อในพระเจ้าในศาสนาต่าง ๆ อาจแบ่งเป็นศาสนาที่เชื่อในพระเจ้าองค์เดียว และศาสนาที่เชื่อในพระเจ้าหลายองค์ ศาสนาที่มีพระเจ้าองค์เดียวมีตัวอย่างเช่น ศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลาม และศาสนาที่มีพระเจ้าหลายองค์ก็คือศาสนาฮินดู เป็นต้น

ในบางสังคม อาจเชื่อในพระเจ้าพร้อม ๆ กับเชื่อในเรื่องผีและวิญญาณ การรวมกันของลักษณะความเชื่อแบบต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะเกิดเมื่อมีการแผ่กระจายของระบบความเชื่อ และประชาชนในระดับท้องถิ่นจะรับเอาพิธีกรรมของระบบความเชื่อต่าง ๆ มาโดยประชาชนมองไม่เห็น ความขัดแย้งในระบบความเชื่อ เพราะไม่สนใจในระบบความเชื่อเท่ากับสนใจในพิธีกรรมและไม่ได้ใช้เวลาวิเคราะห์ระบบความเชื่อแบบต่าง ๆ เพียงแต่รับ

เอาพิธีกรรมมาเท่านั้น เพราะพิธีกรรมมีหน้าที่และประโยชน์ในการตอบสนองความต้องการของมนุษย์เรา ซึ่งมีความต้องการเสถียรภาพและความมั่นคงทางสังคมและจิตใจ

การศึกษาที่ผ่านมาจะเห็นว่าในระบบความเชื่อทางศาสนาและพิธีกรรมในศาสนาต่าง ๆ ทั้งที่เป็นศาสนาของกลุ่มชนที่ล้าหลังซึ่งนับถือผีสาธ เทวดา สิ่งศักดิ์สิทธิ์ อื่น ๆ กับศาสนาที่ถือว่าเป็นศาสนาสำคัญของโลกและมีศาสดาเป็นผู้ประกาศศาสนาต่าง ๆ ก็มีความคาบเกี่ยวกัน บางครั้งก็ผสมปนเปกันอยู่มาก ไสยศาสตร์เป็นระบบความเชื่ออีกอย่างหนึ่งที่แทรกอยู่ในความเชื่อเรื่องผีสาธ เทวดา เสถียร โภคเศศ กล่าวถึง ความหมายและความสำคัญของไสยศาสตร์ไว้ว่า

ไสยศาสตร์ หมายถึง ความเชื่อดำรงรู้สึกร่างกายในสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติหรือในสิ่งลึกลับ อันไม่สามารถจะทราบได้ด้วยเหตุผลตามหลักของวิทยาศาสตร์ และสิ่งนั้นอาจจะให้ดีหรือร้ายแก่ผู้ที่เชื่อถือก็ได้ เมื่อมีความเชื่อและความรู้สึกเช่นนั้นแล้ว ก็ดำเนินความเชื่อและความรู้สึกนั้นออกเป็นรูปพิธีรีตองอันเนื่องด้วยคาถาอาคมและเวทย์มนตร์ เพื่ออำนาจประโยชน์แก่ตนทั้งในทางดีและชั่ว ในทางดีก็ได้แก่ ให้เกิดเป็นสิริมงคลหรือป้องกันเหตุร้ายและเรื่องอุบาทว์จัญไรไม่ให้เข้ามาเบียดเบียนตน หรือถ้าเข้ามาแล้วก็ขับไล่ไล่ส่งให้มันหนีไปเสีย ในทางชั่วก็ได้แก่ การใช้อุปเท่ห์ล่อลวงด้วยเวทย์มนตร์และคาถาอาคม ให้เป็นผลเกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น หรือทำให้ผู้อื่นหลงรักตนด้วยอุบายวิธีหรือทำกฤตยาวิद्याคม มีการทำเสน่ห์ยาแฝด เป็นต้น

ในทัศนะของเสถียร โภคเศศ ไสยศาสตร์เป็นระบบความเชื่อทางศาสนาอย่างหนึ่งที่พบเห็นทั่วไปในกลุ่มชน อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาในเชิงวิชาการแล้ว ไสยศาสตร์และศาสนามีความเหลื่อมล้ำทั้งในด้านความคล้ายคลึงและความแตกต่างในลักษณะและการตอบสนองความต้องการของประชาชนซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้

๑. ความคล้ายคลึงระหว่างศาสนากับไสยศาสตร์

ไสยศาสตร์กับศาสนามีความเหมือนกันอยู่สองประการ ประการแรก ทั้งไสยศาสตร์และศาสนาเกี่ยวข้องกับธรรมชาติหรือสิ่งเหนือธรรมชาติ ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่าลักษณะที่สำคัญของศาสนาคือ มีความเชื่อและพิธีกรรมอันเนื่องด้วยอำนาจเหนือธรรมชาติ ไสยศาสตร์ก็มีลักษณะนี้เช่นกัน เพราะไม่ว่าจะเป็นพิธีทำเสน่ห์ ผีรูป ผีรอย พิธีสักตามตัว การใช้เวทย์มนตร์คาถา ขึ้นอยู่กับความเชื่อที่ว่า ผู้ประกอบพิธีและองค์ประกอบขั้นตอนในการประกอบพิธีสามารถสร้างพลังอำนาจบางอย่างที่จะคล้อยตามการกระทำกับ “สิ่งของ” เช่น ตุ๊กตาตัวแทนผู้หญิงผู้ชายมีผลกับคนจริง ๆ เช่น ถ้าเอาเข็มปักอกตุ๊กตา คนจริง ๆ ก็จะรู้สึกเจ็บปวดไปด้วย ผู้ว่าจ้างให้ประกอบพิธีทางไสยศาสตร์เชื่อว่า การกระทำกับตุ๊กตาจะได้ผลกับคนจริง ๆ ก็เพราะเชื่อว่าผู้ประกอบพิธีมีพลังอำนาจที่จะคล้อยตามเช่นนั้น ทำนองเดียวกับการบนพระพุทธรูป การห้อยพระเครื่อง การรับนํ้ามนต์ศักดิ์สิทธิ์ เพราะเชื่อว่าอำนาจบางอย่างในพระพุทธรูป พระเครื่อง หรือนํ้ามนต์ศักดิ์สิทธิ์ จะทำให้เกิดสถานการณ์ดังที่เราบนเราขอหรือ หรือถ้ามีเหตุร้ายเกิดขึ้นกับเรา พระเครื่องที่เราห้อยอยู่ หรือนํ้ามนต์ศักดิ์สิทธิ์ก็จะช่วยคุ้มครองอันตรายให้เราได้

ประการที่สอง ไสยศาสตร์ก็ดี ศาสนาก็ดี การนับถือผีสาธ เทวดาก็ดี มีบทบาทเหมือนกันในแง่ที่เมื่อประกอบพิธีกรรมเหล่านี้จะทำให้ใจสบายขึ้น มีความมั่นใจขึ้น การทำบุญให้บรรพบุรุษ ปู่ย่าตายาย การทำ

ขวัญเจ้าแม่โพสพ การทำพิธีไหว้ผีปู่ย่า การอุทิศส่วนกุศลให้ผีบ้านผีเรือน การใช้เวทย์มนตร์คาถา ทั้งหมดนี้ล้วนแต่เป็นกลวิธีที่ทำให้คนเราสบายใจทั้งสิ้น ชาวเขาอาจจะไม่แน่ใจว่าข้าวจะงอกงามดี ก็ทำพิธีบูชาเจ้าแม่โพสพ เมื่อทำพิธีแล้วก็จะมั่นใจขึ้นว่า เจ้าแม่โพสพจะช่วยดูแลท้องนาให้ข้างงอกงามดี เราทำบุญให้ผีบ้านผีเรือน เจ้าที่เจ้าทาง พร้อมกับอธิษฐานว่าให้เจ้าที่เจ้าทาง ผีบ้านผีเรือน คู่ครองบ้านป้องกันขโมยให้หรือเวลาเรากลัวผี เราสวดมนต์ พิธีกรรมเหล่านี้ไม่ว่าจะเป็นพิธีทางไสยศาสตร์หรือพุทธศาสนา ล้วนแล้วแต่มีบทบาทสนองความต้องการทางใจของคนในสังคมด้วยกันทั้งสิ้น ดังนั้น ในการศึกษาเรื่องความเชื่อและศาสนา อยากจะให้พิจารณาบทบาทหน้าที่ว่าพิธีกรรมนั้น ๆ ช่วยใจคนเราได้อย่างไร มากกว่าจะตัดสินว่าไสยศาสตร์เป็นเรื่องมลาย เพราะอันที่จริง ทุกศาสนาก็มีเรื่องความเชื่อต่าง ๆ ซึ่งพิสูจน์ไม่ได้ด้วยกันทั้งนั้น ไม่มีความเชื่อพิธีกรรมหรือศาสนาใดดีกว่าศาสนาใด

๒. ความแตกต่างระหว่างศาสนากับไสยศาสตร์

เดอริโคมี นักสังคมวิทยาชาวฝรั่งเศส กล่าวว่า ศาสนาเป็นของส่วนรวมและของทั้งชุมชน แต่ไสยศาสตร์เป็นเรื่องของปัจเจกบุคคล ศาสนาวางกรอบความคิดให้คนในชุมชนที่นับถือศาสนาเดียวกันคิดเหมือนกัน มองโลกมองสังคมด้วยกรอบความคิดเดียวกัน แต่ไสยศาสตร์เป็นเรื่องของวิธีการ กลวิธีเฉพาะเรื่อง นอกจากนั้น เดอริโคมี ยังชี้ให้เห็นว่าถ้าเป็นศาสนาจะต้องมีวัด มีโบสถ์ ซึ่งเป็นสถานที่ให้คนในชุมชนมารวมกัน เวลามีการประกอบพิธีกรรม ซึ่งไสยศาสตร์ไม่ได้มีสถานที่ที่เป็นของชุมชนอย่างเช่นวัด หรือโบสถ์ของศาสนา เวเบอร์ ได้เพิ่มเติมในเรื่องเดียวกันนี้ว่า ศาสนามี “พระ” เป็นผู้ประกอบพิธีกรรม ซึ่งเป็นผู้ที่ผ่านขั้นตอนที่ชุมชนยอมรับ แต่คนทรงหรือผู้ประกอบพิธีกรรมทางไสยศาสตร์ มักจะเป็นโดยการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ และโดยการเรียนวิธีการการเป็นคนทำพิธีซึ่งเป็นวิชาลับเฉพาะ ในขณะที่วิชาการเป็นพระเป็นเรื่องเปิดเผย คนทุกคนมีสิทธิบวชเรียนเป็นพระได้ เวเบอร์ให้ความเห็นต่อไปว่า “ศาสนาเป็นเรื่องของพระเจ้า แต่ไสยศาสตร์เป็นเรื่องของภูติผีปิศาจ”

นอกจากนี้ข้อแตกต่างระหว่างศาสนาและไสยศาสตร์ ยังอยู่ที่พิธีกรรมด้วย ซึ่งแยกพิจารณาได้เป็นขั้นตอนของพิธีกรรม ผู้ประกอบพิธีกรรม และวัตถุประสงค์ของพิธีกรรม อาจเปรียบเทียบศาสนาและไสยศาสตร์ได้ดังนี้ สำหรับศาสนา พิธีกรรมมีขั้นตอนที่ชัดเจน มีผู้ประกอบพิธีกรรมซึ่งส่วนใหญ่เป็นพระ สามารถทำพิธีได้เหมือนกัน จะเป็นใครก็ได้ และพิธีกรรมมีวัตถุประสงค์เพื่อรรรโลงสืบทอดศาสนา นำความเจริญรุ่งเรืองหรือความสุขสบายมาให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง สำหรับไสยศาสตร์นั้น ขั้นตอนของพิธีกรรมมีกำหนดไว้เช่นกัน แต่ผู้ประกอบพิธีจะต้องเป็นบุคคลเฉพาะทำแทนกันไม่ได้ อย่างเช่นกรณีหมอน้อยรักษาโรค หรือคนทรงเจ้าเข้าผี วัตถุประสงค์ของพิธีกรรมก็กำหนดไว้ชัดเจนเพื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ ไม่ได้เป็นการประกอบพิธีเพื่อความเจริญรุ่งเรืองของสังคมโดยรวม

หนังสืออ้างอิง

ศิริพร วิจิตรฐาน . (๒๕๓๓) . เอกสารการสอนชุดวิชาสังคมไทย หน่วยที่ ๑๑ - ๑๕ . กรุงเทพฯ :

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี .

ข้อคำถาม เรื่อง ศาสนาและไสยศาสตร์

๑. ท่านคิดว่า ศาสนาและไสยศาสตร์ แตกต่างกันในระดับไหนเด่นชัดที่สุด

๑. ศาสนาเป็นของส่วนรวมและชุมชน แต่ไสยศาสตร์เป็นเรื่องของปัจเจกบุคคล
๒. ศาสนามองโลกมองสังคมด้วยกรอบความคิดเดียวกัน แต่ไสยศาสตร์เป็นเรื่องของวิธีการ กลวิธีเฉพาะเรื่อง
๓. ศาสนาต้องมีวัด มีโบสถ์ แต่ไสยศาสตร์ไม่จำเป็นต้องมีสถานที่ใด ๆ
๔. ศาสนามีพระเป็นผู้ประกอบพิธีกรรม แต่ไสยศาสตร์จะเป็นบุคคลใดก็ได้

๒. ในความคิดเห็นของท่าน ผวนกับข้อมูลในเอกสาร ท่านคิดว่า ไสยศาสตร์น่าจะหมายถึงอะไร จึงจะชัดเจนที่สุด

๑. สิ่งที่ไม่มีตัวตน ไม่สามารถมองเห็น แต่ส่งผลต่อบุคคลได้
๒. เวทย์มนต์คาถาอาคม เรียกสั้น ๆ ว่ามนต์ดำ ให้คุณให้โทษต่อมนุษย์ได้
๓. ความเชื่อด้วยรู้สึกเกรงขามในสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ หรือสิ่งลึกลับไม่สามารถทราบได้ด้วยหลักการทางวิทยาศาสตร์
๔. การใช้อุปเท่ห์เล่ห์กลด้วยกฤตยาวิธยาฯ ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น

๓. ความ เชื่อเกี่ยวกับ การแขวนพระเครื่อง การรับน้ำมนต์ศักดิ์สิทธิ์ และการบนบานพระพุทธรูป ท่านคิดว่ามีบทบาทในด้านใดมากที่สุดในประเทศไทย

๑. ช่วยคุ้มครองภัยอันตรายทั้งปวงได้ ทั้งต่อตนเอง และครอบครัว
๒. ทำให้ใจสบายขึ้น มีความมั่นใจในตนเองสูงขึ้น
๓. เป็นเครื่องยึดเหนี่ยว ให้กระทำความงามความดี และเกิดความเกรงกลัวต่อบาป
๔. ช่วยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี สุขภาพร่างกายแข็งแรง แคล้วคลาดและอยู่ยงคงกระพัน

๔. การบูชาบรรพบุรุษของคนไทยเชื้อสายจีนและการกราบไหว้ผีปู่ย่าตายายของคนทางภาคอีสาน เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงคุณลักษณะใดของบุคคลเหล่านี้

๑. ความซื่อสัตย์สุจริต
๒. ความอ่อนน้อมถ่อมตน
๓. ความมีมารยาทและสัมมาคารวะ
๔. ความกตัญญูรู้คุณ

๕. ศาสนาใดที่ไม่มีรูปปั้นหรือรูปบูชาใด ๆ ของศาสดาของศาสนาตนเอง

๑. ศาสนาฮินดู

๒. ศาสนาอิสลาม

๓. ศาสนาซุนโด

๔. ศาสนาคริสต์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

เฉลยคำตอบข้อคำถาม เรื่อง เหตุการณ์จันทรุปราคา

1. 3
2. 2
3. 4
4. 3
5. 1

เฉลยคำตอบข้อคำถาม เรื่อง เมืองลับแล

1. 3
2. 2
3. 1
4. 4
5. 2

เฉลยคำตอบข้อคำถาม เรื่อง พระยาพิชัยดาบหัก

1. 4
2. 3
3. 2
4. 4
5. 3

เฉลยคำตอบข้อคำถาม เรื่อง ศาสนาและไสยศาสตร์

1. 1
2. 3
3. 2
4. 4
5. 2

แผนการจัดกิจกรรมที่ 3

ชื่อกิจกรรม กิจกรรมกฤตภาควิพากษ์

ผู้จัดกิจกรรม นายสุทัศน์ คล้ายสุวรรณ

ผู้ร่วมกิจกรรม นักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 3

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์

คำชี้แจง

กิจกรรมกฤตภาควิพากษ์ เป็นผลสืบเนื่องมาจากการดำเนินกิจกรรมสัมมนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อส่งเสริมทักษะ พัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแก่นักศึกษา อาศัยรูปแบบการทำกฤตภาค โดยใช้วิจารณญาณเป็นเครื่องมือในการวิพากษ์ข้อมูลและข่าวสาร

ความคิดรวบยอด

กิจกรรมกฤตภาควิพากษ์ เป็นการคัดลอกและตัดข่าว หรือบทความที่มีเนื้อหา แสดงเหตุการณ์ความเป็นไปในสังคมไทยและสังคมโลก ที่ผู้อ่านต้องใช้ทักษะการอ่านและการคิดอย่างมีวิจารณญาณมาตัดสินความถูกต้องและความน่าเชื่อถือ โดยคัดหรือตัดข้อความจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ อาทิ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และวารสาร ผู้คัดเลือกข้อมูลต้องมีระบบการคิดอย่างมีวิจารณญาณจึงจะทราบว่าข้อความนั้น ๆ มีจุดบกพร่องอย่างไรบ้าง นั่นคือผู้อ่านเกิดทักษะการวิพากษ์ เมื่อนักศึกษาได้ฝึกฝนความสามารถด้านการวิพากษ์อย่างสม่ำเสมอ ก็จะสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และประยุกต์ใช้กิจกรรมกฤตภาควิพากษ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์โลกยุคสารสนเทศได้

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยที่นักศึกษาได้ฝึกฝนการวิพากษ์ เรื่องราว ข้อมูล หรือข่าวสาร ในสิ่งพิมพ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน เช่น โฆษณาชวนเชื่อ คำทำนายหรือพยากรณ์ โชคชะตาราศี การโน้มน้าวหรือเชิญชวนให้เกิดศรัทธาหรือความเชื่อทางวัฒนธรรม การดัดแปลงหลอกลวง เมื่อนักศึกษาอ่านจะได้ใช้วิจารณญาณเป็นเครื่องมือในการวิพากษ์

วิธีดำเนินการ

1. สนทนากับสมาชิกถึงมหันตภัยที่แฝงมากับข่าวสารหรือประกาศ โฆษณา คำเชิญชวน หรือชวนเชื่อ ในรูปแบบต่าง ๆ ตามหน้าหนังสือพิมพ์ วารสาร และนิตยสาร
2. แจกหนังสือพิมพ์ ให้สมาชิกคนละ 1 ฉบับ ให้เลือกตัดข่าวหรือข้อความที่น่าสงสัยว่าเข้าข่ายหลอกลวงต้มตุ๋น ชวนเชื่อโดยไม่สุจริต ข่าวสารเหล่านี้ ผู้อ่านต้องอาศัยการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจึงจะรู้เท่าทัน
3. เตรียมกาบ กรรไกร และกระดาษ A 4 อ่านข่าวและเลือกตัดมาติดลงบนกระดาษ เขียนที่มาของข้อความนั้นด้วย คือ ชื่อหนังสือ วัน เดือน ปี และหน้า
4. ให้สมาชิกอ่านข่าวที่ตัดออกมานั้น อีกคนละ 1 รอบ
5. สมาชิกปฏิบัติการวิพากษ์ข่าวสารที่ตัดมานั้น แยกแยะให้ได้ว่าสารตอนใดเป็นใจความสำคัญ ตอนใดเป็นใจความรอง หาความหมายที่ซ่อนเร้นและหาจุดหมายหรือเจตนา และความคิดเห็นของผู้เขียน
6. ให้สมาชิกวินิจฉัย ว่าข้อมูลข่าวสารนั้นๆ เชื่อถือได้หรือไม่ โดยแสดงข้อบกพร่องต่าง ๆ และเหตุผลให้ชัดเจน
7. ให้สมาชิกนำเสนอการวินิจฉัยข่าวสารหน้าชั้นเรียน ให้เพื่อน ๆ ช่วยกันวิจารณ์
8. สนทนาร่วมกันเกี่ยวกับวิธีการและมาตรการป้องกันมิให้ผู้อ่านตกเป็นเหยื่อของข้อมูลข่าวสารเหล่านั้น

สื่อ / อุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม

1. หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร
2. กาบ
3. กรรไกร
4. กระดาษ A 4
5. ไมโครโฟน / เครื่องเสียง

การวัดผลและประเมินผล

1. พิจารณาจากการแยกข้อมูลด้านข้อเท็จจริงและด้านความคิดเห็น
2. ตรวจสอบจากการพิจารณาเจตนาและความหมายแฝง
3. สังเกตความตั้งใจและความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรม
4. ตรวจสอบจากการพิจารณาความน่าเชื่อถือ

5. ประเมินจากการแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
6. พิจารณาจากการนำเสนอผลการวินิจฉัยหน้าชั้น
7. ตรวจสอบจากการเสนอคุณค่าของข่าวสาร

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

แผนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
โดยใช้กิจกรรมกฤตภาควิพากษ์

ระดับ ปริญญาตรีชั้นปีที่ 3

โปรแกรม วิชาภาษาไทย

คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์

กิจกรรมการเรียนการสอน (กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ)

ขั้นนำ

1. ครูสนทนากับนักศึกษาถึงมโนทัศน์ที่แฝงมากับข่าวสารหรือประกาศ โฆษณา คำเชิญชวนหรือชวนเชื่อ ในรูปแบบต่าง ๆ ตามหน้าหนังสือพิมพ์ วารสาร และนิตยสาร (สร้างความคิดรวบยอด)

ขั้นสอน

2. ครูแจกหนังสือพิมพ์ ให้นักศึกษาคนละ 1 ฉบับ ให้นักศึกษาเลือกตัดข่าวหรือข้อความที่น่าสนใจว่าเข้าข่ายหลอกลวงตมต้น ชวนเชื่อโดยไม่สุจริต ข่าวสารเหล่านี้ ผู้อ่านต้องอาศัยการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจึงจะรู้เท่าทัน (ขั้นการอธิบาย)

3. ครูเตรียมภาพ กรรไกร และกระดาษ A 4 ให้นักศึกษา นักศึกษาอ่านข่าวและเลือกตัดมาติดลงบนกระดาษ เขียนที่มาของข้อความนั้นด้วย คือ ชื่อหนังสือ วัน เดือน ปี และหน้า (ขั้นการอธิบาย)

4. ครูให้นักศึกษาอ่านข่าวที่ตัดออกมานั้น อีกคนละ 1 รอบ (รับฟัง)

5. นักศึกษาปฏิบัติการวิพากษ์ข่าวสารที่ตัดมานั้น แยกแยะให้ได้ว่าสารตอนใดเป็นใจความสำคัญ ตอนใดเป็นใจความรอง หาความหมายที่ซ่อนเร้นและหาจุดหมายหรือเจตนา และความคิดเห็นของผู้เขียน (เชื่อมโยงความสัมพันธ์)

6. ให้นักศึกษาวินิจฉัย ว่าข้อมูลข่าวสารนั้นๆ เชื่อถือได้หรือไม่ โดยแสดงข้อบกพร่องต่าง ๆ และเหตุผลให้ชัดเจน (วิจารณ์)

7. ครูให้นักศึกษานำเสนอการวินิจฉัยข่าวสารหน้าชั้นเรียน ให้เพื่อน ๆ ช่วยกันวิจารณ์ (วิจารณ์)

ขั้นสรุป

8.ครูสนทนากับนักศึกษาเกี่ยวกับวิธีการและมาตรการป้องกันมิให้ผู้อ่านตกเป็นเหยื่อของข้อมูลข่าวสารเหล่านั้น (สรุป)

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ตัวอย่างผลงานกิจกรรมกฤษฎาภิพัคย์

บุญพืลิก

ตะโกลี ๕๐๐ ปี

บุญพืลิก-งานบุญที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี

โบราณว่า มีหลายคนที่เคยเห็นงานบุญพืลิกมาแล้ว แต่จะเชื่อหรือไม่ก็ยังไม่แน่ใจ เพราะว่างานบุญพืลิกนี้ เกิดขึ้นที่ชุมชนหลังวัดโคกหว่อ หมู่ ๖ ต.โพธิ์เสด็จ อ.เมือง จ.นครราชสีมา ที่มีการจัดงานบุญพืลิกขึ้นเป็นประจำทุกปี ชาวบ้านในตำบลกล่าวอย่างนี้ไม่เป็นผล ทำให้งานเริ่มไม่ได้ แต่แล้ว นายช่วง อมรรัง อายุ 62 ปี เพื่อนบ้านได้อาสาปราบฝนให้ โดยถางดินไปจุดตะไคร้ ซึ่งยังมีรากติดอยู่จนรากแห้งเหี่ยว แล้วตัดใบส่วนปลายออกเหลือใบติดอยู่เพียงเล็กน้อย จากนั้นนำตะไคร้มาจุดที่โคนปลูกใหม่ โดยฝังส่วนปลายลงไปในดิน ส่วนโคนและรากตะไคร้จะขึ้นใหม่ในหน้าฝน น้ำตกไม่รุนแรงเหมือนที่เคยทำพิธีเช่นนี้ไว้พร้อมทอง นะโม 3 จบ ไม่ถึง 20 นาทีฝนก็หยุดตกอย่างน่าอัศจรรย์ สร้างความตกตะลึงไปทั่ว

นายช่วง เผยเคล็ดลับว่า นอกจากทำตามขั้นตอนที่กล่าวแล้ว ที่สำคัญต้องอย่าปากบอกรับพระแม่ธรณี เทวดาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายขอให้ฝนหยุดตก โดยต้องระบุไปด้วยว่า ขอให้ฝนหยุดกี่ชั่วโมง และตามตำราห้ามฝนโบราณจะต้องสวดคาถาบทหนึ่งถอยหลัง จะทำให้พิธีได้ผลมากกว่านี้

แหม...อย่างนี้มาจะชวนไปทำพิธีห้ามฝนช่วยเหลือชาวบ้านที่กำลังประสบอุทกภัย เพื่อจะช่วยเหลือความเดือดร้อนได้บ้าง ฮ่า ๆ

ตะไคร้ห้ามฝน

ข้อเท็จจริง

เป็นเรื่องการบนบานศาลกล่าว โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อมิให้ฝนตก หรือทำให้ฝนหยุดตก

เจตนา

ต้องการสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อของบุคคลในสมัยโบราณ ในอีกแง่มุมหนึ่ง

การแสดงข้อคิดเห็น / ความน่าเชื่อถือ

ความน่าเชื่อถือในสังคมปัจจุบัน มีทั้งฝ่ายที่เชื่อถือ และฝ่ายที่ไม่เชื่อถือ ฝ่ายที่เชื่อเพราะเคยมีประสบการณ์หรือเคยทำแล้วได้ผล คือฝนหยุดตกจริง ๆ หรืออาจเคยเห็นผู้เฒ่าผู้แก่ในหมู่บ้านหรือชุมชนที่ตนอาศัยอยู่กระทำแล้วได้ผลคือฝนหยุดตกเช่นกัน ส่วนฝ่ายที่ไม่เชื่อ เห็นว่าเป็นเรื่องมงายไร้แก่นสาร และคิดว่าน่าจะเป็นเหตุการณ์บังเอิญมากกว่า เพราะฝนอาจตกมานาน ได้เวลาที่จะหยุดเสียที เป็นเวลาที่ประจวบเหมาะกะกับเหตุการณ์ขณะที่กำลังปลูกตะไคร้กลับหัว

คุณค่าของข่าวสาร

เป็นวัฒนธรรมทางความคิด ความเชื่อ และแนวทางการปฏิบัติ ตามวิถีชีวิตแบบไทยในอดีต ที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมาในอีกแง่มุมหนึ่งของสังคมไทย โดยวิธีการมุขปาฐะ เป็นการสร้างเสริมกำลังใจที่ดี แม้ว่าบางครั้งอาจไม่ได้ผลตามที่เจตนาปรารถนาก็ตาม แต่ถือว่าทำไปก็ไม่เสียหายอะไร

ที่มา - หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ วันเสาร์ที่ 11 สิงหาคม พ.ศ.2544

จัดทำโดย

นางสาววรารณ คังก้อง วิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์

ขยายกรวงอกสาวโตใหญ่ไม่ต้องผ่าตัด ใช้ถ้วยดูดกระตุ้นเซลล์เจริญเติบโต

นักวิจัยสหราชอาณาจักรขยายกรวงอกของผู้หญิงให้ใหญ่ขึ้นโดยไม่ต้องผ่าตัดเสริมอก ใช้แต่ถ้วยดูดกระตุ้นให้เซลล์เจริญเติบโตยิ่งขึ้น

โลกดีขึ้น

จะสามารถเพิ่มขนาดกรวงอกให้คงอยู่ได้มากขึ้นเท่าใด

เครื่องมือเสริมอกแบบใหม่ โดยไม่ต้องผ่าตัดเสริม เป็นถ้วยพลาสติกขนาดโตกว่ากรวงอก เย็นติดกับยกทรง มีสายท่อโยงติดกับเครื่องดูดอากาศ สาวที่ต้องการจะเสริมขนาดหน้าอก จะต้องสวมถ้วยครอบกรวงอกไว้วันละอย่างน้อย 10 ชั่วโมงเป็นเวลาไม่ต่ำกว่าสองเดือนครึ่ง อุปกรณ์ดังกล่าว ได้มีผู้หญิงที่อยากขยายกรวงอกให้ใหญ่โตยิ่งขึ้น ลองใช้ดูแล้ว แต่แพทย์บางคนยังอดสงสัยไม่ได้ว่า มัน

ในสหรัฐฯ ศัลยแพทย์ประมาณว่า มีสาวที่อยากให้กรวงอกใหญ่โตขึ้นมากถึง 20 ล้านคน แต่ส่วนใหญ่ยังหวั่นกับการผ่าตัดเสริมอก ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายประมาณ 225,000-270,000 บาท และยังขาดกับอาการแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นได้ ในขณะที่อุปกรณ์เสริมหน้าอกอย่างใหม่ ราคาประมาณ 90,000-112,500 บาท

มหาวิทยาลัย
Chiang Mai

ถ้วยอุคขยายทรงวงอก

ข้อเท็จจริง

เป็นเรื่องราวความก้าวหน้าการคิดค้นเครื่องมือเสริมทรงวงอกชนิดใหม่ สำหรับสุภาพสตรี โดยไม่ต้องผ่าตัดเสริม เป็นถ้วยพลาสติกขนาดโตกว่าทรงวงอก เข็บติดกับยกทรง มีสายท่อโยงติดกับเครื่องดูดอากาศ ซึ่งการขยายขนาดของทรงวงอก จะต้องสวมถ้วยครอบทรงวงอกไว้วันละ 10 ชั่วโมง เป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 2 เดือนครึ่ง

เจตนา

ต้องการโฆษณาเผยแพร่ข่าวสาร และวิวัฒนาการ ในการผลิตเครื่องมือชนิดใหม่ เพื่อทดแทนการผ่าตัดขยายทรงวงอกแบบเดิมที่มีความเสี่ยงสูง และมีค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างมาก

การแสดงข้อคิดเห็น / ความน่าเชื่อถือ

ด้วยความที่มนุษย์ไม่รู้จักพึงพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ เห็นผิดเป็นชอบ คิดว่าการขยายหรือเพิ่มขนาดทรงวงอกให้ใหญ่ขึ้น จะสร้างความพึงพอใจและดึงดูดเพศตรงข้ามให้สนใจตนเองมากขึ้น และคิดว่าหากทรงวงอกใหญ่ขึ้น ก็เป็นการเพิ่มเสน่ห์และความน่ารัก เช็กชี้ให้กับตนเอง

จากข้อมูลข่าวสารที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์ เป็นการค้นพบวิธีขยายทรงวงอกของผู้หญิงให้ใหญ่ขึ้น โดยไม่ต้องผ่าตัดเสริมอก ใช้เพียงถ้วยดูดกระตุ้นให้เซลล์เจริญเติบโตยิ่งขึ้น ด้วยที่ว่าเป็นถ้วยพลาสติกขนาดโตกว่าทรงวงอกเข็บติดกับยกทรง ซึ่งวิธีใช้ต้องสวมถ้วยครอบทรงวงอกไว้วันละอย่างน้อย 10 ชั่วโมง เป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 2 เดือนครึ่ง

แต่อย่างไรก็ตาม ก็ยังเชื่อถือข้อมูลนี้ไม่ได้ เพราะเป็นเพียงความคิดเห็นของนักวิจัยคนหนึ่งเท่านั้น ยังขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานหลัก เช่น กระทรวงสาธารณสุข และแม้กระทั่งข้อมูลในข่าว ยังเผยว่า ขนาดแพทย์บางคนยังอดสงสัยไม่ได้ว่า มันจะสามารถเพิ่มขนาดทรงวงอกให้คงอยู่ได้มากน้อยเท่าใด เพราะฉะนั้นจึงเป็นสิ่งที่น่ากลัวสำหรับสุภาพสตรี ที่คิดจะขยายขนาดของทรงวงอกให้ใหญ่ขึ้น อาจกลายเป็นหนูทดลองยากก็ได้ จึงควรที่จะพึงพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่

คุณค่าของข่าวสาร

เป็นการแสดงให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการแพทย์ แม้ว่าจะยังไม่มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมสนับสนุนแนวคิดนี้ก็ตามที่

ที่มา – หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ.2544

จัดทำโดย – นายโสรัจจ์ เตชนันท์ วิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์

ดวงวันนี้

ข้อเท็จจริง

เป็นเรื่องของการพยากรณ์และทำนายโชคชะตาราศี ประจำวันศุกร์ที่ 10 สิงหาคม พ.ศ.2544 แรม 6 ค่ำ เดือน 9 ปีมะเส็ง โดยโหราจารย์ คือ คุณอรรถวิโรจน์ ศรีตุลา นักพยากรณ์ผู้มีชื่อเสียงโด่งดังของเมืองไทย

เจตนา

เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นกับบุคคลเป้าหมาย เป็นลักษณะของจิตวิทยาแขนงหนึ่ง ที่จะช่วยสร้างความสบายใจ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมั่นใจ

การแสดงข้อคิดเห็น / ความน่าเชื่อถือ

การทำนายหรือพยากรณ์โชคชะตาราศี เป็นวัฒนธรรมที่มีมานานนับแต่โบราณกาล ซึ่งอาจกล่าวได้ว่ามีความแม่นยำ เป็นศาสตร์อย่างหนึ่งที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในสังคมไทย บุคคลที่ทำนายหรือพยากรณ์ไม่จำเป็นว่าจะต้องมีความรู้ระดับสูง เพียงแต่เป็นคนช่างพูด ช่างสังเกต และมีไหวพริบปฏิภาณ ก็สามารถจะเป็นนักพยากรณ์ที่เก่งได้ ซึ่งประสบการณ์จะช่วยเพิ่มความเชี่ยวชาญได้เป็นอย่างดี

ศาสตร์การทำนายหรือพยากรณ์ในปัจจุบัน มีมากมายหลากหลายวิธี อาทิ การดูดวงดาว การดูลายมือ การคำนวณวันเดือนปีเกิด บางครั้งก็เขียนเป็นกราฟชีวิต บ้างก็ดูจากขนนํ้ามนต์ บางคนตรวจสอบโดยการนั่งสมาธิหรือนั่งทางใน บางแห่งมีอุปกรณ์ประกอบในการทำนาย เช่น ใช้การเสี่ยงเข็มชี ชกพระพุทธรูป ยกช้าง วัดไม้คาน เป็นต้น การจะเชื่อหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับบุคคลนั้น ๆ ด้วย หากเชื่อแล้วทำให้สบายใจก็ควรเชื่อ หากเชื่อแล้วเป็นทุกข์ร้อนใจก็ไม่ควรเชื่อ หรือถือคติที่ว่า ฟังหูไว้หู ก็เข้าทำดีเหมือนกัน เพราะพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็ได้สอนไว้แล้วในวรรณกาลามสูตร เพราะบางครั้งเหตุการณ์ที่หมอดูทำนาย มันสามารถเกิดขึ้นได้ในชีวิตประจำวันของมนุษย์เรา

คุณค่าของข่าวสาร

เป็นการเสริมสร้างขวัญ กำลังใจ และความเชื่อมั่น ให้เกิดขึ้นกับผู้รับการพยากรณ์ หากมองในแง่ที่ดีแล้ว ถือเป็นการเตรียมพร้อมและป้องกันเหตุการณ์ในภายหน้าไว้ก่อน ถึงแม้ว่าเหตุการณ์นั้น ๆ อาจไม่เกิดขึ้นก็ตามที ทำให้เราเป็นคนมีสติคอยระวังอยู่ตลอดเวลา ดังพุทธดำรัสของพระพุทธเจ้าที่ว่า ไม่ประมาท เพราะความประมาทเป็นหนทางสู่ความตาย

ที่มา – หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ วันศุกร์ที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2544

จัดทำโดย – นางสาวมาราตรี โตจริง วิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์

แผนการจัดกิจกรรมที่ 4

ชื่อกิจกรรม กิจกรรมวิจารณ์งานกับความเชื่อทางวัฒนธรรม

ผู้จัดกิจกรรม นายสุทัศน์ คล้ายสุวรรณ

ผู้ร่วมกิจกรรม นักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 3

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์

คำชี้แจง

กิจกรรมวิจารณ์งานกับความเชื่อทางวัฒนธรรมเป็นกิจกรรมต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแก่นักศึกษา โดยนำเอาเนื้อหาและความเชื่อทางวัฒนธรรมในสังคมไทยมาเป็นเครื่องมือช่วยและกระตุ้นให้นักศึกษาได้ใช้วิจารณญาณพิจารณาไตร่ตรองและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

ความคิดรวบยอด

กิจกรรมวิจารณ์งานกับความเชื่อทางวัฒนธรรม เป็นการหยิบยกเอาเหตุการณ์ เรื่องราว หรือความเป็นไปต่าง ๆ ในสังคมไทย ที่เกี่ยวข้องกับความคิดที่ผิด ๆ ทางวัฒนธรรม มาใช้เป็นหัวข้อในการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยนักศึกษาจะต้องใช้ความรู้ ความคิด และประสบการณ์ มาช่วยในการวินิจฉัยความเชื่อทางวัฒนธรรมนั้น ๆ โดยมีทฤษฎีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งช่วยให้คิดได้กว้าง และคิดถูกทาง คิดชัดเจน คิดถูกต้อง และมีเหตุผล

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแก่นักศึกษา โดยอาศัยเนื้อหาและบริบทความเชื่อทางวัฒนธรรมในสังคมไทยช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาได้คิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล และตัดสินใจว่าควรเชื่อวัฒนธรรมตามที่สืบทอดกันมาในไทยข้อนั้น ๆ หรือไม่

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. ให้สมาชิกนับเพื่อแบ่งกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่ม
2. ให้สมาชิกแต่ละกลุ่ม เลือกประธาน รองประธาน และเลขานุการ ตั้งชื่อกลุ่มของ

ตนเอง เป็นชื่อพระเอกในวรรณคดีไทย

3. สนทนาเกี่ยวกับความเชื่อทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในสังคมไทย โดยให้สมาชิกได้ร่วมกันซักถามและแสดงความคิดเห็น

4. กำหนดหัวข้อความเชื่อทางวัฒนธรรมในสังคมไทย ให้กลุ่มละ 1 หัวข้อ โดยให้จับสลากมีหัวข้อเรื่องดังต่อไปนี้

4.1. “ลัทธิเฉพาะคนอยากถูกหวย”

4.2. “จดหมายลูกโซ่” (ศิริประสูประดินาถ)

4.3. “คูดวงตามราศี”

4.4. “พระพุทธรูปพูดได้”

5. สมาชิกทั้ง 4 กลุ่ม ระดมสมอง ใช้ความคิดพิจารณา ไตร่ตรอง ร่วมกันอภิปรายและแสดงเหตุผลประกอบการคิดพิจารณาความเชื่อทางวัฒนธรรมนั้น ๆ

6. สมาชิกทุกกลุ่ม แข่งขันกันแสดงหรือสร้างสถานการณ์จำลอง เกี่ยวกับความเชื่อทางวัฒนธรรมนั้น ๆ นำเสนอหน้าชั้น การแข่งขันมีทั้งประเภทกลุ่ม และประเภทบุคคลที่แสดงบทบาทดีเด่น โดยให้เวลาแสดงกลุ่มละ 8 นาที

7. หลังจากแสดง แต่ละกลุ่มต้องมีตัวแทนออกมาสรุปความเชื่อทางวัฒนธรรมนั้น ๆ แล้วเสนอผลการคิดระดมสมองเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานั้น

8. ทุกกลุ่มแสดงครบแล้ว ร่วมกันประเมินค่าเรื่องราวความเชื่อทางวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่ม

9. มอบรางวัลให้กลุ่มที่แสดงบทบาทได้ดี ลำดับที่ 1 - 3 และมอบรางวัลกลุ่มที่แสดงได้ดีที่สุด 1 กลุ่ม

สื่อ/อุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม

1. เครื่องแต่งกาย (ประยุกต์ใช้วัสดุเท่าที่นักศึกษามีอยู่)
2. ไมโครโฟน / เครื่องเสียง
3. เนื้อหาเรื่องราวความเชื่อทางวัฒนธรรมทั้ง 4 เรื่อง
4. กระดาษ A 4

การวัดผลและประเมินผล

1. พิจารณาความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอ
2. สังเกตจากความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
3. สังเกตจากความกระตือรือร้นและความสนใจในกิจกรรม
4. พิจารณาจากการพูดคุยสนทนาและการซักถามระหว่างดำเนินกิจกรรม
5. พิจารณาจากการสรุปผลความเชื่อของตัวแทนกลุ่ม
6. พิจารณาจากการแสดงความคิดเห็นประเมินค่าเรื่องราวความเชื่อทางวัฒนธรรมนั้น ๆ

แผนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
โดยใช้กิจกรรมวิจารณ์ความเชื่อทางวัฒนธรรม

ระดับ ปริญญาตรีชั้นปีที่ 3

โปรแกรม วิชาภาษาไทย

คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน (กระบวนการกลุ่ม)

ขั้นนำ

1. ครูให้นักศึกษานับ 1 - 9 เพื่อแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 4 กลุ่ม (ขั้นการมีผู้นำ)
2. ครูให้นักศึกษาแต่ละกลุ่ม เลือกประธาน รองประธาน และเลขานุการ ตั้งชื่อกลุ่มของตนเอง เป็นชื่อพระเอกในวรรณคดีไทย (ขั้นการมีผู้นำ)

ขั้นสอน

3. ครูนำเสนอสนทนากับความเชื่อทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในสังคมไทย โดยให้นักศึกษาได้ร่วมกันซักถามและแสดงความคิดเห็น (กำหนดจุดประสงค์และวิธีการ)
4. ครูกำหนดหัวข้อความเชื่อทางวัฒนธรรมในสังคมไทย ให้กลุ่มละ 1 หัวข้อ โดยให้จับสลาก มีหัวข้อเรื่องดังต่อไปนี้ (กำหนดจุดประสงค์และวิธีการ)
 - 4.1. “ลัทธิเฉพาะคนอยากถูกหวย”
 - 4.2. “จดหมายลูกโซ่” (ศิริประสูประดินาด)
 - 4.3. “คูดวงตามราสี”
 - 4.4. “พระพุทธรูปพูดได้”
5. นักศึกษาทั้ง 4 กลุ่ม ระดมสมอง ใช้ความคิดพิจารณา ใคร่ตรอง ร่วมกันอภิปรายและแสดงเหตุผลประกอบการคิดพิจารณาความเชื่อทางวัฒนธรรมนั้น ๆ (รับฟังความคิดเห็นจากสมาชิก)
6. ครูให้นักศึกษาทุกกลุ่ม แข่งขันกันแสดงหรือสร้างสถานการณ์จำลอง เกี่ยวกับความเชื่อทางวัฒนธรรมนั้น ๆ นำเสนอหน้าชั้น การแข่งขันมีทั้งประเภทกลุ่ม และประเภทบุคคลที่แสดงบทบาทดีเด่น โดยให้เวลาแสดงกลุ่มละ 8 นาที (การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ)
7. หลังจากแสดง แต่ละกลุ่มต้องมีตัวแทนออกมาสรุปความเชื่อทางวัฒนธรรมนั้น ๆ แล้วเสนอผลการคิดระดมสมองเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานั้น (ติดตามผลและปรับปรุง)

ขั้นสรุป

8. ทุกกลุ่มแสดงครบแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันประเมินค่าเรื่องราวความเชื่อทางวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่ม (ประเมินผลและชื่นชมงาน)
9. ครูมอบรางวัลเสริมแรงให้นักศึกษาที่แสดงบทบาทได้ดี ลำดับที่ 1 - 3 และมอบรางวัลกลุ่มที่แสดงได้ดีที่สุด 1 กลุ่ม (ประเมินผลและชื่นชมงาน)

แผนการจัดกิจกรรมที่ 5

ชื่อกิจกรรม กิจกรรมเสนอเรื่องสั้น

ผู้จัดกิจกรรม นายสุทัศน์ คล้ายสุวรรณ

ผู้ร่วมกิจกรรม นักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 3

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์

คำชี้แจง

กิจกรรมเสนอเรื่องสั้น ใช้กลวิธีการเล่าเรื่องให้นักศึกษาได้อ่านและวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า แล้วจึงนำเสนอเรื่องสั้นตามกระบวนการ เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาสาระ ความคิด ความเข้าใจ ตลอดจนประเมินค่าแนวคิดจากเรื่องสั้น ตามทฤษฎีแนวคิดอย่างมีวิจารณญาณของ B.S. Bloom

ความคิดรวบยอด

กิจกรรมเสนอเรื่องสั้น เป็นกิจกรรมการเสนอหนังสืออย่างหนึ่ง การเสนอหนังสือคือการนำหนังสือไปสู่บุคคลหรือกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้กลวิธีการเล่าเรื่อง คนละ 1 เรื่อง ในโอกาสนี้ให้ใช้เรื่องสั้น จะเป็นผลงานของนักเขียนคนใดก็ได้ โดยผู้เสนอ จะต้องอ่านเรื่องสั้นนั้นอย่างละเอียด แล้วจึงวิเคราะห์ วิจัย และประเมินค่า ทำบันทึกย่อแล้วจึงนำเสนอหน้าชั้น

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและนิสัยรักการอ่านแก่นักศึกษา โดยใช้เรื่องสั้น ผู้เสนอต้องอ่านตามกระบวนการที่กำหนด แล้วจึงเล่าเรื่องเพื่อถ่ายทอดเนื้อหา สาระ ความคิด ความเข้าใจ และประเมินค่าแนวคิด จากการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อจะนำไปปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. สนทนากับสมาชิกเกี่ยวกับวิธีการเสนอเรื่องสั้น
2. สาธิตการเสนอเรื่องสั้น

3.ให้อ่านบททวนเรื่องสั้นที่แต่ละคนเตรียมมา โดยมีใช้เพียงอ่านเพื่อทราบลำดับเรื่องแต่อ่านโดยใช้วิจารณญาณ

4. เมื่อสมาชิกอ่านจบแล้ว แจกกระดาษ A4 ให้สมาชิกสรุปใจความสำคัญ และเหตุการณ์เด่นในเรื่อง ทำเป็นบันทึกย่อประมาณ 10 – 15 บรรทัด

5. ให้สมาชิกเขียนวิเคราะห์ตัวละคร 1 ตัว หรือบทสนทนา 1 ตอน และหาความคิดรวบยอด

6. ต่อจากนั้นให้เขียนประเมินค่าของเรื่อง

7. เสนอเรื่องสั้น หน้าชั้นเรียน คนละ 3 นาที

8. หลังจากเสนอเรื่องสั้นครบทุกคน บันทึกประโยชน์ของการปฏิบัติ กิจกรรมเสนอเรื่องสั้น

สื่อ / อุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม

1. กระดาษ A 4
2. ไมโครโฟน / เครื่องเสียง
3. ป้ายนิเทศ
4. หนังสือเรื่องสั้น

การวัดผลและประเมินผล

1. พิจารณาจากผลการวิเคราะห์ตัวละครหรือบทสนทนา
2. พิจารณาจากกลวิธีการนำเสนอหน้าชั้นเรียน
3. พิจารณาความรู้ความเข้าใจจากการประเมินค่าเรื่องสั้น
4. สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
5. สังเกตจากความตั้งใจและความกระตือรือร้นระหว่างปฏิบัติกิจกรรม
6. พิจารณาจากผลการสรุปใจความสำคัญและเหตุการณ์เด่นในเรื่อง

แผนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

โดยใช้กิจกรรมเสนอเรื่องสั้น

ระดับ ปริญญาตรีชั้นปีที่ 3

โปรแกรม วิชาภาษาไทย

คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน (กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ)

ขั้นนำ

1. ครูสนทนากับนักศึกษาเกี่ยวกับวิธีการเสนอเรื่องสั้น (ขั้นสร้างความคิดรวบยอด)
2. ครูสาธิตการเสนอเรื่องสั้น เรื่อง “ครอบครัวกลางถนน” ของ “ศิลา โหมฉาย” ให้

นักศึกษาดู (ขั้นสร้างความคิดรวบยอด)

ขั้นสอน

3. ครูให้นักศึกษาอ่านทบทวนเรื่องสั้นที่แต่ละคนเตรียมมา โดยมีใช้เพียงอ่านเพื่อทราบลำดับเรื่องแต่อ่านโดยใช้วิจารณญาณ (ขั้นการอธิบาย)
4. เมื่อนักศึกษาอ่านจบแล้ว ครูแจกกระดาษ A4 ให้นักศึกษาสรุปใจความสำคัญ และเหตุการณ์เด่นในเรื่อง ทำเป็นบันทึกย่อประมาณ 10 – 15 บรรทัด (ขั้นการรับฟัง)
5. ให้นักศึกษาเขียนวิเคราะห์ตัวละคร 1 ตัว หรือบทสนทนา 1 ตอน และหาความคิดรวบยอด (ขั้นเชื่อมโยงความสัมพันธ์)
6. ต่อจากนั้นให้เขียนประเมินค่าของเรื่อง (ขั้นเชื่อมโยงความสัมพันธ์)

ขั้นสรุป

7. ครูให้นักศึกษาเสนอเรื่องสั้น หน้าชั้นเรียน คนละ 3 นาที โดยลำดับตามแนวทฤษฎีของ B.S. Bloom (ขั้นวิจารณ์)
8. หลังจากเสนอเรื่องสั้นครบทุกคน ครูให้นักศึกษานำบันทึกประโยชน์ของการปฏิบัติกิจกรรมเสนอเรื่องสั้น (ขั้นการสรุป)
9. ครูและนักศึกษานำผลงานจัดแสดง ที่ป้ายนิเทศหน้าห้องโปรแกรมวิชาภาษาไทย (ขั้นการสรุป)

แผนการจัดกิจกรรมที่ 6

ชื่อกิจกรรม	กิจกรรมสนทนาเกี่ยวกับนวนิยาย
ผู้จัดกิจกรรม	นายสุทัศน์ คล้ายสุวรรณ
ผู้ร่วมกิจกรรม	นักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์

คำชี้แจง

กิจกรรมเสนอนวนิยาย เป็นกิจกรรมที่พัฒนามาจากกิจกรรมเสนอเรื่องสั้น ทั้งนี้โดยมีรูปแบบในเชิงอภิปราย ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ฝึกฝนและพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยยึดหลักเกณฑ์ลำดับขั้นการอ่านตามแนวคิดทฤษฎีของ B.S. Bloom เป็นแนวทางในการเสนอนวนิยาย

ความคิดรวบยอด

กิจกรรมสนทนาเกี่ยวกับนวนิยาย เป็นกิจกรรมที่กลุ่มผู้อ่านหนังสือเล่มเดียวกันมาสนทนากันทำให้เกิดความรู้ความคิดแตกฉาน และยังทำให้ผู้ฟังซึ่งยังมิได้อ่านนวนิยายเล่มนั้น ได้ฟังความรู้ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเล่มนั้น ๆ หลายด้านด้วย

ก่อนทำกิจกรรมการสนทนาเกี่ยวกับนวนิยาย ผู้อ่านต้องวิเคราะห์ วิจารณ์ สังเคราะห์ และประเมินค่าของนวนิยายเรื่องนั้นอย่างละเอียด และนำเสนอในกลุ่มของตนโดยนักศึกษากลุ่มอื่น ๆ ฟังการสนทนา กิจกรรมนี้จะช่วยพัฒนาวิจารณญาณในการอ่านวรรณกรรมประเภทนวนิยาย

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่านนวนิยายอย่างมีวิจารณญาณ ให้นักศึกษามีความสามารถในการสรุปเนื้อหาของเรื่องได้ รู้จักคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า แสดงความคิดเห็น และอภิปรายเกี่ยวกับนวนิยายเรื่องที่อ่านได้อย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง โดยใช้รูปแบบกิจกรรมการสนทนาเกี่ยวกับนวนิยาย เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และฝึกฝนประสบการณ์

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. กำหนดนวนิยายให้สมาชิกอ่านกลุ่มละ 1 เรื่อง

2. กำหนดหัวข้อสำหรับปฏิบัติตามลำดับดังนี้

- 2.1 เขียนเรื่องย่อ ๆ
- 2.2 หาแก่นของเรื่อง และแนวคิดสำคัญ
- 2.3 พิจารณาพฤติกรรมของตัวละครที่น่าสนใจ
- 2.4 พิจารณาแนวคิดและทัศนคติของผู้แต่ง
- 2.5 คัดเลือกข้อความที่ควรอ่าน โดยใช้วิจารณ์ญาณ

3. สมาชิกเข้ากลุ่มที่จัดไว้จำนวนทั้งหมด 4 กลุ่ม แล้วกำหนดชื่อกลุ่ม เลือกประธาน รองประธาน เลขานุการกลุ่ม

4. สมาชิกจับสลากเพื่อจัดลำดับกลุ่มที่จะสนทนา

5. สมาชิกทั้งหมดจัดเก้าอี้เป็นรูปครึ่งวงกลม เพื่อจะได้ร่วมซักถามและแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ กับกลุ่มที่กำลังดำเนินการสนทนาได้

6. ให้เวลาสนทนากลุ่มละ 30 นาที โดยใช้แผ่นใสนำเสนอประเด็นสำคัญ ๆ สมาชิกที่ฟังจดบันทึกสาระประโยชน์

7. เมื่อสนทนาครบทุกเล่มแล้ว ให้อภิปรายว่าได้ประโยชน์อะไรบ้างในด้านวิจารณ์ญาณ จากการอ่านและการสนทนากับนวนิยาย ตลอดจนฟังเพื่อน ๆ สนทนาเกี่ยวกับนวนิยายเรื่องอื่น ๆ

8. สรุปประเด็นสำคัญ ๆ เกี่ยวกับการอ่านนวนิยายโดยใช้วิจารณ์ญาณ

สื่อ / อุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม

1. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ
2. แผ่นใส
3. หนังสือนวนิยายที่นักศึกษาเลือกมาสนทนา
4. ไมโครโฟน / เครื่องเสียง

การวัดผลและประเมินผล

1. พิจารณาจากการนำเสนอการวิเคราะห์ตัวละคร
2. พิจารณาจากการนำเสนอการวิเคราะห์บทสนทนา
3. พิจารณาจากการวิเคราะห์วิจารณ์ฉากและเหตุการณ์สำคัญในด้านความจริงและด้านจินตนาการ

4. พิจารณาจากความคิดเห็นของผู้นำเสนอในแต่ละกลุ่ม

5. พิจารณาความสนใจ และการตอบสนองจากผู้ฟังในขณะปฏิบัติกิจกรรม
6. สังเกตจากความร่วมมือและบรรยากาศในกลุ่มที่อภิปราย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

แผนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
โดยใช้กิจกรรมสนทนาเกี่ยวกับหนังสือ

ระดับ ปริญญาตรีชั้นปีที่ 3

โปรแกรม วิชาภาษาไทย

คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน (กระบวนการปฏิบัติ)

ขั้นนำ

1. ครูกำหนดนวนิยายให้นักศึกษาอ่านกลุ่มละ 1 เรื่อง โดยผู้จัดกิจกรรมมีเกณฑ์ในการเลือกนวนิยาย ดังนี้ (สังเกต)

- เป็นผลงานทันสมัย
 - เป็นนวนิยายร่วมสมัยกับผู้อ่าน
 - มีตัวละครอยู่ในวัยรุ่น (ผู้ใหญ่ตอนต้น และวัยใกล้เคียงกับนักศึกษา)
 - ปมหรือข้อขัดแย้งของตัวละครน่าสนใจ ทำทนายและเชิญชวนให้อ่านและติดตาม
- กลุ่มที่ 1 อ่านนวนิยายเรื่องน้ำพุ ของ สุวรรณี สุคนธา
- กลุ่มที่ 2 อ่านนวนิยายเรื่องเศรษฐีตีนเปล่า ของ ว. วินิจฉัยกุล
- กลุ่มที่ 3 อ่านนวนิยายเรื่องวังวารี ของ โสภี พรพรรณราย
- กลุ่มที่ 4 อ่านนวนิยายเรื่องหุบเขากินคน ของ มาลา คำจันทร์

2. ครูกำหนดหัวข้อสำหรับปฏิบัติตามลำดับดังนี้ (ทำตามแบบและทำเองโดยไม่มีแบบ)

- 2.1 เขียนเรื่องย่อ ๆ
- 2.2 หาแก่นของเรื่อง และแนวคิดสำคัญ
- 2.3 พิจารณาพฤติกรรมของตัวละครที่น่าสนใจ
- 2.4 พิจารณาแนวคิดและทัศนคติของผู้แต่ง
- 2.5 คัดเลือกข้อความที่ควรอ่านโดยใช้วิจารณญาณ

ขั้นสอน

3. นักศึกษาเข้ากลุ่มที่จัดไว้จำนวนทั้งหมด 4 กลุ่ม แล้วกำหนดชื่อกลุ่ม เลือกประธาน รองประธาน เลขานุการกลุ่ม (ขั้นการมีผู้นำ)

4. ครูให้นักศึกษาจับสลากเพื่อจัดลำดับกลุ่มที่จะสนทนา (ขั้นกำหนดจุดประสงค์และวิธีการ)

5. ครูให้นักศึกษาทั้งหมดจัดเก้าอี้เป็นรูปครึ่งวงกลม เพื่อจะได้ร่วมซักถามและแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ กับกลุ่มที่กำลังดำเนินการสนทนาได้ (ขึ้นกำหนดจุดประสงค์และวิธีการ)

6. ครูให้เวลาสนทนากลุ่มละ 30 นาที โดยใช้แผ่นใสนำเสนอประเด็นสำคัญ ๆ นักศึกษาที่ฟังจบบันทึกสาระประโยชน์ (รับฟังความคิดเห็นจากสมาชิก)

7. เมื่อสนทนาครบทุกเล่มแล้ว ให้นักศึกษาอภิปรายว่าได้ประโยชน์อะไรบ้างในด้าน
 วิจารณ์จากการอ่านและการสนทนาเกี่ยวกับนวนิยาย ตลอดจนฟังเพื่อน ๆ สนทนาเกี่ยวกับ
 นวนิยายเรื่องอื่น ๆ (แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ)

ขั้นสรุป

8. ครูสรุปประเด็นสำคัญ ๆ เกี่ยวกับการอ่านนวนิยายโดยใช้วิจารณ์ (ติดตามผลและปรับปรุง)

9. ครูมอบหมายให้นักศึกษาไปอ่านบททวนวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน และพระอภัยมณี เพื่อเตรียมพร้อมในการทำกิจกรรมถัดไป (ประเมินผลและชื่นชมผลงาน)

แผนการจัดกิจกรรมที่ 7

ชื่อกิจกรรม กิจกรรมได้วาทีเกี่ยวกับหนังสือ

ผู้จัดกิจกรรม นายสุทัศน์ คล้ายสุวรรณ

ผู้ร่วมกิจกรรม นักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 3

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์

คำชี้แจง

กิจกรรมได้วาทีเกี่ยวกับหนังสือ เป็นกิจกรรมเสริมทักษะกิจกรรมสุดท้ายที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น มีรูปแบบเป็นการบูรณาการทักษะ ทั้งทักษะการเขียน ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการคิด โดยที่ทุกทักษะ จะต้องผ่านกระบวนการของทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จึงจะสามารถ ประยุกต์ข้อมูลหรือองค์ความรู้นำเสนอในรูปแบบกิจกรรมได้วาทีได้ ซึ่งกิจกรรมนี้จะเป็นสิ่ง สะท้อนถึงพัฒนาการและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

ความคิดรวบยอด

กิจกรรมได้วาทีเกี่ยวกับหนังสือ เป็นการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลด้วยการอ่านสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลและเหตุผลมาหักล้างกัน เป็นการฝึกฝนให้รู้จักอ่านอย่างไตร่ตรอง รู้จักพิจารณา หนังสือหลาย ๆ ด้าน เพื่อหาหลักฐานสนับสนุนความคิดและความเข้าใจ ผู้ได้วาทีเกี่ยวกับหนังสือ จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องอ่านหนังสืออย่างละเอียดทุกแง่ทุกมุม การอ่านละเอียดและรอบคอบจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาทักษะการอ่านขั้นใช้วิจารณญาณได้เป็นอย่างดี

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แก่นักศึกษา โดยให้นักศึกษาทำ กิจกรรมได้วาทีเกี่ยวกับหนังสือ ทั้งผู้ได้และผู้ฟังได้อ่านจนรอบรู้และมีประสบการณ์เพิ่มขึ้น สามารถจดจำ แปลความหมาย ตีความ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ และประเมินค่าหนังสือหรือ เรื่องราวที่อ่านได้อย่างเป็นระบบ อันส่งผลให้ผู้ทำกิจกรรมนี้พัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. จับสลากแบ่งสมาชิกออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน

2. สมาชิกแต่ละกลุ่ม จับสลากแบ่งออกเป็นกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน
3. ให้แต่ละกลุ่มย่อยแบ่งเป็นฝ่ายเสนอและฝ่ายค้าน และเลือกหัวหน้าฝ่าย
4. กำหนดยุติติในการโต้ว่าที่
5. อีก 3 กลุ่ม ส่งตัวแทนกลุ่มละ 1 คน ร่วมเป็นกรรมการตัดสิน โดยมีตัวแทนสมาชิก อีก 2 คน ทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินรายการ และกรรมการจับเวลา
6. ชี้แจงหลักเกณฑ์การตัดสิน ดังนี้
 - พุดตรงยุติติ
 - มีเหตุผล ข้อมูล ที่สอดคล้องกับประเด็น
 - หักล้างประเด็นของฝ่ายตรงข้ามได้ดี ใช้ปฏิภาณ และการมแก้ไขข้อโต้แย้งของฝ่ายตรงข้ามได้ดี
 - ใช้วาทศิลป์ โน้มน้าวใจผู้ฟัง
 - มีมารยาทในการพูด
7. ดำเนินการโต้ว่าที่ ใช้เวลา ยุติติละ 40 นาที โดยหัวหน้าฝ่ายพูดคนละ 4 นาที ผู้สนับสนุนคนละ 3 นาที
8. คณะกรรมการแสดงความคิดเห็นและประกาศผลการโต้ว่าที่
9. ผู้โต้ว่าที่ทั้งสองฝ่ายจับมือกันแสดงมิตรไมตรี
10. ประบมือให้ทั้งฝ่ายชนะและฝ่ายแพ้ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจ
11. หลังจากโต้ว่าที่จนครบทั้ง 4 กลุ่มแล้ว กล่าวชมเชย ให้กำลังใจ ชี้นำวิธีอ่านวรรณคดีไทย ให้เกิดความคิดที่เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน แล้วให้สมาชิกเขียนบันทึกประโยชน์จากการอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้วิจารณญาณ

สื่อ / อุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม

1. ระวังสำหรับเคาะสัญญาณบอกเวลา
2. ไมโครโฟน 3 ตัว
3. แท่นยืนพูด
4. ป้ายแสดงยุติติของแต่ละกลุ่ม
5. ป้ายชื่อนักศึกษาแต่ละฝ่าย
6. แบบกรอกคะแนน

การวัดผลและประเมินผล

1. การเสนอแนวคิดหรือหลักการที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือ การแสดงเหตุผล หลักฐานข้อมูล ที่ถูกต้อง
2. การหักล้างเหตุผลของฝ่ายตรงกันข้าม
3. การสนับสนุนแนวคิดหรือข้อดีฝ่ายตน โดยยกเหตุการณ์ / สถิติอย่างถูกต้องมาสนับสนุนโดยอ้างอิงอย่างถูกต้อง
4. การใช้วาทศิลป์ และพูดอย่างมีมารยาท ไม่ใช้อารมณ์ล่วงหน้า / ก้าวร้าว / ไม่นำเรื่องส่วนตัวฝ่ายตรงข้ามมาพูด
5. การรักษาเวลาอย่างเคร่งครัด
6. การใช้วิจารณ์อย่างวิเคราะห์และโต้แย้งเหตุผลของฝ่ายตรงข้าม ซึ่งจะช่วยให้ผู้ฟังคล้อยตามฝ่ายตน

แผนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
โดยใช้กิจกรรมโต้วาที่เกี่ยวกับหนังสือ

ระดับ ปริญญาตรีชั้นปีที่ 3

โปรแกรม วิชาภาษาไทย

คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์

กิจกรรมการเรียนการสอน (กระบวนการกลุ่ม)

ขั้นนำ

1. ครูจับสลากแบ่งนักศึกษาออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 9 คน (ขั้นการมีผู้นำ)
2. ครูให้นักศึกษาแต่ละกลุ่ม จับสลากแบ่งออกเป็นกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน (ขั้นการมีผู้นำ)
3. ให้แต่ละกลุ่มย่อยแบ่งเป็นฝ่ายเสนอและฝ่ายค้าน และเลือกหัวหน้าฝ่าย (ขั้นการมีผู้นำ)

ขั้นสอน

4. ครูกำหนดฉันทิในการโต้วาที่ใ้ดังนี้ (กำหนดจุดประสงค์และวิธีการ)
 - กลุ่มที่ 1 ฉันทิ “ขุนแผนเจ้าชู้กว่าพระอภัยมณี”
 - กลุ่มที่ 2 ฉันทิ “ขุนแผนมีคุณธรรมสูงกว่าพระอภัยมณี”
 - กลุ่มที่ 3 ฉันทิ “ขุนแผนกับพระอภัยมณี ท่านอยากเป็นไครมากกว่ากัน”
 - กลุ่มที่ 4 ฉันทิ “ขุนช้างขุนแผนสนุกกว่าพระอภัยมณี”
5. อีก 3 กลุ่ม ส่งตัวแทนกลุ่มละ 1 คน ร่วมเป็นกรรมการตัดสิน โดยมีตัวแทนนักศึกษาอีก 2 คน ทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินรายการและกรรมการจับเวลา (แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ)
6. ครูชี้แจงหลักเกณฑ์การตัดสิน ดังนี้ (ขั้นการรับฟัง, เชื่อมโยงความคิด, ขั้นวิจารณ์)
 - พูดตรงฉันทิ
 - มีเหตุผล ข้อมูล ที่สอดคล้องกับประเด็น
 - หักล้างประเด็นของฝ่ายตรงข้ามได้ดี ใช้ปฏิภาณ และคารมแก้ไขข้อโต้แย้งของฝ่ายตรงข้ามได้ดี
 - ใช้วาทศิลป์ โน้มน้าวใจผู้ฟัง
 - มีมารยาทในการพูด
7. ดำเนินการโต้วาที่ ใช้เวลา ฉันทิละ 40 นาที โดยหัวหน้าฝ่ายพูดคนละ 4 นาที

ผู้สนับสนุนคนละ 3 นาที (ขั้นการรับฟัง, เชื่อมโยงความคิด, ขั้นวิจารณ์)

8. คณะกรรมการแสดงความคิดเห็นและประกาศผลการได้วาที (ติดตามประเมินผลและชื่นชมผลงาน)

9. ผู้ได้วาทีทั้งสองฝ่ายจับมือกันแสดงมิตรไมตรี (ติดตามประเมินผลและชื่นชมผลงาน)

10. ครูและนักศึกษาปรบมือให้ทั้งฝ่ายชนะและฝ่ายแพ้ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจ (ติดตามประเมินผลและชื่นชมผลงาน)

ขั้นสรุป

11. หลังจากได้วาทีจนครบทั้ง 4 กลุ่มแล้ว ครูกล่าวชมเชย ให้กำลังใจ ชี้แนะวิธีอ่านวรรณคดีไทย ให้เกิดความคิดที่เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน แล้วให้นักศึกษาเขียนบันทึกประโยชน์จากการอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้วิจารณ์ญาณ (สรุป)

เกณฑ์ในการตัดสินกิจกรรมได้วาที่เกี่ยวกับหนังสือ

	การใช้ วิจารณ์ ญาณ วิเคราะห์ และ โต้แย้ง เหตุผล (5)	การเสนอ แนวคิด หรือหลัก การที่ ถูกต้อง และ น่าเชื่อถือ (5)	การ หักล้าง เหตุผล ของฝ่าย ตรงข้าม (5)	การ สนับสนุน แนวคิดหรือ ญัตติฝ่ายตน (5)	การใช้ วาทศิลป์ และพูด อย่างมี มารยาท (5)	การรักษา เวลาอย่าง เคร่งครัด (5)	รวม คะแนน (30)
หัวหน้า ฝ่ายเสนอ							
ผู้สนับสนุน 1							
ผู้สนับสนุน 2							
ผู้สนับสนุน 3							
หัวหน้า ฝ่ายค้าน							
ผู้สนับสนุน 1							
ผู้สนับสนุน 2							
ผู้สนับสนุน 3							

ประวัติผู้เขียน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – สกุล นายสุทัศน์ คล้ายสุวรรณ
 รหัสนักศึกษา 4222673
 วัน เดือน ปี เกิด 8 มกราคม 2520
 ที่อยู่ปัจจุบัน 57/1 หมู่ 2 ถนนราษฎร์บำรุง ตำบลชัยชุมพล อำเภอถ้ำกลีบบัว
 จังหวัดอุตรดิตถ์ 53130

ประวัติการศึกษา

ปีการศึกษา 2531 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6
 โรงเรียนไทยกุลวิทยา อำเภอมะนัง จังหวัดอุตรดิตถ์
 ปีการศึกษา 2537 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6
 โรงเรียนอุตรดิตถ์ อำเภอมะนัง จังหวัดอุตรดิตถ์
 ปีการศึกษา 2541 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (เกียรตินิยมอันดับ 1)
 วิชาเอกภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
 สถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์ อำเภอมะนัง จังหวัดอุตรดิตถ์

ประวัติการทำงาน

พ.ศ.2544 นักวิชาการฝึกอบรม ศูนย์ฝึกอบรม สถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์
 อำเภอมะนัง จังหวัดอุตรดิตถ์